

Taipalsaaren kunta

Tilinpäätös 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023 / 62 §
Kunnanvaltuusto 13.6.2023 / §

TAIPALSAARI

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kunnanjohtajan katsaus	3
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	12
Kunnan henkilöstö.....	15
Ympäristöasiat	16
Muut ei-taloudelliset asiat	16
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	17
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	21
Toiminnan rahoitus.....	24
Tase ja sen tunnusluvut.....	26
Kokonaistulot ja -menot.....	28
Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	29
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä.....	29
Konsernin toiminnan ohjaus	29
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	34
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	38
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	41
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	42
Käyttötalouden toteutuminen	42
10 Vaalit	42
20 Tarkastus ja arviointi.....	42
30 Konsernipalvelut.....	42
40 Sivistyspalvelut.....	48
50 Tekniset palvelut	59
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	66
Investointien toteutuminen.....	68

Konsernihallinnon investoinnit	68
Sivistyspalveluiden investoinnit	70
Teknisten palveluiden investoinnit	72
Vesilaitoksen investoinnit	78
Investointiosa yhteensä 2022	78
Rahoitusosan toteutuminen	79
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	80
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	82
Tuloslaskelma	82
Rahoituslaskelma	83
Tase	84
Konsernilaskelmat	86
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	90
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	90
Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	90
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	90
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	92
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista	92
Tasetta koskevat liitetiedot	95
Vakuuksia ja vakuussitoumuksia koskevat liitetiedot	99
Ympäristöä koskevat liitetiedot	100
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	101
ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET, VESIHUOLTOLAITOS	102
ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	107
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	108
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	108
LUETTELOT JA SELVITYKSET	109

TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2022 tapahtumia harva osasi ennakoida. Olihan takana jo kaksi haasteellista ja osin sekavaa vuotta koronan takia. 24.2.2022 Venäjä aloitti erikoisoperaatioksi kutsumansa julman ja epäoikeutetun hyökkäyksen naapurimaahansa Ukrainaan. Sota oli näin tullut Eurooppaan. Hyökkäys ajoi miljoonia ukrainalaisia pakolaisiksi. Se myös osoitti länsimaille presidenttimme Niinistön sanoin, että ”naamiot ovat riisuttu ja nyt näkyvät vain sodan julmat kasvot”.

Sodan seuraukset ovat koskettaneet myös jokaista suomalaista. Ennätyskorkean inflaation myötä kohonneet elinkustannukset ovat näkyneet jokaisen suomalaisen kukkarossa. Energiasektorin murros venäläisestä fossiilienergiasta kohti uusiutuvaa on aiheuttanut sähkön hintaan rajun nousun. Pienituloisten kotitalouksien tilanne on ollut tukala. Vuoden vaihteen 22-23 jälkeen tilanne sähkön hinnan osalta on rauhoittunut. Talouden isossa kuvassa korkea inflaatio yhdistettynä nousevaan korkotasoon on tuonut suurta epävarmuutta.

Suomeen tuli sodan alettua kymmeniä tuhansia ukrainalaisia. EU-tasolla tehtiin nopeita ratkaisuja tilapäisen suojelun statuksesta ja pakolaisten vastaanotosta. Suomessa sorvattiin pikavauhtia ns. kuntamalli, jossa pakolaisten majoittamista organisoitiin kuntiin. Myös Taipalsaarella reagoitiin nopeasti ja otettiin pakolaisia vastaan osin tyhjillään olleisiin Taipoliksien (ent. sairaala) tiloihin. Vastaanotto organisoitiin kunnan työntekijöiden (kehittämislautsi, työllistämisyksikkö) johdolla ja runsaan vapaaehtoisjoukon voimin todella nopeasti. Toiminnan käynnistäminen oli oikea vapaaehtoistoiminnan voimainnäyttö! Tilat saatiin kodikkaaksi ja toimiviksi muutaman päivän varoitusajalla. Sittemmin toiminta vakiintui muutaman työntekijän pohjalle. Taloudellisesti raskaaksi toteuttamisen kannalta osoittautui viranomaismääräykset mm. pelastustoimen osalta, jotka edellyttivät ympärivuorokautista valvontaa Taipoliksessa. Vuoden vaihteeseen mennessä Taipoliksien asukkaat (n. 80 henkilöä) saatiin asutettua vuokra-asuntoihin.

Kunnan toimintoihin pakolaisten vastaanotolla oli monenlaisia vaikutuksia. Vastaanoton järjestäminen sinänsä vaati resurssointia, mutta perusopetuksessa saatiin järjestettyä nopeasti valmistavan opetuksen ryhmä. Myöhemmin toiminta laajeni kahteen ryhmään. Päivähoitoa tarvittiin, kun vanhemmat aloittivat kieliopintoja. Seura- ja järjestötoiminnan kautta saatiin järjestettyä virikkeitä sekä lapsille, että vanhemmille. Vapaaehtoistoiminta organisoitui nopeasti SPR:n paikallisosaston kautta. Suuret kiitokset kaikille tähän toimintaa osallistuneille! Vuoden lopussa pakolaisia oli 86 henkilöä. Koulu järjesti lapsille valmistavaa opetusta kahdessa ryhmässä.

Venäjänsä hyökkäys naapuriinsa, sai aikaan sen, että Itäisen Suomen I. raja-alueen elinvoiman mahdolliseen hiipumiseen herättiin toden teolla myös valtakunnan tasolla. Saatiin itäisen Suomen rahoituspaketti, jonka osana Kutilan kanava sai vihdoon lupauksen valtion rahoituksesta. Valtion budjettiin vahvistettiin 12,5 milj. euron valtion rahoitusvaltuutus Kutilan kanavan suunnitteluun ja rakentamiseen. Näin jo yli 150 vuotta suunniteltu kanavahanke nytkähti aika tavalla eteenpäin kohti sen toteuttamista! Tulevat vuodet näyttävät, milloin varsinaiseen rakentamiseen päästään.

Vuosi 2022 jää myös historiankirjoihin viimeisenä kuntavetoisena sote-vuotena.

Taipalsaaren kunnan vuoden 2022 tulos oli odotetusti alijäämäinen, tosin ennakoitua parempi. Tilinpäätöksen tulos on -419.463 euroa. Poistoeron jälkeen alijäämä on 326.729 euroa.

Muutettua talousarviota paremman tuloksen taustalla ovat mm. verotulojen ennakoitua parempi kertymä (+238.327 euroa). Verotulojen kokonaiskertymä oli 21.713.327 euroa. Myös valtionosuuskertymä ylitti ennakoidun +37.077 euroa, sen ollessa yhteensä 7.132.077 euroa. Toisaalta tuloksen mahdollisti se, että käyttötalous pysyi toimintakatteen osalta ennakoitussa. Toimintatuottoja kertyi peräti 486.528 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Toimintakuluissa ylitystä talousarvioon verrattuna tuli 387.974 euroa. Toimintakatteen toteuma oli kuitenkin siis tasan 100 %. Menopuolella, tavoitteista ja lupauksista huolimatta Eksote ei pysynyt viimeisenäkään toimintavuonnaan budjetissaan, vaan myös vuosi 2022 oli alijäämäinen. Näin ollen pakollisia varauksia ei päästy purkamaan. Eksoten loppulasku ylitti talousarvion 401.386 euroa.

Toimintakate oli 27.625.160 euroa. Vuosikate odotetusti heikkeni edelliseen vuoteen, ollen 1.108.534 euroa (ed.v. 3.564.163 euroa). Suunnitelman mukaisia poistoja oli 1.527.997 euroa (ed. v. 1.637.709 euroa).

Nettoinvestointimenot olivat yhteensä vain 473.615 euroa. Investointimenot olivat kuitenkin 1.003.780 euroa, mutta Pappilanniemen venesataman avustus tilitettiin viime vuonna, vaikka investointi toteutettiin kahden vuoden aikana. Mm. tämän johdosta nettoinvestoinnit jäivät aika vaatimattomaksi. Toisaalta Kutilan kanavan suunnittelu ei edennyt vielä 2022 arvioidulla tavalla. Pappilanniemen venesataman toteutus oli suurin investointi viime vuonna 274.880 eurolla. Muut investointimenot olivat infran parantamiseen kohdentuvia. Investointien osalta vuosi 2022 oli jonkinlainen "välivuosi" siinä mielessä, ettei isoja investointikohteita ollut.

Kuntakonsernin osalta lämpöyhtiö teki olemassaolonsa ensimmäisen positiivisen tuloksen! Tästä on kiittäminen muutama vuosi sitten tehtyä kaukonäköistä päätöstä siirtyä lämmön tuotannossa kokonaisuudessaan hakkeeseen. Tosin varavoimana tarvitaan edelleen fossiilisia polttoaineita. Konsernin tulokseen heijastui emokunnan tulos.

Konsernin vuosikate oli 2.017.450 euroa (ed. vuosi 5.123.744 euroa). Tulos ennen satunnaisia eriä oli -118.449 euroa (ed. vuosi 2.819.151 euroa). Konsernin alijäämä oli -118.583 euroa (ed. vuosi 2.015.527 euroa). Alijäämästä huolimatta on todettava, että kuntakonsernin talous on edelleen ylijäämäinen.

Konsernilla oli laina- ja rahoitusvastuita vuoden lopussa 19.553.987 euroa (4 289 euroa/asukas, ed.vuosi 21.667.818 e/ 4 718 e/asukas). Emokunnan vastuut olivat 11.574.044 euroa (2 539 euroa/asukas, ed.vuosi 13.424.101 e / 2 923 e/asukas). Kunnan osalta lainakannan muutos oli siis 1.850.057 euroa.

Vuosi 2022 oli haasteellinen sekä toiminallisesti että taloudellisesti. Haasteisiin nähden tulos oli kuitenkin kohtuullinen. Erityisen ilahduttavaa vuodessa oli, että kuntaan syntyi 46 lasta! Muutaman vuoden ajan syntyvyys on ollut 30-35 lasta vuosittain. Erittäin hieno signaali. Jääkö pysyväksi, sen tulevat vuodet näyttävät. Kokonaisuuslukua aleni edelleen (-34).

Haluan kiittää henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja lukemattomia yhteistyötahoja vuodesta 2022. Toivon kaikille terveyttä ja rauhaa!

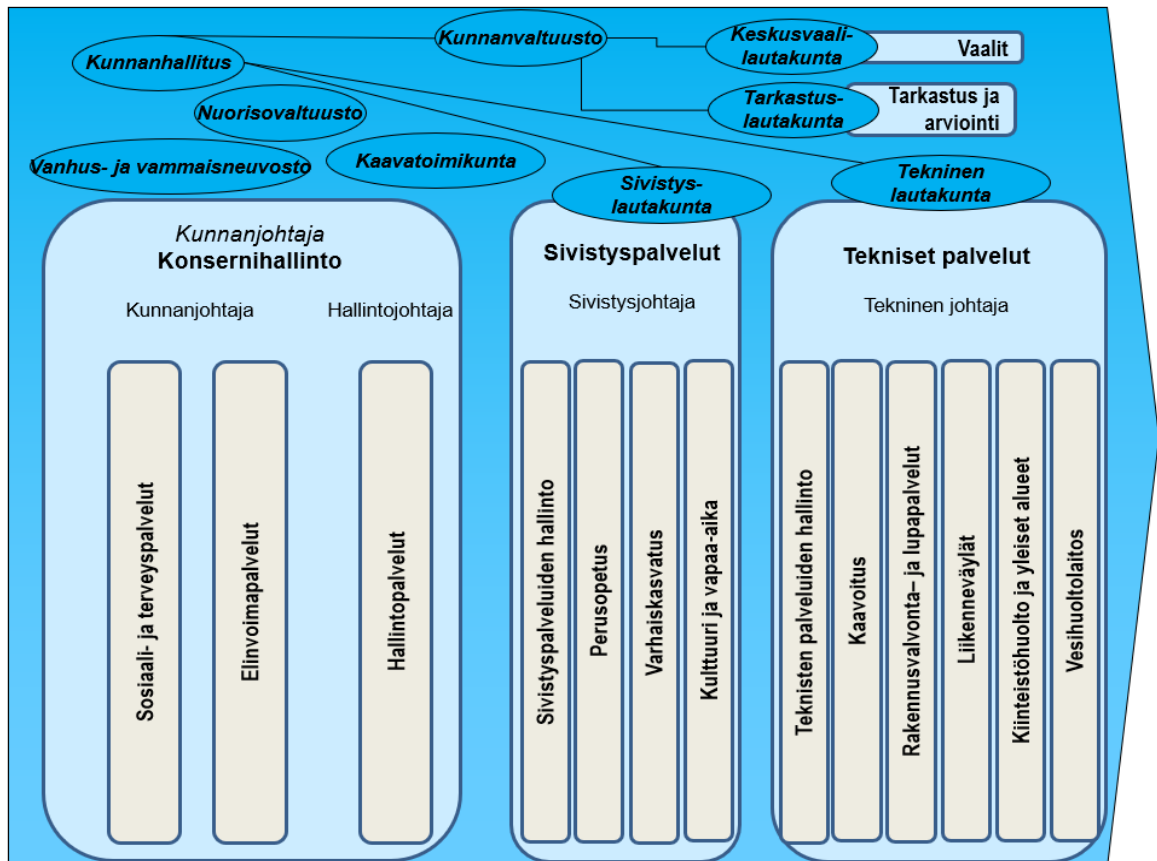
Kari Kuuramaa
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Kunnan kunnanvaltuusto ja luottamushenkilöorganisaatio on aloittanut nelivuotisen toimikautensa 1.8.2021.

Kunnan organisaatio ja kuntalain 125 §:ssä tarkoitetut tilivelvolliset

Kunnan organisaatio koostuu luottamushenkilöorganisaatiosta ja henkilöstöorganisaatiosta, jotka muodostavat toiminnallisia kokonaisuuksia ja jakaantuvat toimialoihin ja tehtäväalueisiin seuraavan organisaatiokaavion mukaisesti:

Kuntalain 125 §:ssä tarkoitettuja tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä em. tehtäväalueiden toiminnasta ja taloudesta vastaavat viranhaltijat.

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat seuraavat toimielimet:

Kunnanvaltuusto

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää toimikaudeksi 2021–2025 valittu kunnanvaltuusto, jossa on 27 jäsentä.

Jäsenet**Valtuustoryhmä**

Niiva Heikki	Taipalsaari-liike	puheenjohtaja
Kirsi Rehunen	Keskusta	I varapuheenjohtaja
Heli Parta	SDP	II varapuheenjohtaja
Ahola Nina	Keskusta	
Alve Maiju	Keskusta	
Arponen Jaana	KD	
Haapamäki Turo	SDP	
Heikkinen Piia	SDP	
Heiskanen Juha-Pekka	PS	
Häkkinen Matti	SDP	
Karhu Timo	PS	
Kolhonen Ilpo	Keskusta	
Kolhonen Sanna	Keskusta	
Kortelainen Aarne	Keskusta	
Kukkonen Tommi	Keskusta	
Kuokka Jaana	Taipalsaari-liike	
Laine Osmo	Keskusta	
Marttinen Milko	Taipalsaari-liike	
Mikkonen Ilpo	Keskusta	
Ohtamaa Leea	Keskusta	
Oikkonen Anu	Taipalsaari-liike	
Peuha Leo	Kokoomus	
Siitonen Kirsti	Vihreät	
Taskila Sari	Taipalsaari-liike	
Tiitto Marja	Taipalsaari-liike	
Turunen Jarmo	Keskusta	
Voipio Iikka B.	Kokoomus	

Vuonna 2022 valtuusto kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 81 asiaa. Valtuuston kokouksiin osallistui kunnan johtoryhmä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintojohtaja Jarkko Koho.

Keskusvaalilautakunta**Varsinaiset jäsenet**

Räisänen Heikki, pj.
Melkko Helena, vpj.
Heikkinen Piia
Kukkonen Vesa

Varajäsenet järjestyksessä

Siitonen Kirsti
Tenhovirta Heikki
Taskila Sari

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit. Keskusvaalilautakunta kokoontui vuonna 2022 yhteensä 6 kertaa ja käsitteli 21 asiaa. Keskusvaalilautakunnan pöytäkirjanpitäjänä toimi maaseutusihteeri Juha Tielinen.

Alkuperäisestä keskusvaalilautakunnasta ei vuoden aikana lautakunnan toimintaan osallistuneet esteellisyyden johdosta (ehdokkaana aluevaalissa) jäsen Timo Karhu eikä varajäsenet Mari Hulkkonen, Turo Haapamäki ja Juha-Pekka Heiskanen. Kunnanhallitus täydensi keskusvaalilautakuntaa uusilla varajäsenillä aluevaalien osalta järjestyksessä: Heikki Tenhovirta, Sari Taskila ja Antero Hiltunen. Kokouksiin eivät osallistuneet myöskään varajäsenet Pentti Hintsanen, Annikki Sirén, ja Antero Hiltunen.

Tarkastuslautakunta**Varsinaiset jäsenet**

Heiskanen Juha-Pekka, pj.
Ohtamaa Leea, vpj.
Hulkkonen Mari
Kukkonen Vesa
Valtonen Jenni

Henkilökohtaiset varajäsenet

Karhu Timo
Salmi Leena
Lähteenaro Esa
Heiskanen Anne
Äyräväinen Taru

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa ja käsitteli 46 asiaa. Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintosihteeri Piia Pouttu.

Kunnanhallitus**Varsinaiset jäsenet**

Turunen Jarmo, pj.
Taskila Sari, I vpj.
Laine Osmo, II vpj.
Haapamäki Turo
Kolhonen Sanna
Tiitto Marja
Voipio Iikka B.

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kolhonen Ilpo
Marttinen Milko
Kukkonen Tommi
Heikkinen Piia
Alve Maiju
Oikkonen Anu
Peuha Leo

Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 21 kertaa ja käsitteli 258 asiaa. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Kari Kuuramaa ja pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintojohtaja Jarkko Koho.

Sivistyslautakunta**Varsinaiset jäsenet**

Kuokka Jaana, pj.
Kolhonen Ilpo, vpj.
Kortelainen Aarne
Ohtamaa Leea
Parta Heli
Peuha Leo -13.6.2022
Reponen Esa 14.6.2022-
Siitonen Kirsti

Henkilökohtaiset varajäsenet

Tirkkonen Jukka
Moisio Johannes
Hintsanen Pertti
Ahola Niina
Häkkinen Matti
Arponen Jaana
Arponen Jaana
Aaltonen Sari

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 8 kertaa ja käsitteli 82 asiaa. Sivistyslautakunnan tehtäviä on kuvattu tarkemmin jäljempänä. Sivistyslautakunnan esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen 7.6.2022 saakka, ja siitä eteenpäin 19.10.2022 saakka kunnanjohtaja Kari Kuuramaa sivistysjohtajan irtisanouduttua. Sivistyslautakunnan esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi sivistysjohtaja Kirsi Leinonen 14.12.2022 alkaen.

Tekninen lautakunta**Varsinaiset jäsenet**

Kukkonen Tommi, pj.
Marttinen Milko, vpj.
Ahola Niina
Kähärä Lasse -12.5.2022
Leo Peuha 13.5.2022-
Mikkonen Ilpo
Oikkonen Anu
Seppäläinen Hanne

Henkilökohtaiset varajäsenet

Jauhiainen Jyrki
Tirkkonen Jukka
Kontunen Sanna
Heiskanen Anne
Heiskanen Anne
Lohi Jorma
Kuokka Jaana
Heikkinen Piia

Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 12 kertaa ja käsitteli 113 asiaa. Teknisen lautakunnan esittelijöinä toimivat tekninen johtaja Samuli Kakko ja rakennustarkastaja Mikko Litmanen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi pääosin tekninen johtaja Samuli Kakko.

Kaavatoimikunta**Varsinaiset jäsenet**

Kukkonen Tommi, pj.
Seppäläinen Hanne, vpj.
Kolhonen Sanna
Oikkonen Anu
Marttinen Milko
Turunen Jarmo
Voipio Iikka B.

Kaavatoimikunta kokoontui vuoden 2022 aikana 2 kertaa. Esittelijöinä toimivat maankäyttöinsinööri Antti Hirvikallio ja tekninen johtaja Samuli Kakko. Pöytäkirjanpitäjänä toimi tekninen johtaja Samuli Kakko.

Muut läsnäolo-oikeutetut olivat kunnanjohtaja Kuuramaa Kari, tekninen johtaja Kakko Samuli, maankäyttöinsinööri Hirvikallio Antti, toimistoinsinööri Eetu-Ville Venäläinen ja rakennustarkastaja Litmanen Mikko.

Vanhus- ja vammaisneuvosto**Varsinaiset jäsenet**

Kuokka Jaana, pj.
Kukkonen Tommi, vpj.
Aaltonen Sanna
Ahtiainen Marjukka
Hokkanen Sari
Härkönen Olavi
Juvonen Osmo
Klingberg Anna-Liisa
Korhonen Maija -1.8.2022
Kuronen Maija-Liisa 1.8.-1.12.2022
Koskimäki Risto 1.12.2022-
Kuuva Riikka
Niemi Tapio
Suutari Minna
Turkia Mervi

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui vuoden 2022 aikana 4 kertaa esityslistallaan yhteensä 27 asiaa. Pöytäkirjanpitäjänä toimi hyvinvointiluotsi Jenna Backman.

Nuorisovaltuusto

Varsinaiset jäsenet

Koskimäki Joel, pj.
 Vihmakoski Amanda, sihteeri
 Grén Eeli, vpj
 Aaltonen Aino -31.7.2022
 Rehn Emma
 Tirronen Tico
 Forstén Matias
 Leinonen Jere
 Pulli Samuli

Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa. Nuorisovaltuuston ohjaajana toimi nuorisotyöntekijä Saara Kiiskinen.

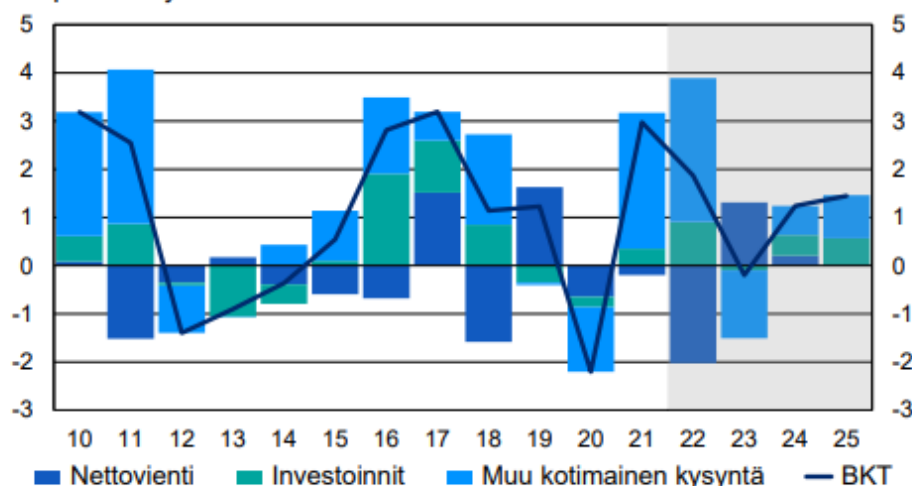
YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2022–2025

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT supistuu 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana.

Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoidulle kasvurallalle. Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käännteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätyksellisen nopeasti.

BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Lähde: Tilastokeskus, VM

(Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2022, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:80, joulukuu 2022, s. 12)

Venäjän hyökkäyssota nosti viime keväänä merkittävästi energian ja raaka-aineiden hintoja koronakriisin takia jo valmiiksi korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeen hintojen noususta.

Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdinkoa lisäävät EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka lisäävät lainanhoitokustannuksia. Hintojen nousuun on kuitenkin odotettavissa helpotusta. Raaka-aineiden hintapiikki on jo ohitettu ja koronan aiheuttamat maailmankaupan pullonkaulat ovat helpottaneet.

Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun. Sähkön hinta pysyy korkeana talven ajan, mutta siinäkin on odotettavissa laskua keväällä ja kesällä. Vaikka sähkön hinta luultavasti nousee uudelleen vuoden päästä talvella, ovat Euroopan energiamarkkinat sopeutumassa uuteen tilanteeseen, ja hintojen nousu jää tätä talvea selvästi maltillisemmaksi. Vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähitotäsoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahinnat nousevat 4 prosenttia ja vuosina 2024–2025 hinnat nousevat vajaat 2 prosenttia.

Yhdessä nousevien palkkakustannusten kanssa aiempaa korkeammat kustannukset siirtyvät myös palveluiden hintoihin. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin viime vuosina on totuttu. Tästä huolimatta inflaation hidastuminen helpottaa kotitalouksien tilannetta vuonna 2023, kun palkat ja tulonsiirrot nousevat viime vuosina totuttua enemmän.

Hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa, mutta hintojen noususta on myös hyötyjiä. Monet yritykset hyötyvät tuotteidensa hintojen noususta, mikä on pitämässä työllisyystilannetta kohtuullisen hyvänä ja vauhdittamassa palkkojen nousua. Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2022, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:80, joulukuu 2022, s. 13–14)

Yksityisten investointien kasvu on ennustejaksolla keskimääräistä hitaampaa talouden epävarmuuden jatkuessa. Vuoden 2021 loppupuolella aloitettujen rakennushankkeiden ansiosta vahvana jatkunut asuinrakentaminen kannattelee investointeja vielä tänä vuonna, ja yksityiset investoinnit kasvavat lähes 3 prosenttia. Vuonna 2023 maailmantalouden kasvunäkymät ovat selkeästi heikommat kuin tänä vuonna, mikä heijastuu myös investointeihin. Suomalaisen teollisuuden investointinäkymät olivat koronapandemian jälkeen valoisat, mikä on käynnistänyt investointeja.

Epävarmuus voi kuitenkin viivästyttää tai keskeyttää investointihankkeita. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) saatava rahoitus osaltaan vauhdittaa yksityisiä investointeja ennustejaksolla. Vuonna 2023 yksityiset investoinnit vähenevät 2,1 prosenttia ja kasvavat vuonna 2024 3 prosenttia. Kasvu jatkuu myös vuonna 2025. Yksityisten investointien keskimääräinen kasvuvauhti on koko ennustejaksolla keskimäärin 1 prosentin, ja niiden suhde BKT:een pysyy n. 19 prosentissa. (Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2022, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:80, joulukuu 2022, s. 43)

Työ- ja elinkeinotoimistoissa sekä kuntakokeiluissa oli tammikuun 2023 lopussa yhteensä 258 000 työtöntä työnhakijaa, mikä on 15 700 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Joulukuuhun 2022 verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä väheni 2 400:lla. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8 prosenttia, eli 0,6 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuosi sitten. (Lähde: [Työllisyyskatsaus \(temtyollisyyskatsaus.fi\)](https://www.temtyollisyyskatsaus.fi) tammikuu 2023)

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimistossa oli tammikuun 2023 lopussa 14 503 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä on 920 henkilöä (-6,0 %) pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Kaakkois-Suomen työttömien määrä on tammikuisen mittaushistoria (vuodesta 2006-) matalin. Toiseksi vähiten työttömiä on ollut tammikuussa 2022 (15 423 hlöä). Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli tämän vuoden tammikuussa 258 028. Luku on kuusi prosenttia pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Lomautettujen määrä on yhä laskenut viime vuodesta. Tammikuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 1292, joka on 467 henkilöä (-27 %) vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Joulukuuhun verrattuna lomautettujen määrä on noussut. Heitä oli 14 prosenttia enemmän (+156 hlöä).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kaakkois-Suomessa 11,3 %. Kymenlaaksoissa osuus oli 11,4 % ja Etelä-Karjalassa 11,2 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli tammikuussa 9,8 %. Kaakkois-Suomen kunnittain tarkasteltuna korkein työttömyysaste oli Imatralla (14,2 %) ja matalin Taipalsaarella (7,6 %). (Lähde: [Työllisyyskatsaus tammikuu 2023 \(temtyollisyyskatsaus.fi\)](#) Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus, tammikuu 2023 (Kaakkois-Suomi) - ely - ELY-keskus (ely-keskus.fi))

Julkaistujen tilastojen mukaan työttömien osuus työvoimasta tammikuussa 2023 verrattuna v. 2022 oli seuraava:

koko maa	9,8 % (10,4 %)
Kaakkois-Suomi	11,3 % (12,0 %)
Taipalsaari	7,6 % (8,9 %). /kas ely

Työttömänä oli vuoden 2022 lopulla Taipalsaarella 180 henkilöä (-21 henkilöä) joista pitkäaikaistyöttömiä 39 henkilöä (-14), alle 25-vuotiaita 18 henkilöä (-3 henkilöä). Kokonaistyöttömyys laski edellisestä vuodesta kaikissa ikäryhmissä.

Lappeenrannan seudulla työttömiä oli hiukan vähemmän kuin vuosi sitten (- 37 henkilöä). Kunnista kaikkein eniten työttömyys väheni v. 2022 Lemillä (- 15,3 %).

Matalin työttömyysaste tammikuun 2023 tilastoissa oli Taipalsaarella (7,6 %), kun se Lemillä oli 8,5 % ja Lappeenrannassa 10,6 %.

(Lähde: [Työllisyyskatsaus Joulukuu 2022 \(temtyollisyyskatsaus.fi\)](#))

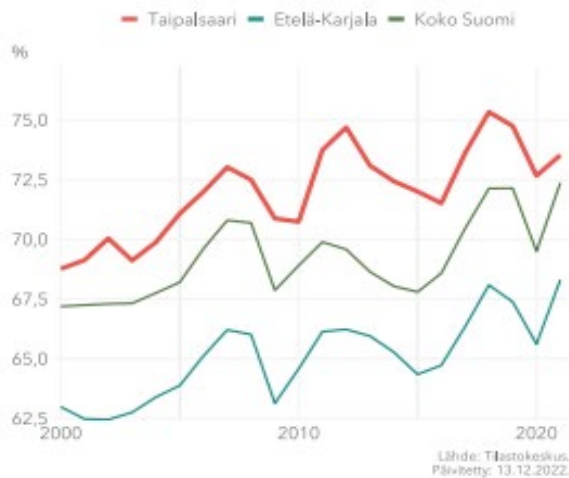
[Työllisyyskatsaus Tammikuu 2023 \(temtyollisyyskatsaus.fi\)](#)

Työllisyysdynamiikka

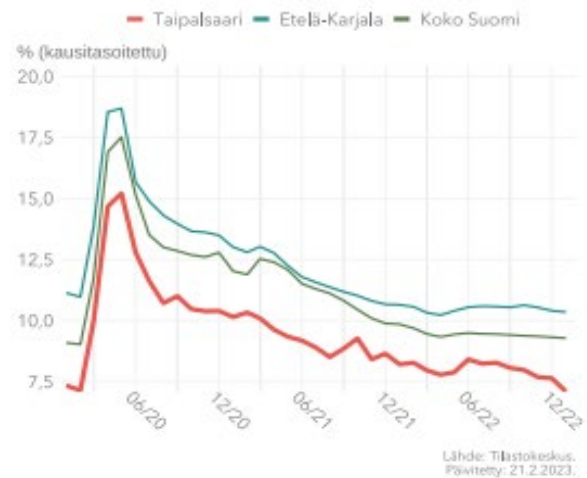

Taipalsaaren työpaikkaomavaraisuus, eli alueen väestön ja työpaikkojen välinen suhde oli vuonna 2021 **43,4 %**. Nuorisotyöttömyyden aste oli vuonna 2022 **14,8 %**. Yhtäjaksoisesti 12 kk tai pidempään työttömänä olleita oli tammikuussa 2023 **1,6 %**. Laaja työttömyysaste, joka kattaa työttömät ja palveluiden piirissä olevat yhteenlasketuna on tammikuussa 2023 **11,3 %**.

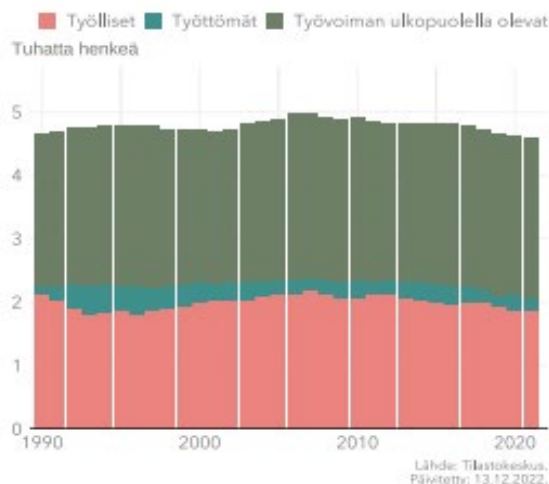
Työllisyysaste 2000 - 2021

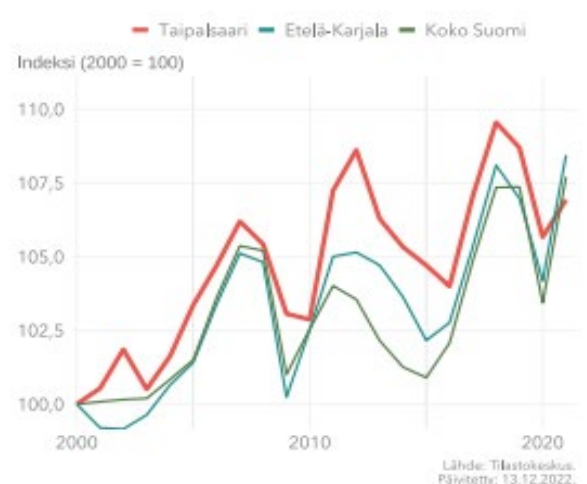
Työttömien osuus työvoimasta 2020 - 2023

Työllisyysrakenne 1990 - 2021

Työllisyyskehitys 2000 - 2021

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Tuloslaskelman toimintatuotot olivat 407.396 euroa suuremmat kuin vuonna 2021. Tuloslaskelman toimintakulut olivat 2.623.749 euroa suuremmat kuin vuonna 2021.

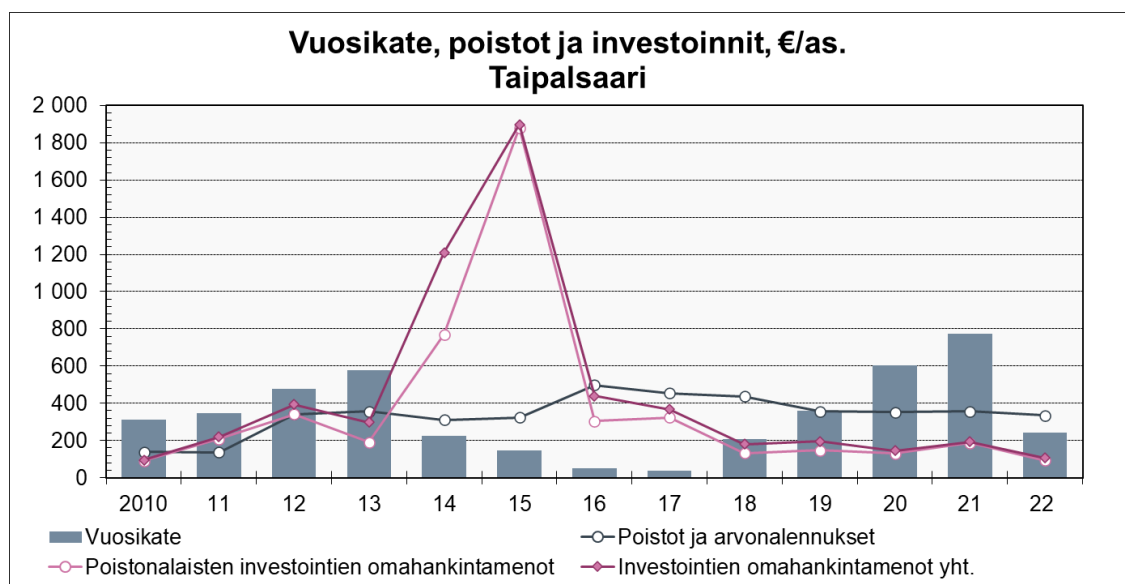
Verotuloja kertyi 290.325 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Kaikkiaan verotuloja kertyi 21.713.326 euroa. Edellisenä vuonna verotuloja kertyi 22.003.652 euroa. Valtionosuudet olivat 7.132.077 euroa, minkä lisäksi nettovaltionosuuden maksatuksessa on sivistystoimen käyttötalouden kuluissa kotikuntakorvausten nettokulukirjaus.

Toteutunut vuosikate oli 1.108.533 euroa. Vastaava budjetoitu vuosikate oli 782.625 euroa.

Asukasluku laski Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 34 henkilöllä. Asukasmäärä vuoden vaihteessa on 4559 (4593 edv.) asukasta.

Poistoista aiheutui 1.527.997 euron vaikutus kunnan tulokseen. Vastaava budjetoitu poistomäärä tuloslaskelmaan oli 1.634.874 euroa.

Kunnan tilikauden alijäämä oli 326.728 euroa.

4559 asukasta 31.12.2022 ennuste

Taipalsaaren kunnan talous vuosikatteella, poistoilla ja investointien omahankintamenoilla mitattuna osoitti epätasapainotilaa 2014–2018 siten, että poistot ylittivät vuosikatteen. Vuodesta 2019 alkaen vuosikate oli suurempi kuin poistot. **Vuonna 2022 vuosikate oli pienempi kuin poistot.**

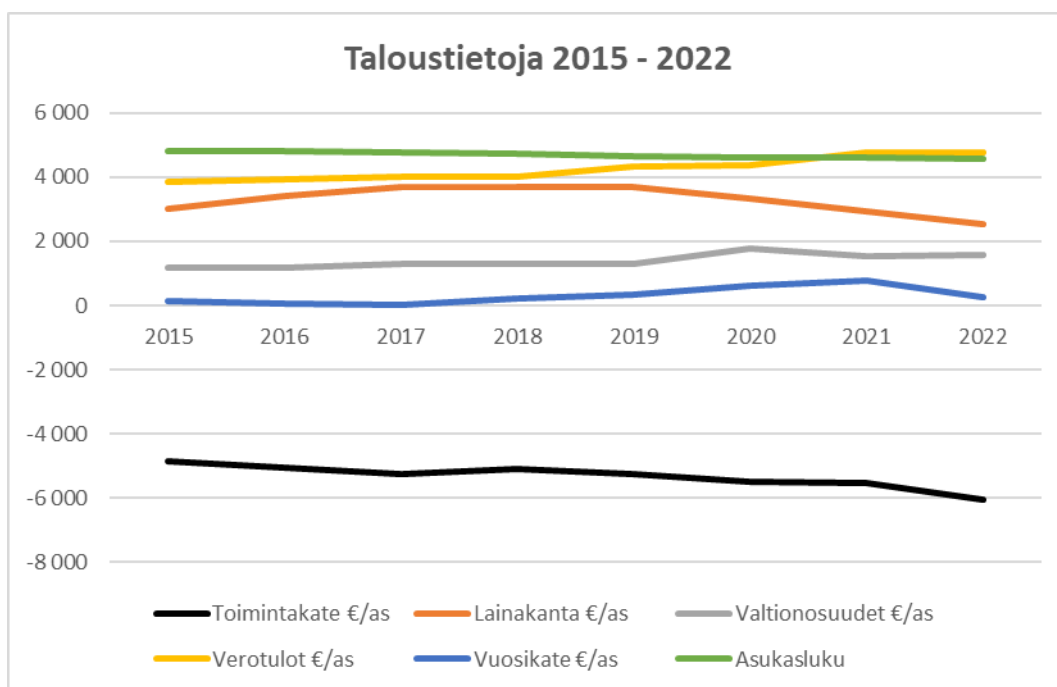
Investointien nettomäärä oli 473.614 euroa. Edellisenä vuonna investointien kokonaismäärä oli 887.614 euroa. Investoinneista työmäärältään merkittävimmät vuonna 2022 olivat teknisen toimen infran perusparannuskohteet (kadut ja tiet investoinnit) Pappilanniemen venesataman toteutus oli suurin investointi viime vuonna 274.880 eurolla. Muut investointimenot olivat pääasiassa infran parantamista.

Investointien määrä 473.614 euroa jäi alle kunnanvaltuuston hyväksymän investointimäärän 1.237.236 euroa (edv. 959.479 euroa). Määrä jäi pienemmäksi ja osa investoinneista eivät suunnitelman mukaankaan edenneet tai valmistuneet suunnitelman mukaan. Kutilan kanavan suunnittelu ei edennyt vielä talousarvion mukaisesti.

Kunta ei ottanut vuonna 2022 pitkäaikaista lainaa. Kunta lyhensi aiemmin ottamia lainoja 1.851.356 eurolla. Kokonaislainakanta tilinpäätöshetkellä oli 11.574.044 euroa (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat). Konsernilainojen määrä oli 19.412.332 euroa.

Konsernitase ja tunnusluvut on esitetty lainakannan kehittyminen kuvana tilinpäätöksen kohdassa Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.

Tilastotietoja kunnasta

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimintakate €/as	-4 842	-5 035	-5 251	-5 087	-5 243	-5 509	-5 525	-6 059
Lainakanta €/as	3 021	3 426	3 681	3 708	3 704	3 340	2 923	2 539
Valtionosuudet €/as	1 163	1 178	1 287	1 291	1 295	1 762	1 533	1 564
Verotulot €/as	3 845	3 934	4 027	4 031	4 335	4 376	4 791	4 763
Vuosikate €/as	146	52	37	207	359	603	776	243
Asukasluku	4 815	4 826	4 776	4 715	4 666	4 630	4 593	4 559

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tulovero%	19,75	19,75	19,75	20,00	20,00	20,50	20,50	21,00	21,00	21,00	21,00	8,36

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Taipalsaaren kunnan palveluksessa oli tarkasteluhetkellä 31.12.2022 yhteensä 181 henkilöä. Vastaavaan aikaan edellisenä vuonna kunnan palveluksessa oli 162 henkilöä. Henkilöstön lukumäärään on sisällytetty vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt.

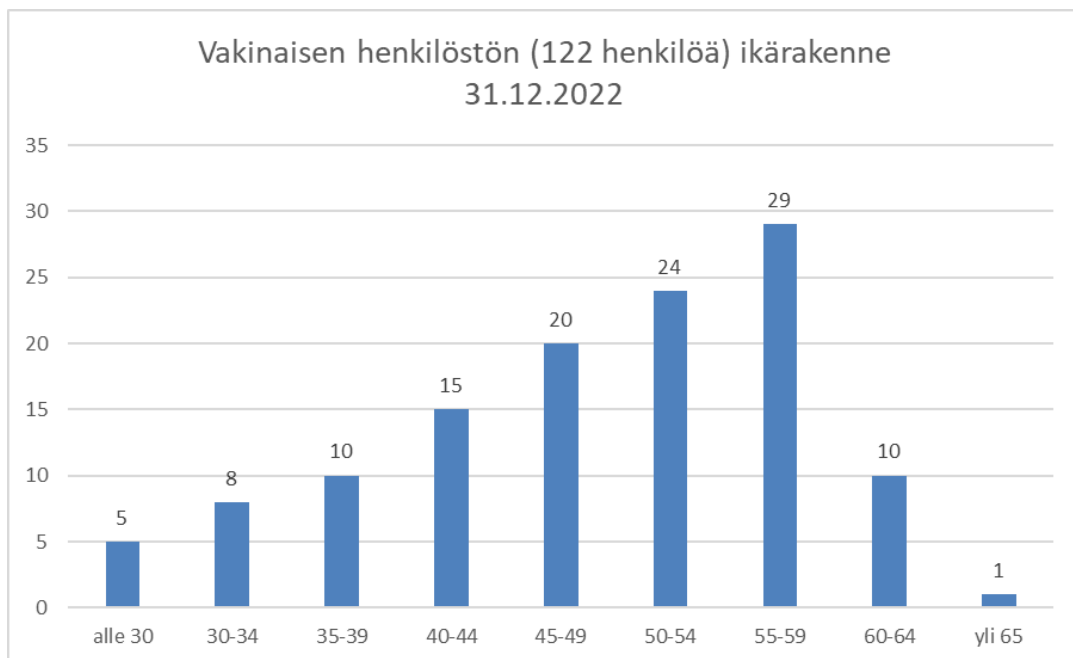
Henkilöstömäärä toimialoittain:

	2022	2021	2020
Konsernihallinto	26	15	15
Sivistyspalvelut	127	119	119
Tekniset palvelut	28	28	28
Yhteensä	181	162	162

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstökulut euroina:

	2022	2021
Palkat ja palkkiot	6 704 951	6 003 550
Eläkekulut	1 478 929	1 362 386
Muut henkilösivukulut	218 927	200 757
Henkilöstökulut yhteensä	8 402 807	7 566 693

Erillinen henkilöstöraportti saatetaan valtuuston käsiteltäväksi yhtä aikaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa.

YMPÄRISTÖASIAT

Lappeenrannan kaupunki järjestää isäntäkuntamallilla kunnan ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun sekä eläinlääkintähuollon palvelut.

Ympäristöasiat on esitetty teknisen toimen vastuualueen toimintakertomuksen tiedoissa.

MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT

Kunnan tilinpäätöstä ohjeistavan yleisohjeen ja voimassa olevan lainsäädännön mukaan toimintakertomuksessa annetaan myös kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Korruption erilaisia esiintymismuotoja voivat olla esimerkiksi

- virka-aseman väärinkäyttö, lahjonta sekä lahjusten lupaaminen, pyytäminen ja ottaminen
- petos, kavallus, varastaminen ja yhteisten varojen väärinkäyttö
- uhkailu ja väkivallalla pakottaminen
- luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö
- suosinta ja suosikkijärjestelmän ylläpito
- lakien ja määräysten kiertäminen
- tosiasioiden vääristely
- laitton seuranta ja tarkkailu
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- huonon hallinnon suojeleminen ja salailu
- välinpitämätön johtamistyö
- epäreilujen ja epäasiallisten keinojen käyttäminen alaisiin.

Taipalsaaren kunnan päätöksenteossa ja kaikessa hallinnon toiminnassa on noudatettava hallintolaissa säädettyjä hyvän hallinnon perusteita. Niihin kuuluvat mm. hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat päätösharkintaa ja muuta asioiden käsittelyä. Kaikessa huomioidaan tasapuolinen kohtelu, johdonmukaisuus ja syrjimättömyys. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan viranomaisella ei saa olla vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin. Toiminta on asiallista ja puolueetonta. Lisäksi noudatetaan suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaatteita.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kunnan tilinpäätös 2022 oli pääosin alkuperäisen talousarvion mukainen.

Kunnan rahoituksen saatavuus on varmistettu eri toimijoiden kanssa tehdyillä rahoituskanavasopimuksilla.

Kunnan pitkäaikainen lainakanta jakautuu vaihtuvakorkoisiin ja kiinteäkorkoisiin rahoituksiin. Markkinakorkojen muuttuessa kiinteäkorkoisten rahoitusten kustannukset eivät muutu, mutta vaihtuvakorkoisten rahoitusten kustannus nousee markkinakorkojen noustessa. Tällä hetkellä markkinakorot ovat nousseet yli 3 %:n tason.

Rahoitusriskienhallinnassa on korkosuojauksilla kiintein koroin onnistuttu poistamaan korkoriskiä. Kunnan oman näkemyksen mukaan sen luottolukitus on säilynyt ennallaan.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Aiemmin suoritettujen riskianalyysien pohjalta Taipalsaaren kunnan merkittävimmiksi riskeiksi nousseet riskit jaoteltuna seuraaviin ryhmiin nykytilanteessa ovat:

Strategiset riskit

- Toimintaympäristön taantuma ja vaikutukset elinkeinorakenteeseen. Tilanne vaikutti hetkellisesti parantuneen ja esimerkiksi Taipalsaarella työttömyyslukemat ovat olleet alueen alhaisimmat. Elinvoiman säilyttäminen yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa on tärkeää.
- Kuntastrategia on päivitetty vuonna 2022. Talouden tasapaino on strategian toteuttamisen keskiössä.

Taloudelliset riskit

- Kunnan talouden tasapaino on ensiarvoisen tärkeää kunnan itsenäisyyden säilyttämisen kannalta.
- Valtionosuuksien leikkaukset ja ansiotulojen kehitys. Uhkana tulorahoituksen riittämättömyys ja velkaantuminen.
- Hallitsematon kustannuskehitys sekä puutteellinen menojen hallinta. Talouden seuranta-järjestelmien oikea-aikaisuuteen ja riittävään ennakkointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.
- Korkojen nousu tulevaisuudessa. Kunnan velkamäärä ei saa nousta määrättömästi, jotta mahdollinen koronnousu ei aiheuta hallitsemattomia korkomenoja.
- Erilaiset sopimusriskit edellyttävät sopimushallintaa, sopimusehtojen tarkentamista ja vakuuttamista.

Toiminnalliset riskit

- Tulevaisuuden palvelumallit
- Konserniyhtiöt ja niiden toimintaedellytykset
- Kunnan sisäisiä toiminnallisia riskejä ovat mm. henkilöstöriskit (esim. mahdollinen toimiminen yhden henkilön varassa), prosessien toimivuus, ICT-järjestelmien toimivuus
- Työhyvinvointi
- Resurssit

Vahinkoriskit

- Omaisuuksien hoito ja ylläpito, korvausinvestoinnit
- Infran rakenteet, ympäristövahingot
- Luonnonilmiöt
- Vakuuttamisella pyritään poistamaan juuri omaisuuteen liittyviä riskejä. Kaikkien vahinkojen seurauksia ei kuitenkaan voi vakuuttamisella poistaa.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Valtuusto on päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 11.6.2014. Voimassa olevan hallintosäännön 2 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja toimeenpanon. Lisäksi kukin toimielin ja esihenkilöt vastaavat oman toimintansa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen 10.5.2016 § 101.

Ohjeen mukaan toimielinten tulee käsitellä oman tehtäväalueensa selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Toimialat päivittävät alueensa riskienhallinnan arviointitaulukot. Suuri osa riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Toimiva riskienhallinta on osa hyvää johtamista, toiminnan ohjausta ja palveluiden laadukkuuden varmistamista. Johtoryhmä on käsitellyt riskienhallinnan viimeiset päivitysraporttinsa ja toimittanut ne tilintarkastajalle tilikauden ennakkotarkastuksen yhteydessä tilikauden lopulla sekä tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä.

Hallintosäännön 19 §:n mukaan kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa. Tähän arviointityöhön kunnanhallitus ryhtyy hyvissä ajoin ennen valtuustokauden päättymistä.

Seuraavassa on esitetty lyhyesti sisäisen valvonnan järjestelyjä Taipalsaaren kunnassa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimintakertomusvuoden aikana on pyritty varmistamaan säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen seuranta ja valvonta useilla eri keinoilla. Valtuustolle on annettu puolivuotisraportti toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Siinä yhteydessä tarkasteltiin tavoitteita ja mahdollisesti niihin liittyvää päätöksenteon ajantasaisuutta.

Viranhaltijapäätösten toimielinkäsittely on osa päätösten lainmukaisuuden valvontaa.

Kunnanhallituksen eri toimielimiin (pl. vaalielimet ja tarkastuslautakunta) nimeämät edustajat omalta osaltaan varmistavat, että toimielinten työskentelyssä noudatetaan kunnanhallituksen antamia määräyksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion toteutumisesta, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta tai poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimista ja varojen käytön valvonnasta on kerrottu tässä toimintakertomuksessa. Pääosa asetetuista tavoitteista on toteutunut, poikkeamien syyt on selostettu, mikäli ne ovat kunnan talouden ja toiminnan tai valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden kannalta olennaisia.

Kunnan varojen käytön valvontaa tehdään pistokoeluonteisesti mm. tietojärjestelmiä hyödyntäen. Tilikauden aikana ei ole tullut esille väärinkäytöksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta perustuu kunnanvaltuuston hyväksymiin riskienhallinnan perusteisiin sekä kunnanhallituksen hyväksymään sisäisen valvonnan ohjeeseen.

Riskienhallinnan osalta systemaattista ja dokumentoitua riskienhallinnan prosessin jalkauttamista osaksi työrutiineja tulee jatkaa.

Kunnanhallitus toteaa, että kunnalla ovat voimassa olevat omaisuusriskin ja toiminnan vastuuvakuutukset, mittaturvametsävakuutus, liikennevakuutukset ja työntekijöiden työmatkavakuutus sekä lakisääteiset vakuutukset. Tilikauden aikana vuosittainen vakuutusturvatarkastelu on tehty vakuutusyhtiön kanssa 18.8.2022.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa tai omaisuuden luovuttamisessa merkittäviä menetyksiä.

Sopimustoiminta

Tilikauden aikana ei ole todettu sopimuksissa sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä ole osattu ennakoita.

Sopimuksenhallintajärjestelmän käyttöä tulee edelleen kehittää, siten, että kaikki sopimusasiakirjat saadaan myös sähköisesti talletetuksi ja siten kaikkien tietoa tarvitsevien käyttöön esim. poissaolotilanteiden sujuvan hoitamisen takia. Erityisesti hankehallinnan (projektituet) dokumentointiin tulee kiinnittää huomiota edelleen. Sopimushallinnan päivitetty ohje on tarkastettu edellisen vuosilintarkastuksen yhteydessä 1.3.2021. Uuden asiakirjahallinnan ohjelmiston käyttöönotto on parantanut tiedonhallintamallin avulla myös sopimustoiminnan prosesseja.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa kunnan normaalia johtamista. Sisäiseen tarkastukseen ei ole palkattu erikseen henkilöstöä eikä ostettu palveluja.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio keskeisistä johtopäätöksistä ja kehittämistoimenpiteistä voimassa olevalle taloussuunnittelukaudelle

Kunnanhallituksen kokonaisarvio keskeisistä johtopäätöksistä sekä kehittämistoimenpiteistä voimassa olevalle taloussuunnittelukaudella osalta kunnanhallitus toteaa tilinpäätökseen 2022, että

- 1) Sisäinen valvonta on järjestetty ohjeistuksen mukaisesti.
- 2) Mahdollisia puutteita ei tilikauden aikana ole havaittu.
- 3) Muita kehittämistoimenpiteitä kunnanhallitus käy tulevissa kokouksissaan ja iltakouluissaan läpi kuluvan toimintavuoden ja tulevien toimintavuosien aikana.

Sisäisen valvonnan järjestäminen on riittävää ja valvonnassa on saavutettu tavoitteet. Tavoitteena jatkossakin saavuttaa asetetut vaatimukset ja tavoitteet. Kehittämistoimenpiteinä toiminnan järjestäminen toiminnan operatiivisen johtamisen ja ohjaamiseen kaikilla tehtäväalueilla toteutetaan riittävillä ja tarpeen mukaan päätettävillä lisäresursseilla. Esimerkiksi kunnan lakisääteisten tehtävien ja niiden toteuttamiseksi käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssien toteuttaminen on mahdollista riittävän ajoissa tapahtuvalla päätöksenteolla.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS**Tilikauden tuloksen muodostuminen
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut**

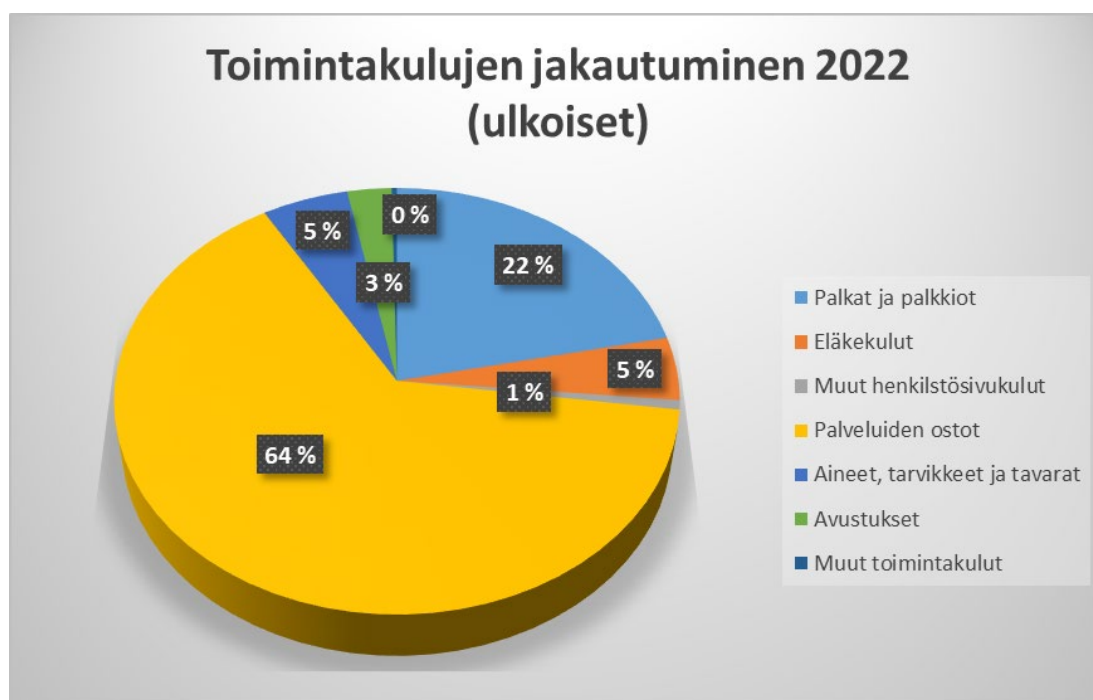
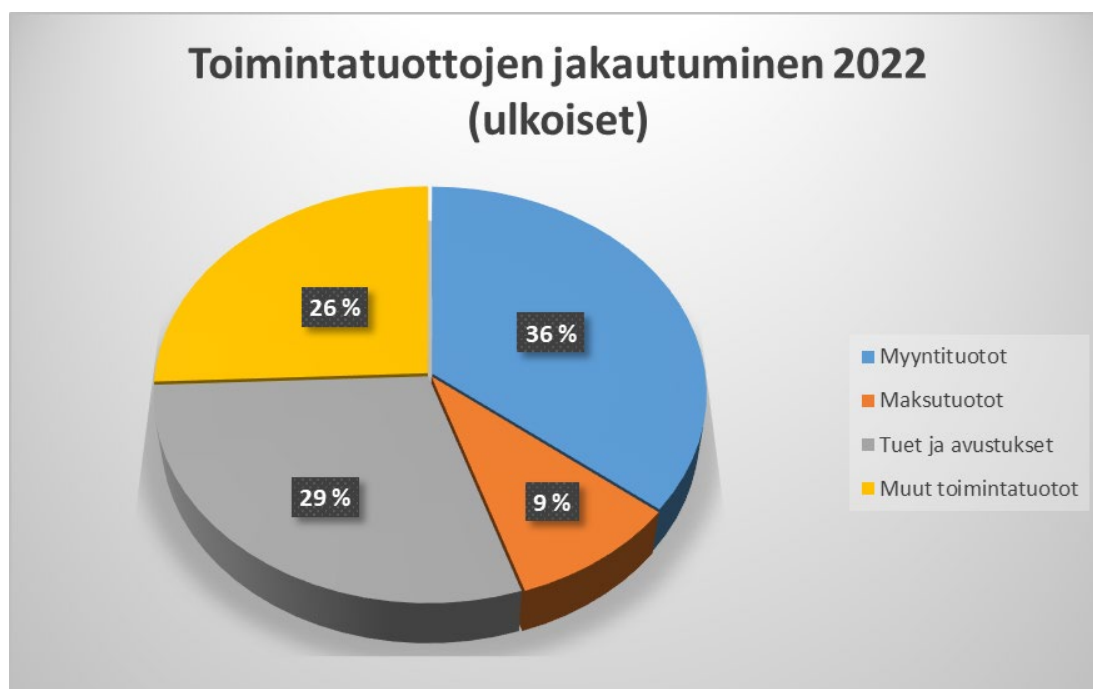
	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 298	2 891
Valmistus omaan käyttöön	21	54
Toimintakulut	-30 944	-28 320
Toimintakate	-27 625	-25 376
Verotulot	21 713	22 004
Valtionosuudet	7 132	7 043
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	7
Muut rahoitustuotot	10	11
Korkokulut	-129	-117
Muut rahoituskulut	-1	-8
Vuosikate	1 109	3 564
Poistot ja arvonalentumiset	-1 528	-1 638
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	-419	1 926
Tilipäätössiirrot	93	93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-327	2 019

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,67	10,23
Vuosikate/Poistot, %	72,55	217,63
Vuosikate, euroa/asukas	243,15	776,00
Asukasmäärä	4 559	4 593

Tilikauden 2022 tulos oli 419.463 euroa alijäämäinen ja poistoeron jälkeen 326.728 euroa alijäämäinen. Kunnanvaltuuston hyväksymän muutetun talousarvion alijäämäennuste oli 759.515 euroa. Kunnanvaltuuston hyväksymän alkuperäisen talousarvion alijäämäennuste oli 325.479 euroa.

Vuonna 2022 ei vanhaa pakollista varausta voitu purkaa tulosta parantavaksi eräksi talousarvion suunnitelman mukaan, koska Eksoten tulos oli heikompi kuin suunniteltu kuin talousarviossa.

Kunnan toimintakate oli -27.625.159 euroa toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen. Toimintakate edellisenä vuonna oli -25.375.523 euroa toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen. Tarkistetussa talousarviossa se oli -27.707.475 euroa. Toimintakate oli 82.315 euroa parempi kuin budjetoitu.

Kuvat: Ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen vuonna 2022

Toimintatuotot olivat 3.298.454 euroa (ulkoiset). Edellisenä vuonna toimintatuotot olivat 2.891.058 euroa (ulkoiset). Toimintatuotot kasvoivat 407.396 euroa johtuen pääosin tilikauden aikana saaduista ennakoimattomista hankeavustuksista.

Toimintatuottojen jälkeinen valmistus omaan käyttöön -tuloslaskelmarivi 20.632 euroa johtuu kuntakirjanpidon ohjeiden mukaisista taseeseen aktivoituista investoinneista (oman projektihenkilöstön henkilöstökulut).

Toimintakulut olivat 30.944.246 euroa (ulkoiset). Edellisenä vuonna tuloslaskelman käyttötalouskulut olivat 28.320.497 euroa (ulkoiset).

Toimintakulut olivat 387.974 euroa suuremmat kuin päivitettyssä talousarviossa, mikä on aiheutunut pääosin Eksotelle tapahtuneista ostopalvelumaksuista ja kasvaneista avustuksista Eksotelle. Eksoten osuus toimintakuluista oli 53 %.

Toimintatuottojen ja -kuluja suhteellinen jakautuminen 2022 vastasi on likimain vuotta 2021. Toimintatuotoissa hankeavustusten suhteellinen osuus kasvoi. Toimintakuluissa maksettujen avustusten määrä nousi 2 prosenttiyksikköä.

Verotulot olivat 238.326 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Verotuloja kertyi 290.325 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Kaikkiaan verotuloja kertyi 21.713.326 euroa. Edellisenä vuonna verotuloja kertyi 22.003.652 euroa.

Tuloverotuloja kertyi 259.792 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Osuus yhteisöveron tuosta oli 191.370 euroa pienempi kuin tilivuonna 2021. Vuonna 2022 kiinteistöverot nousivat 160.836 euroa.

Valtionosuudet olivat 7.132.077 euroa, minkä lisäksi nettovaltionosuuden maksatuksessa on lisäksi sivistystoimen käyttötalouden kuluissa kotikuntakorvausten nettokulukirja. Vuonna 2021 valtionosuuksien toteuma oli 7.042.763 euroa.

Korkotaso nousi yli 3 %-yksilön tasolle markkinakoroissa, mutta muutos korkokuluissa lisääntyneestä lainamäärästä huolimatta oli varsin maltillinen.

Vuosikatteen muodostui 1.108.533 euroa.

Poistojen määrä oli 1.527.997 euroa. Poistot pienenevät edellisestä vuodesta 109.711 euroa. Osa investointihankkeista jatkuu vuonna 2023. Suunnitelman mukaisten poistojen pienentynyt määrä johtuu alentuneesta investointimäärästä.

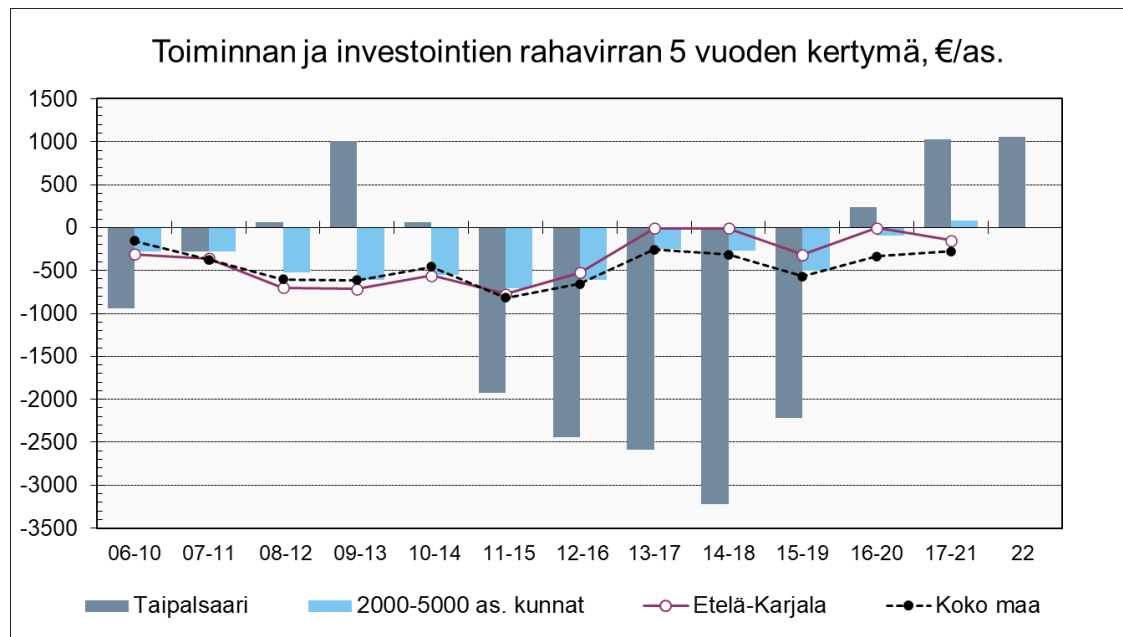
Toiminnan rahoitus**Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 109	3 564
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-481	-980
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 004	-897
Rahoitusosuudet investointimenoihin	521	6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	94	179
Toiminnan ja investointien rahavirta	240	1 872
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-5
Antolainasaamisten vähennykset	0	5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 851	-2 042
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-440	122
Rahoituksen rahavirta	-2 291	-1 920
	0	0
Rahavarojen muutos	-2 051	-48
Kassavarat 31.12.	400	2 451
Kassavarat 1.1.	2 451	2 499
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	4 829	4 728
Investointien tulorahoitus, %	229,74	399,77
Lainanhoitokate	0,62	1,70
Kassan riittävyys, pv	4	29
Asukasmäärä	4 559	4 593

- Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, € = Toiminnan ja investointien välisumma tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta
- Investointien tulorahoitus, % = 100*vuosikate/investointien omahankintameno
- Investointien omahankintameno= Rahoituslaskelman investointimenot, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet
- Lainanhoitokate= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)
- Kassan riittävyys, pv = 365 pv * Kassavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

Tilikauden alussa 1.1.2022 kunnan rahavarat olivat 2.451.074 euroa. Tilikauden lopussa 31.12.2022 kunnan rahavarat olivat 400.449 euroa.

Vanhoja lainoja maksuohjelmien mukaisesti maksettiin pois, eikä uutta lainaa nostettu.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT**Tase (1000 €)**

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	10 712	11 038
Aineettomat hyödykkeet	540	523	Peruspääoma	8 508	8 508
Aineettomat oikeudet	115	34	Arvonkorotusrahasasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	413	490	Muut omat rahastot	0	0
Ennakkomaksut	11	0	Ed. tk:en yli/alijäämä	2 530	511
Aineelliset hyödykkeet	18 426	19 525	Tilikauden yli/alijäämä	-327	2 019
Maa- ja vesialueet	4 577	4 557	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Rakennukset	11 382	12 228	VARAUKSET	384	477
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 147	2 039	Poistoero	384	477
Koneet ja kalusto	105	62	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	0	395
Ennakkomaksut ja kesk.er. Hank.	215	639	Eläkevaraukset	0	0
Sijoitukset	4 677	4 648	Muut pakolliset varaukset	0	395
Osakkeet ja osuudet	4 063	4 034	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	155	154
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut lainasaamiset	600	600	Lahjoitusrahastojen pääomat	154	154
Muut saamiset	14	14	Muut toimeksiantojen pääomat	2	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Valtion toimeksiannot	0	0	Pitkäaikainen	9 838	11 810
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0	0	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Muut toimeksiantojen varat	2	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 838	11 694
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0	116
Vaihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	0	Saadut ennakot	0	0
Keskeneräiset tuotteet	0	0	Ostovelat	0	0
Valmiit tuotteet	0	0	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0	Siirtovelat	0	0
Ennakkomaksut	0	0			
Saamiset			Lyhytaikainen	4 180	3 958
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Myyntisaamiset	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 620	1 121
Lainasaamsiet	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	116	493
Muut saamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Siirtosaamiset	0	0	Saadut ennakot	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 225	683	Ostovelat	560	545
Myyntisaamiset	443	434	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	339	706
Lainasaamsiet	1	49	Siirtovelat	1 546	1 092
Muut saamiset	73	65	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 270	27 831
Siirtosaamiset	707	135	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Rahoitusarvopaperit			Omavaraisuusaste, %	43,9	41,4
Osakkeet ja osuudet	0	0	Suhteellinen velkaantuneisuus %	43,6	49,4
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 204	2 530
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	483	551
Muut arvopaperit	0	0	Lainakanta 31.12., 1000 €	11 574	13 424
Rahat ja pankkisaamiset	400	2 451	Lainat €/asukas	2 539	2 923
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 270	27 831	Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	11 714	13 531
			Lainat ja vastuut, €/asukas	2 569	2 946
			Lainasaamiset 31.12. 1000 €	614	614
			Asukasmäärä	4 559	4 593

Omavaraisuusaste, % = 100*(oma pääoma+poistoero ja vap.eht. varaukset) / (koko pääoma – saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100*(vieras pääoma – saadut ennakot) /käyttötulot

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %=100*(Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) /Käyttötulot.

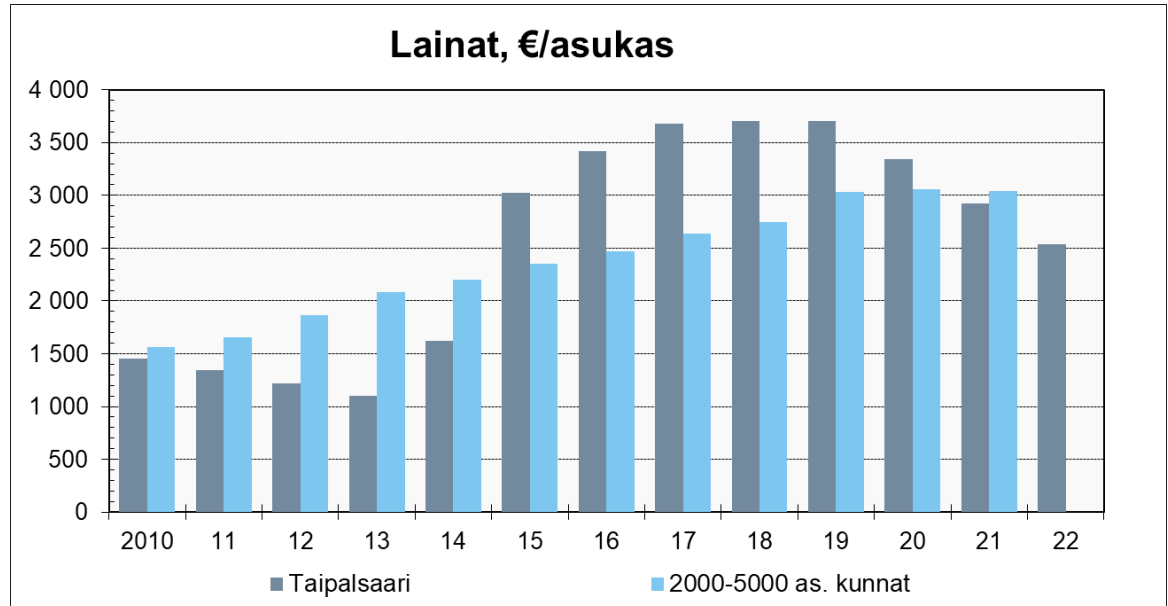
Kertynyt yli-/alijäämä = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Käyttötulot = tilikauden toimintatuotot+ verotulot + käyttötalouden valtionosuudet

Lainakanta 31.12.=vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainasaamiset 31.12.= pysyvien vastaavien sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset + muut lainasaamiset

Taipalsaaren kunnan taseen loppusumma oli 25.269.522 euroa (edellinen vuosi 27.831.262 euroa). Oma pääoma pieneni tilikauden alijäämän johdosta -326.728 euroa (edv. +2.010.188 euroa).

Kuva: Lainamäärä asukasta kohti Taipalsaarella ja 2000–5000 asukkaan kunnissa vuosina 2010 - 2021 sekä Taipalsaaren vastaava tunnusluku myös vuodelta 2022.

Taipalsaaren lainakanta 2539 €/asukas (edv. 2923 €/asukas) on Kuntaliiton välittämien ennakkotietojen mukaan alle Etelä-Karjalan maakunnan keskiarvon (n. 2900 €/asukas). Valta-kunnalliset keskiarvot kuntien keskimääräisessä lainakannassa vuonna 2021 oli n. 3400 €/asukas ja vuoden 2022 ennakkotieto oli n. 3500 €/asukas. Lähdevertailu: Kuntaliitto kuntien tilinpäätösarvot 8.2.2023.

Kunnan omavaraisuusaste 43,9 % on hyvä. Edellisenä vuonna kunnan omavaraisuusaste oli hieman heikompi (edv. 41,4 %). Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

Tuloslaskelman toimintatuotot olivat 407.396 euroa suuremmat kuin vuonna 2021. Tuloslaskelman toimintakulut olivat 2.623.749 euroa suuremmat kuin vuonna 2021.

Laskelmassa lainan lisäykset luetaan tuottoihin ja lainanmaksut vastaavasti menoihin.

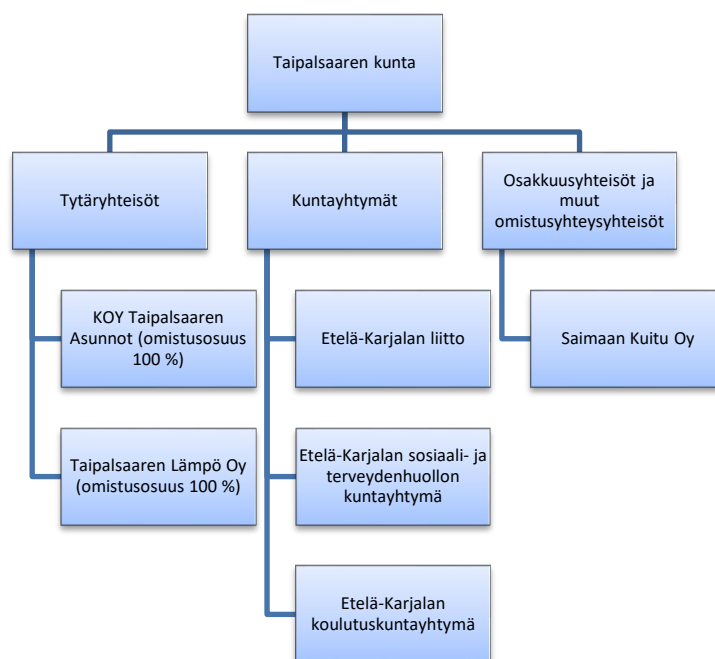
Suurin osa tuloista saadaan verotuloista 66,4 % (edellinen vuosi 68,8 %) ja valtionosuuksista 21,8 % (edv. 22,0 %). Menoista suurin osa kohdistui toimintakuluihin 90,2 % (edv. 88,1 %) ja lainan lyhennyksiin 5,4 % (edv. 6,4 %).

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
<i>Varsinainen toiminta</i>			<i>Varsinainen toiminta</i>		
Toimintatuotot	3 298	10,09 %	Toimintakulut	-30 944	90,21 %
Verotulot	21 713	66,42 %	- valmistus omaan käyttöön	21	-0,06 %
Valtionosuudet	7 132	21,82 %	Korkokulut	-129	0,38 %
Korkotuotot	8	0,02 %	Muut rahoituskulut	-1	0,00 %
Muut rahoitustuotot	10	0,03 %	Satunnaiset kulut	0	0,00 %
Satunnaiset tuotot	0	0,00 %	Tulorahoituksen korjauserät:		
Tulorahoituksen korjauserät:			+/- pakollisten varausten muutos	-395	1,15 %
- pakollisen varauksen muutos	0	0,00 %	- pysyvien vast. hyöd. luovutustappio	0	0,00 %
-Pysyvien vastaav. myyntivoitot	-86	-0,26 %	Investoinnit		
Investoinnit			Pysyvien vastaavien investoinnit	-1 004	2,93 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	521	1,59 %			
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov.tulo	94	0,29 %	<i>Rahoitustoiminta</i>		
<i>Rahoitustoiminta</i>			Antolainasaamisten lisäykset	0	0,00 %
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,00 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 851	5,40 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1	0,00 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,00 %	Oman pääoman vähennykset	0	0,00 %
Oman pääoman lisäykset	0	0,00 %	Kokonaismenot yhteensä	-34 302	100,00 %
Kokonaistulot yhteensä	32 692	100,00 %			

Maksuvalmiutta kuvaavan kassan laskennallinen arvioitu riittävyys tilinpäätöshetkellä on alle yksi viikko (4 päivää, edellisenä vuonna tunnusluku oli 29 päivää). Kunnan maksuvalmius on rahoitusjärjestelmän avulla järjestetty riskienhallinnan mukaisella tavalla.

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät yhteisöt ovat Kiinteistöosakeyhtiö KOY Taipalsaaren Asunnot ja Taipalsaaren Lämpö Oy sekä konserniin kuuluvat kuntayhtymät. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty Saimaan Kuitu Oy.

Kuntayhtymistä Taipalsaaren osuudet ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä 2,82 %, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymästä 1,58 % ja Etelä-Karjalan liitosta 3,24 %.

Kunnan muita osakkuusyhteisöjä (omistus 20–50 %) ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tällaisia osakkuusyhteisöjä ovat Asuntoosakeyhtiö AOy Saimaanharjun Kuhatie sekä Kiinteistö Oy Taipalsaaren Liikekeskus.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2020. Konserniohjeessa luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Valtuuston hyväksymää konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi konsernijohtolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konserniohjeessa on määritelty kunnanvaltuuston ja konsernijohtajan tehtävät. Konsernijohtajalla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa.

Kunnanvaltuusto

- hyväksyy strategiat, joita sovelletaan soveltuvin osin myös konsernin tytäryhteisöjen toimintaan ja sen kehittämiseen,
- päättää kuntakonsernille ja sen tytäryhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kunnan talousarvion käsittelyn yhteydessä,
- arvioi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä ja
- hyväksyy konserniohjeet.

Kunnanhallitus

- valitsee kunnan edustajat tytäryhteisö- ja osakkuus- sekä yhteisyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä nimeää kunnan edustajat näiden yhteisöiden hallituksiin,
- käyttää omistajapuhevaltaa tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä, säätiöissä ja kunnan osakkuus- sekä yhteisyhteisöissä sekä antaa ohjeet kuntaa näiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin,
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja saa käyttöönsä yhteisön toiminnan ja tulosten arviointiraportit vuosittain sekä
- raportoi valtuustolle vuosittain yhtiöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Kunnanhallituksen konserniohjaukseen liittyvistä tehtävistä ja toimivallasta on määrätty hallintosäännön 19 §:ssä.

Kunnanjohtaja

- toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Seuraavassa on kuvattu olellisimmat konsernia koskevat tapahtumat tilikaudelta:

Kiinteistö Oy Taipalsaaren Asunnot

Taipalsaaren kunta omistaa KOY Taipalsaaren asunnot koko osakekannan. Tilikausi oli yhtiön 25. toimintavuosi.

Vuokrien ja käyttökorvausten taso on alueellista keskitasoa. Vuokratulojen kasvua ei voi merkittävästi lisätä vaan kulurakennetta pitää pyrkiä pienentämään. Asuntojen käyttöaste on parantunut tilivuoden aikana.

Palvelutalon vuokrien määräytymistä säätelevät ARA-määräykset. Palvelutalo on vuokrattu kokonaisuudessaan EKSOTE:n käyttöön ja Palvelutalossa oleva valmistuskeittiö Saimaan Tukipalvelut Oy:n käyttöön. EKSOTE valitsee vuokralaiset Palvelutaloon. Vuokrauksesta ja reskontrasta sekä muusta kiinteistön hoidosta vastaa yhtiö. Vuoden 1.1.2023 alusta Palvelukodin vuokrasopimus siirtyi Etelä-Karjalan Hyvinvointialueelle.

Yrityksen maksuvalmius oli tilikauden lopussa hyvä. Maksuvalmiutta on pystytty parantamaan tilivuoden aikana mm. tehostamalla perintää ja rajoittamalla hankintoja.

	TP 2019	TP2020	TP2021	TP2022
Liikevaihto	948 515	932 021	969 923	951 027
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	-834 588	-799 786	-787 173	-847 289
Liikevoitto (-tappio)	113 927	112 962	182 750	130 331
Rahoitustuotot ja kulut	-67 810	-58 809	-52 864	-56 492
Tilikauden tulos (voitto)	46 117	54 152	129 885	47 245

Lainojen määräytymistä ja takaisinmaksua säätelee ARA- ja lainojen valtion täytetäkausmääräykset. Korkean velkaantuneisuuden johdosta yrityksen rahoituksellinen liikkumavara on niukka ja lisärahoituksen saanti vaikeaa. Kiinteistöyhtiön varsinaisen toiminnan tulo-rahoitus oli tilikaudella suunnitelman mukainen. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika on heikko, yli 15 vuotta, mutta se on ARA-määräysten mukainen. Heikko velanhoitokyky yhdessä korkean velkaantuneisuuden kanssa saattaa olla vaarallinen yhdistelmä, mikäli tulo-rahoitus heikkenisi.

Yhtiölle on laadittu kohdekohtaiset korjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat vuosille 2021 - 2030. Suunnitelmien toteutusta arvioidaan vuosittain muiden korjaustöiden suunnitelmien toteutusten kanssa.

Yhtiö on vastannut kunnan asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisesta ja tarjonnut kuntalaisille ja muuttajille sopivia ja viihtyisiä vuokra-asuntoja.

Toiminnan merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä on rahoituskulujen ja lainakorkojen muutokset, asukkaiden vuokranmaksukyky, kiinteistöjen ylläpidon kustannukset ja onnettomuudet mm tulipalot.

Kunnanvaltuuston asettamana tavoitteena oli, että yhtiön on selviydyttävä oman liikevaihtonsa turvin ilman kunnan taloudellista tukea.

Kiinteistö Oy Taipalsaaren asunnot saavutti kunnanvaltuuston asettaman tavoitteen.

Taipalsaaren Lämpö Oy

Taipalsaaren kunta omistaa Taipalsaaren Lämpö Oy:n koko osakekannan.

Vuosi 2022 oli yhtiön 8. toimintavuosi. Yhtiö toimialana on kaukolämmön tuottaminen ja jakelu. Toiminta-alueena on Taipalsaaren kolme erillistä verkostotaajamaa: Kirkonkylä, Saimaanharju- Konstun alue ja Kuivaketvele.

Saimaanharju - Konstun alueella Taipalsaaren Lämpö Oy ostaa energiaa Adven Oy:lta.

Yhtiön kokonaisliikevaihto oli 1 011 658,12 €, laskua edellisvuoteen nähden oli 5,27 %. Tilikauden tulos oli 54 055,82 €.

Vuosi oli sääoloiltaan lämmin, minkä vuoksi energiaa myytiin vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Kertomusvuonna kaukolämmön myynti oli 9110 MWh, joka oli 4,9 % pienempi edellisvuoteen verrattuna.

ADVEN Oy:lta ostetun energian osuus oli 7261 MWh, joka on 9,9 % pienempi edellisvuoteen verrattuna.

Lämpöä tuotettiin omissa lämpölaitoksissa pääosin metsähakkeella. Vara- ja lisälämpönä käytetyn öljyn ja maakaasun osuus oli 2 %.

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut

	2018	2019	2020	2021	2022
Liikevaihto	1 227 083	1 124 129	1 018 777	1 067 985	1 011 658
Myytävän energian hinta (alv 0%)	92,70 €/MWh	92,70 €/MWh	92,70 €/MWh	85,00 €/MWh	86,70 €/MWh
Keskilämpötila	5,5 °C	5,5 °C	6,8 °C	4,8 °C	5,4 °C
Liikevoitto / -tappio	-58 600	-76 884	-39 272	-8 749	54 055
Omavarallisuusaste %	3,1	10,4	11,5	10,8	15,2
Velan määrä *	1 438 191	1 159 318	1 080 444	1 091 571	994 781

* velan määrä vuosilta 2018 – 2021 -rivi korjattu vrt. ko. vuosien tilinpäätöksiin vastaavaan rivitietoon

Ohjeistuksen mukaan pysyvän maksukyvyttömyyden uhka on välitön, kun yrityksen liiketulos on negatiivinen ja omavaraisuusaste alle 10 %. Vuonna 2019 on omistaja lisännyt omaa vapaata pääomaa konvertoimalla keskinäisen lainan omaan vapaaseen pääomaan.

Lämpölaitoksille tehtiin suunniteltuja huolto- ja korjaus- sekä muutostöitä tilikauden aikana.

Taipalsaaren Lämpö Oy:n riskienhallinta tähtää yhtiön suunnitellun tuloskehityksen turvaamiseen, toiminnan jatkuvuuden takaamiseen muuttuvissa tilanteissa sekä yhtiön maksuvalmiuden ylläpitämiseen.

Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja hallita liiketoimintaan liittyviä riskejä. Riskienhallinta on jatkuvaa ja systemaattista toimintaa, jonka tavoitteena on estää henkilövahingot, turvata yhtiön omaisuus sekä taata vakaa ja kannattava taloudellinen toiminta.

Toiminnan merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat verkostorakenteesta johtuvien hävikkien kasvaminen, rahoituskulujen ja lainakorkojen muutokset, asiakkaiden maksukyky ja pysyvyys asiakkaina, kiinteistöjen ja verkostojen ylläpidon kustannukset ja onnettomuudet mm tulipalot.

Kaukolämmön riskienhallinnan erityispiirteitä ovat pitkät hankintasopimukset sekä tuotantolaitosten ja jakeluverkoston infrastruktuurit, jotka vikaantuessaan voivat aiheuttaa suunnittelelemattoman kuluerän. Toiminnassa käsitellään pitkäaikaisten hankintasopimusten ja suurten pääomien lisäksi räjähdys- ja paloherkkiä polttoaineita, raskaita laitteistoja, koneita ja laitteita sekä öljyä varastoissa. Suurimmat riskit liittyvätkin teknisiin toimintaedellytyksiin eli kaukolämmön hankintaan sekä tuotannon ja jakelun laitteisiin.

Tavarantoimittajien kanssa tehdään vuosisopimuksia, joiden puitteissa hintoja ja toimitusmääriä tarkistetaan vuoden aikana. Sopimusten avulla turvataan raaka-aineen saanti ja pyritään tasaamaan hintojen vaihteluista aiheutuvia riskejä. Öljyn ja maakaasun käyttöä polttoaineina pyritään välttämään normaalissa tuotantotilanteessa.

Ympäristöriskejä arvioidaan vuosittain riskienhallintasuunnitelman mukaisesti. Viranomaismääräysten tiukentuminen voi johtaa investointitarpeisiin.

1

Taipalsaaren Lämpö Oy:n asiakaskunta koostuu useista erilaisista asiakasryhmistä kuten kunnan omistamista kohteista, liikekiinteistöistä, asunto-osakeyhtiöistä sekä yksittäisistä pienkuluttajista. Nykyistä suurempi asiakaspoistuma voi aiheuttaa riskiä keskeisillä verkostoalueilla.

Yhtiön taloudellisessa asemassa tapahtui huomattava muutos tilikauden aikana, sillä yhtiö teki ensimmäisen voitollisen tuloksen yhtiön olemassaolon aikana.

Taipalsaaren Lämpö Oy saavutti kunnanvaltuuston asettaman tavoitteen.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Eksote)

Eksoten tilivuonna 2019 uudistetun perussopimuksessa on sovittu, että ”kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma perustuvat jäsenkuntien kanssa käytävään neuvottelumenettelyyn ja näiden mukaisiin kuntayhtymän jäsenkuntatuottoihin.

Kuntayhtymän nettotoimintamenojen enimmäismäärä ei voi olla jäsenkuntatuottoja suurempi. Eksoten taloussuunnitelma vuosille 2021–2022 on tehty seuraavasti: Jäsenkuntasuukausien yhteissumma ja nettotoimintamenot on määritelty niin, että poistoero huomioiden katettavaa alijäämää ei olisi taloussuunnitelmakauden lopulla.

Eksoten tilikauden 2022 ylijäämä oli 11,8 milj. euroa johtuen kasvaneiden kustannusten kattamiseksi laskutetuista Eksoten saamista kunta-avustuksista (17,0 milj. euroa). Avustukset perittiin kunnilta kuntayhtymän lakkauttamisen vuoksi aiheutuneen alijäämien kattamisveloitteen vuoksi.

Taipalsaaren kunnan maksuosuudet yllä olevista luvuista on noin 2,82 %.

Saimaan Kuitu Oy

Yhtiön omistavat Taipalsaaren, Savitaipaleen ja Lemminkäisten kunnat. Yhtiön osakepääoma koostuu 2.501 kappaleesta osakkeita, joilla Savitaipaleen äänioikeus on 41,4 %, Taipalsaarella 38,6 % ja Lemillä 20,0 %.

Yhtiön seitsemäs tilikausi oli 1.1.2022 – 31.12.2022.

Saimaan Kuitu Oy:n liikevaihto oli 490 899,00 euroa (480 489,77 euroa vuonna 2021). Yhtiön tappio oli 81 248,52 euroa (voitto 1 296,45 euroa vuonna 2021) Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 2 131 484,50 euroa, josta tilikauden tappio on -81 248,52 euroa.

Valokuituliittymiä oli vuoden lopussa käytössä kaikkiaan 2360 liittymää sisältäen Paimensaaren valokuituverkon käytössä olevat liittymät (51 liittymää).

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	2022	2021
• Liikevaihto tEUR	490,9	480,5
• Liikevoitto tEUR	-68,9	8,4
• Liikevoitto/tappio %	-14,0	1,7
• OPO:n tuotto %	-3,56	0,06
• Omavaraisuusaste %	25,8	25,0

Yhtiön investoinnit tilikaudella olivat 1 057 401,52 euroa. Investoinnit jakautuivat hankkeiden valokuituverkkojen rakentamiseen seuraavasti:

Savitaipale 158 486,76 euroa
 Taipalsaari 48 323,73 euroa
 Lemi 112 377,17 euroa
 Suomenniemi 1 967,06 euroa
 Hurtanmaa-Rutola 15 318,88 euroa
 Suomennniemi 2 57 599,52 euroa
 Lpr/Skinnarila 32 357,28 euroa
 Luumäki 631 971,12 euroa

Yhtiön korolliset velat 31.12.2022 olivat 1 214 589,92 euroa, josta pitkäaikainen velka Savitaipaleen kunnalle 234 885,04 euroa. Taipalsaaren kunnan takaamaan velkaa yhtiöllä 395 587,30 euroa, Savitaipaleen kunnan takaamaa velkaa 194 117,58 euroa ja Lemi kunnan takaama velka 390 000,00 euroa.

Palautus- ja siirtokelpoisten liittymämaksujen yhteissumma tilinpäätöshetkellä oli 5 110 321,86 euroa.

Yhtiön tilinpäätös sisältää selonteon yhtiön merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä niihin varautumisesta.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Seuraavassa on käsitelty kunnan toiminnan ja talouden kannalta olennaisimpien konserniyhteisöjen toiminnan kehittymistä.

Kiinteistö Oy Taipalsaaren Asunnot – tuleva kehitys

Kiinteistö Oy Taipalsaaren Asunnot ei tavoittele voittoa, eikä sille ole omistajan taholta annettu mahdollisen voiton tulouttamisveloitetta.

Vuoden 2023 tuloksen odotetaan olevan positiivinen.

Taipalsaaren Lämpö Oy – tuleva kehitys

Yhtiön toimialana on kaukolämmön tuottaminen ja jakelu. Toiminta-alueena on Taipalsaaren kolme erillistä verkostotaajamaa: Kirkonkylä, Saimaanharju-Konstun alue ja Kuivaketvele.

Vuoden 2023 tuloksen odotetaan olevan positiivinen.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä – tuleva kehitys

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta (Eksote) on lopettanut toimintansa 31.12.2022, ja täten Eksoten toiminta kuntayhtymänä päättyi 31.12.2022. 1.1.2023 alkaen aloitti uusi hyvinvointialue valtion rahoittamana toimintansa.

Kuntayhtymä Eksoten purkautumiseen liittyen 31.12.2022 kunnan kuntayhtymäosuus 680 380,46 euroa kirjataan pois taseessa yhtymäosuuksista ja kunnan peruspääomasta 1.1.2023.

Muut taloudelliset vastuut selvitetään ja toteutetaan vuoden 2022 aikana. Vanhaa purkamattomaa pakollista varausta on 31.12.2022 oli 325.000 euroa, mitä ei voitu purkaa pois 31.12.2022 kunnan tulosta 2022 parantamaan.

Kuntayhtymän purkamiseen liittyen kunnan ja Eksoten välisiä vastuita ovat siirtyvät terveydenhuoltopalveluiden tuottamiseen liittyvät vuokrasopimukset.

Eksote-kuntayhtymän purkamisen loppuselvitys ei sisältäne sellaisia uusia riskejä, joita ei ole maksettu tilikauden 2022 aikana. Taipalsaaren kuntayhtymäosuus Eksotesta oli 2,82 %. Taloudellisen loppuselvityksen kustannuserät ja vastuiden purku on tehty 31.12.2022 mennessä. Tämän jälkeen tulevia lisämaksueriä ei odoteta, eikä niitä ole tunnistettu.

Saimaan Kuitu Oy – tuleva kehitys

Tulevien vuosien riskit hallitaan tiukalla kuluseurannalla ja henkilöstö sopeutetaan vastaamaan toiminnan tarpeita. Käytännössä, jos Saimaan Kuitu Oy:llä ei ole projekteja, niin ainut yhtiön työntekijä on toimitusjohtaja.

Vuoden 2023 alusta Savitaipaleella, Taipalsaarella ja Lemillä valokuituliitymän liittymismaksu on 2300 euroa + 158 euroa asennusmaksu ja sillä voidaan rakentaa maksimissaan 250 metrin valokaapelireitti Saimaan Kuitu Oy:n runkoverkosta asiakkaalle. Lisärakentamisen kustannukset peritään asiakkaalta.

Uusia tuloja saadaan ottamalla käyttöön liittymiä, jotka on hankittu, mutta ei vielä kytketty. Tällaisia liittymiä on tällä hetkellä 475 kappaletta. Lisäksi tehdään nopeudennostokampanjoita 100 megan nopeudesta 300 megan nopeuteen. Nopeuden nosto tuo Saimaan Kuitu Oy:lle lisärahaa kuukausittain. Jo rakennetulle alueelle on jätetty liityntäkohtia, jotka on helposti käyttöönotettavissa asiakkaalla, näiden myyntiä tehostetaan.

Rakentamishankkeissa on jatkossa tarkasti arvioitava kustannusten nousu, joka on kiihtynyt 2022 vuoden aikana. Hurtanmaa-Rutola ja Suomenniemen 2 valokuituverkkohankkeissa ennusteen mukaan pienellä tappiolla. Hankkeiden keskimääräistä metrihintaa voidaan jatkossa hyödyntää uusien hankkeiden valmistelussa, huomioiden hintojen nousu. Lähtökohteisesti hankkeessa omarahoitusosuus pitää tulla asiakasliittymistä, Saimaan Kuitu Oy ei tätä osuutta rahoita.

Rakentamisen kustannusarvion ylitysriskiä pienennetään tarkalla ennakoivalla suunnittelulla ja digitaalisella maarakennuksen suorite seurannalla sekä teleteknisten töiden hankintaseurannalla. Vuoden 2023 hintataso valokuituverkon töissä ja tavaroissa on nousussa inflaation takia ja tämä on huomioitava uusissa hankkeissa. Uusien hankkeiden kustannusseurantaa jatketaan samalla hyväksi havaitulla tavalla kuten aikaisemmissa hankkeissa. Hallitukselle raportoidaan joka kokoukseen hankkeiden rakentamisen ja kustannusten tilanne. Tulevien vuosien palveluiden tarjonnan riskit hallitaan yhteistyössä teleoperaattorikumppanin Blue Lake Communications Oy:n kanssa. Saimaan Kuitu Oy ostaa edelleen kaikki keskeiset toimintaprosessit, kuten internet palveluiden laskutuksen, asiakaspalvelun, teknisen asiakaspalvelun ja ylläpitopalvelut BLC:lta. Saimaa Kuitu Oy:n kirjanpitäjä tekee valokuituliittymien liittymälaskutuksen ja reskontraseurannan sekä tarvittaessa perinnän.

Saimaan Kuitu Oy:n operatiiviset tekniset riskit on arvioitu jo Liikenne- ja viestintäviraston Traficom:n tarkastuksessa keväällä 2016, jonka mukaan valokuituverkkoa on rakennettu hyvin ja asiantuntevasti.

Tulevia valokuituverkon rakentamisen hankkeita tehdään, jos kokonaisrahoitus hankkeille saadaan järjestymään.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, asetetut tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen 10.5.2016. Ohjeen mukaan toimielinten ja konserniin kuuluvien yritysten tulee käsitellä oman tehtäväalueensa selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Toimielimet ja konsernin yritykset tekevät riskianalyytit ja käsittelevät tulokset kokouksissaan ja raportoivat kunnalle puolivuotiskertomuksessa sekä toimintakertomuksessa.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintaa ohjaava säädöspohja strategian ja talousarvion ohella perustuu hallintosääntöön, konserniohjeeseen sekä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeeseen. Ohjeistus on riittävää.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus on valinnut kunnan edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin sekä nimennyt kunnan edustajat yhteisöjen hallituksiin. Kunnanhallitus antaa tarvittaessa toimintaohjeita yhtiökokousedustajille / hallituksen jäsenille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallituksen edustajilla yhtiön hallituksessa on raportointivelvoite kunnanhallitukselle kunkin yhtiön talouden kehittymisestä ja tavoitteiden saavuttamisesta. Yhteisöjen ja yhtiöiden toiminnasta on raportoitu kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle säännöllisesti. Lisäksi tavoitteena on järjestää tilikauden aikana erillisiä yhtiöiden toiminnan ja talouden esittelyyn liittyviä tilaisuuksia kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Kunnanjohtaja on esittänyt kunnanhallituksen toimintaohjeet joko suoraan neuvotteluissa yhteisöjen kokouksissa sekä toimitusjohtajille tai osallistumalla hallitusten kokouksiin ja vähintään kaksi kertaa vuodessa kokoontuvassa yhtiöiden yhtiökokouksessa. Kunnan yhtiöt ovat vuoden aikana kysyneet useita kertoja kunnanhallitukselta kunnan omistajaohjausnäkemystä ajankohtaisiin kysymyksiin.

Konsernitavoitteiden asettaminen ja arviointi

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuositavoitteet yhtiölle ja seuraa niitä puolivuotisraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tämän lisäksi yhtiön edustajat esittelevät säännöllisesti toimintaa kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Esittelyjen yhteydessä valtuutetuilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä sekä saada tietoja toiminnasta ja taloudesta. Samalla seurataan tytäryhtiöiden tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä. Näistä järjestetään myös erillisiä kunnanhallituksen kokouksiin liittyviä infotilaisuuksia, joissa annetaan kunnanhallituksen suoraa ohjeistusta toiminnan ja talouden kehittämiseksi.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöjen tulee valmiussuunnitelmin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa. Tytäryhtiöiden merkittävimmät riskit on kuvattu yhtiöiden olennaisten tapahtumien ja tavoitteiden toteutumisen selonteon yhteydessä. Yritykset ovat hyväksyneet kunnan riskienhallinnan ohjeet ja arvioivat säännöllisesti toimintaansa liittyviä riskejä; raportointi puolivuotisraportissa sekä toimintakertomuksessa.

Käytännössä konsernivalvonta on yhteisöjen kanssa tehtävää yhteistyötä, tietojen vaihtoa ja raportoinnin seuraamista. Yhteisöjen ja yhtiöiden asioita käsitellään säännöllisesti kunnanhallituksessa ja annetaan kunnan kanta kulloinkin käsiteltävään asiaan.

Kehitettävänä osa-alueena konserniohjauksen näkökulmasta nähdään kokonaisuuden kanalta toiminnan dokumentointia läpi vuoden kaikilla tasoilla. Dokumentointi on myös voitava koota yhteen kokoomaan, jota voidaan tarkastella kokonaisuuden näkökulmasta. Tätä varten on syytä valmistella erillinen ja uudistettu konsernitason dokumentaatiomalli ja sen tarkennettu hallinnointimalli.

Keskitetyt konsernitoiminnot

Konsernin sisällä tehdään yhteistyötä erityisesti teknisen toimen ja lämpöyhtiön välillä. Lisäksi kunnan työllistämisyksikkö on enenevässä määrin pystynyt tuottamaan palveluita kunnan konserniyhteisöille. Kunnan yhtiöt käyttävät myös kunnan yhteisiä resursseja eri muodoissaan, korvauserusteista on sovittu tapauskohtaisesti.

Tiedon kulku ja toimivuus

Konsernin toimijoiden välinen tiedonkulku on hyvää ja kohtuullista. Haasteita on lähinnä aiheuttanut tiedon kulku riittävän ajoissa, jotta asioita voidaan valmistella päätettäväksi sovittuina aikoina.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut**Konsernituloslaskelma (1000 €)**

	2022	2021
Toimintatuotot	22 019	21 426
Toimintakulut	-49 128	-45 632
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	-26	8
Toimintakate	-27 136	-24 198
Verotulot	21 713	22 004
Valtionosuudet	7 642	7 518
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2	0
Muut rahoitustuotot	20	22
Korkokulut	-219	-165
Muut rahoituskulut	-4	-56
Vuosikate	2 017	5 124
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	-2 125	-2 281
Arvonalentumiset	-10	-28
Satunnaiset erät	0	5
Tilikauden tulos	-118	2 819
Tilinpäätössiirrot	0	-804
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	1
Tilikauden ylijäämä	-119	2 016

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,8	47,0
Vuosikate/Poistot, %	94,5	221,8
Vuosikate, euroa/asukas	443	1 116
Asukasmäärä	4 559	4 593

Vuonna 2022 konsernin alijäämä oli -118.583,54 € (ed. vuonna 2.015.527 €).

**Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut
(1000 €)**

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 017	5 124
Satunnaiset erät	0	5
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-244	-1 063
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 774	4 065
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 415	-1 220
Rahoitusosuudet investointi menoihin	521	6
Pysyvien vastaavien luovutustulo	94	206
Investointien rahavirta yhteensä	-800	-1 008
Toiminnan ja investointien rahavirta	974	3 057
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-36	5
Antolainojen vähennykset	0	-5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	364	490
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 621	-2 483
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1	-338
Oman pääoman muutokset	0	6
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	15	-22
Vaihtomaisuuden muutos	-18	-15
Saamisten muutos	525	-695
Korottomien velkojen muutos	-78	132
Rahoituksen rahavirta	-1 845	-2 925
Rahavarojen muutos	-871	132
Rahavarat 31.12	2 162	3 058
Rahavarat 1.1.	3 033	2 926
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	6 567	3 288
Investointien tulorahoitus, %	225,6	422,0
Lainanhoitokate	0,85	1,84
Kassan riittävyys, pv	15	23
Asukasmäärä	4 559	4 593

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, € = Toiminnan ja investointien välisumma tilin-päätös vuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintameno = Rahoituslaskelman investointimenot, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys, pv = $365 \text{ pv} \cdot \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernitase ja tunnusluvut

(1000 €)

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	8 508	8 508
Aineettomat oikeudet	528	450	Arvonkorotusrahasasto	40	40
Muut pitkävaikutteiset menot	462	558	Muut omat rahastot	15	15
Ennakkomaksut	15	42	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	901	-1 114
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 005	1 051	Tilikauden yli-/alijäämä	-119	2 016
Aineelliset hyödykkeet			Oma pääoma yhteensä	9 345	9 464
Maa- ja vesialueet	4 993	4 974			
Rakennukset	18 805	19 894	POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 229	2 113	Poistoero	0	0
Koneet ja kalusto	467	486	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	6	8			
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	468	728	PAKOLLISET VARAUKSET		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 969	28 202	Eläkevaraukset	0	0
			Muut pakolliset varaukset	232	252
Sijoitukset					
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	0	0	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkuusyhtiöosuudet	928	764	Valtion toimeksiannot	258	833
Muut osakkeet ja osuudet	458	431	Lahjoitusrahastojen pääomat	191	185
Muut lainasaamiset	378	342	Muut toimeksiantojen pääomat	553	1
Muut saamiset	15	15	Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 003	1 019
Sijoitukset yhteensä	1 779	1 551			
			VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen	0	0
Valtion toimeksiannot	818	851	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 270	19 554
Muut toimeksiantojen varat	2	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	116
Toimeksiantojen varat yhteensä	819	851	Lainat konsernin sisältä	0	0
			Saadut ennakot	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Liittymismaksut ja muut velat	0	0
Vaihto-omaisuus			Siirtovelat	0	0
Aineet ja tarvikkeet	135	118	Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	17 411	19 846
Keskeneräiset tuotteet	22	21	Lyhytaikainen	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 765	1 767
Vaihto-omaisuus yhteensä	156	139	Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	378	231
			Saadut ennakot (ly)	19	24
SAAMISET			Ostovelat (ly)	1 511	1 375
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Liittymismaksut ja muut velat (ly)	789	1 234
Lyhytaikaiset saamiset	2 403	2 824	Siirtovelat (ly)	2 828	2 462
Saamiset yhteensä	2 403	2 824	Laskennalliset verovelat(ly)	13	2
			Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	7 302	7 096
Rahoitusarvopaperit	60	172	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 293	37 677
Rahat ja pankkisaamiset	2 102	2 887			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 293	37 677	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste, %	26,5	25,1
			Suhteellinen velkaantuneisuus %	48,1	52,8
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	783	902
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	172	196
			Konsernin lainat €/asukas	4 258	4 718
			Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	19 412	21 668
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	21 646	24 064
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 748	5 239
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	378	342
			Asukasmäärä	4559	4593

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

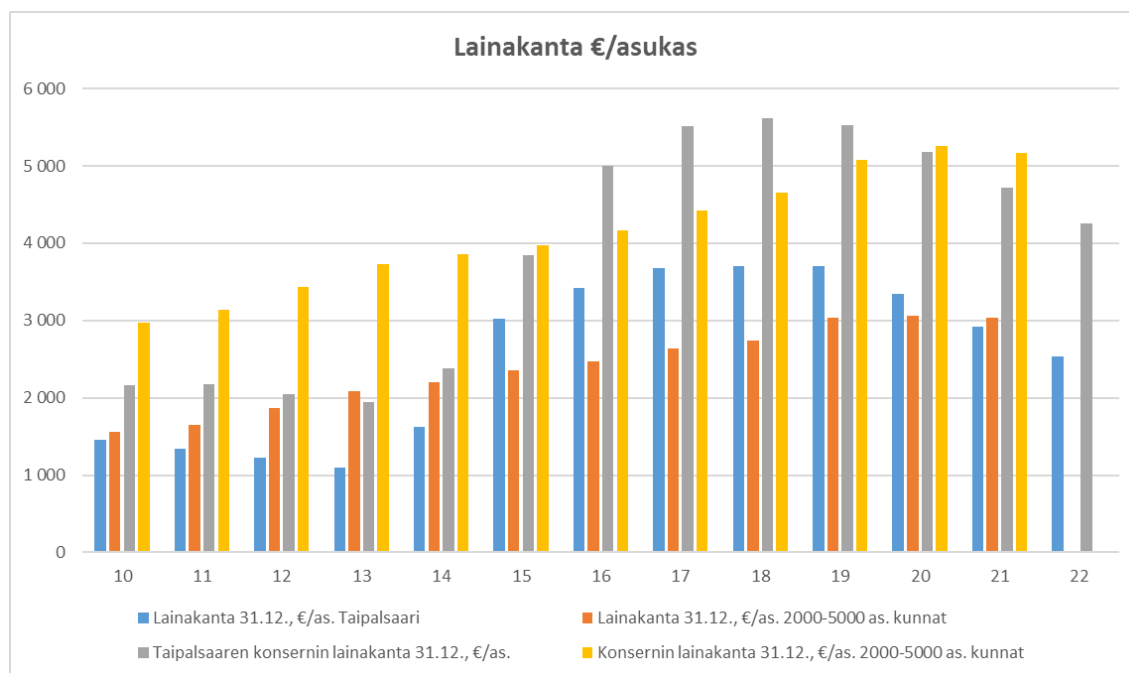
Kertynyt yli-/alijäämä = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Lainakanta 31.12. = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat ja vuokravastuut = Vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + Vuokravastuut)

Lainasaamiset 31.12. = pysyvien vastaavien sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset + muut lainasaamiset

Konsernin omavaraisuusaste on 26,5 % (edv. 25,1 %), mikä on luokitukseltaan tyydyttävä.

Kuva: Lainakanta €/asukas Taipalsaari, Taipalsaaren konserni ja vastaavat luvut 2000–5000 asukkaan kunnista keskimäärin.

Taipalsaaren kunnan lainakanta 2022 (< 2539 €/as) on alle käytettävissä olevien vertailukuntien vuoden 2021 keskiarvon (3550 €/as) sekä vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden (3400 €/as).

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden 2022 tuloksen, -419.463,22 euroa alijäämäinen, käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeron vähennystä suunnitelman mukaisesti 92.734,32 euroa,
- siirretään edellä olevista laskettu tilikauden alijäämä -326.728,90 euroa taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden lopussa 31.12.2020 ylijäämä johti tilanteeseen, missä vanhat alijäämät tulivat katetuiksi. Tilikauden 2021 jälkeen kertynyttä ylijäämää kunnan taseessa (31.12.2021) oli ylijäämän kirjauksen jälkeen 2.530.431,89 euroa. Tilikauden 2022 jälkeen kertynyttä ylijäämää kunnan taseessa (31.12.2022) oli ylijäämän kirjauksen jälkeen 2.203.702,99 euroa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN**Käyttötalouden toteutuminen****10 Vaalit****Tehtäväalueen talous**

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 247,20	8 000	0	8 000	10 087,20	2 087,20
TOIMINTAKULUT	-33 359,59	-22 250	0	-22 250	-22 564,10	-314,00
TOIMINTAKATE	-28 112,39	-14 250	0	-14 250	-12 476,90	1 773,10

Tehtäväalueen tavoitteet

Vaalilain määräysten toteutuminen. Aluevaalit. Tehtäväalue pääsi taloudelliseen tavoitteeseensa. Koronaepidemia aiheutti lisäkustannuksia ja -toimintoja vaalien järjestämiseen.

20 Tarkastus ja arviointi

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaisia ja kunnan hallintosäännössä.

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	0	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT	-13 809,83	-20 780	0	-20 780	-16 237,43	4 542,57
TOIMINTAKATE	-13 809,83	-20 780	0	-20 780	-16 237,43	4 542,57

Tehtäväalueen tavoitteet

Kuntalain 121 §:n mukaisesti toteutunut.

Tehtäväalue pääsi tehokkaasti taloudelliseen tavoitteeseensa, ja alitti talousarvioon arvioitut toimintakulut.

30 Konsernipalvelut

Konsernihallinnon tehtävänä on avustaa valtuustoa, kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa kunnan toimialojen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen johtamisessa sekä toimintojen linjauksia koskevien kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelussa ja täytäntönpäonnä.

300 Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Hallintopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan yleis- ja taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, tietohallinnosta, riskienhallinnan koordinoinnista, sovituista julkisista hankinnoista sekä kunnan omaisuuden hallintaa koskevista asioista.

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 121 698,58	923 960	0	923 960	866 015,23	-57 944,77
TOIMINTAKULUT	-1 566 835,59	-1 427 409	0	-1 427 409	-1 315 310,49	112 098,51
TOIMINTAKATE	-445 137,01	-503 449	0	-503 449	-449 295,26	54 153,74

Toimintatuotot ja toimintakulut alittivat arvioidun. Tehtäväalue pääsi toimintakatteessa taloudelliseen tavoitteeseensa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli mukana toimintatuotoissa ja -kuluissa työllistämisyksikkö.

Työllistämisyksikkö on kustannuspaikkateknisesti siirtynyt 1.1.2022 Elinvoimapalvelut -tehtäväalueelle. Yllä olevan taulukon (sarake tp2021) vertailukelpoisuuden toteamiseksi alla on esitetty taulukko "Hallintopalvelut talous tilinpäätöksessä 2021 ilman työllistämisyksikköä (työllistäminen 3040-kustannuspaikka)" ilman työllistämisyksikön toimintaeuroja:

Hallintopalvelut	Alkuperäinen TA2021	TA 2021- muutos	TA2021 muutosten jälkeen	TP2021 Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	860 000,00		860 000	981 972,91	121 973
TOIMINTAKULUT	-1 317 205,00	-16 000	-1 333 205	-1 352 254,48	-19 049
TOIMINTAKATE	-457 205,00	-16 000	-473 205	-370 281,57	102 923

Hallintopalvelut-yksikön vertailukelpoiset kustannukset ovat pienemmät kuin vuonna 2021. Kustannukset ovat laskeneet toiminnallisten mittareiden toteumien kustannuksella huolimatta kasvaneesta inflaatiosta.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Hallintopalvelut (kuntataso)			
Tasapainoinen kuntatalous	Kriisikuntakriteerit (5kpl)	0	0
Henkilöresurssien riittävyys	Toteuma- %	100	91
Työhyvinvointiohjelman toteutus ja työhyvinvoinnin parantuminen	Työhyvinvointi-kysely ja sen purkaminen, kpl/vuosi	1	0

Talouden ja tavoitteiden raportointi / poikkeamat

• Taulukon 1. tavoite:

Kuntatalouden tunnusluvut ovat parantuneet aiempien vuosien toteutuneiden ylijäämien johdosta. Kriisikuntakriteereistä (5 kpl) mikään ei ole enää kriittisenä/punaisella vuoden 2022 lopulla.

Hallintopalvelut tehtävälueelle asetetusta tasapainotusohjelman 2019–2022 –tavoiteasetannasta:

Kunnan talouden tasapainotusohjelman 2019-vaatimus hallintopalveluiden säästöille - yhtenä kaikista tehtävälueista - olivat kokonaisuudessa noin 5 % per jokainen vuosi lisäsäästöä toimintakuluihin aina edellisestä toimintavuodesta pysyväksi säästökäsi eivät olleet realistisia kunnan lakimääräisten velvoitteiden kasvun, toimintaympäristön muutoksien sekä asetettuihin toiminnallisiin lisätavoitteisiin nähden. Lisäksi kustannusten lähtötaso oli jo muihin vertailukuntiin nähden pienempi. Hallintopalvelut vastasivat vuonna 2022 -5 % säästöohjelmatavoitteensa vuoden 2021 toimintakustannuksiinsa -8 %:n toteumalla. Tehokas suoritus ja vuoden 2022 tavoite täyttynyt.

• Taulukon 2. tavoite:

Henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelman keskeinen perusedellytysmittari työhyvinvoinnille. Hallintopalveluissa henkilöresurssien tarpeen ja käytön (htv) toteuma oli talousarvioon laske-
tusta 72 % ajalla 1–6 /2022 (2021 12kk: 80 %) johtuen pääosin muiden yksiköiden tarvitse-
masta tuesta ja henkilöstövaihdoksista. Vuositasolla tunnusluvun arvoksi tuli noin 91 %.
Hallintopalveluiden projektihenkilöstön määrä oli tilikauden 2022 alle budjetoidun. Talouden
tasapainotusohjelman edellä kuvattu säästö eivät olleet tavoite ja sen toimenpide. Htv-mää-
rän tavoite riittävästä resursseista ei täyttynyt, mikä tarkoittaa lähtökohtaisesti alkavalle vuo-
delle 2023 tai myöhemmäksi siirrettyjä kehitystoimenpiteitä.

Aiempaan vuoteen 2021 tunnusluku paranee osin siksi, että talousarviossa on 1 htv vähem-
män kuin vuonna TA2021:ssa oli. Lisäksi henkilöstöresurssien talousarvio-htv on jo lähtö-
kohtaisesti pienempi kuin vertailukunnissa on yleisesti henkilöresursseja. Hallintopalveluilla
ei ole budjetoitu muiden tehtävälueiden töiden tekemiseen henkilöresursseja jatkossa-
kaan.

Henkilöstön ylikuormitus on ollut pysyvää talousarviosuunnitelmiin ja tapahtuneiden henki-
löstösiirtojen vuoksi nähden useamman vuoden ajan. Projektitoiminta on minimoitu laki-
määräisen toimintakyvyn säilyttämiseksi.

• Taulukon 3. tavoite:

Työhyvinvointiohjelma käynnistettiin keväällä 2022. Kts. kohta Taulukon tavoite 2.

Henkilöresurssit ei-lakimääräisten tehtävien suorittamiseksi edellyttää priorisointia, eikä
kaikkea siksi ehdi tehdä. Loppuvuoden 2022 aikana tehdyt talousarviomuutokset vuodelle
2023 kuntatasolla vaikuttavat jatkossakin toiminnan laatuun.

310 Tukipalvelut

Ei toimintaa ja kirjanpidollisia tapahtumia tilikauden aikana.

320 Elinvoimapalvelut

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Kehittämispalveluiden tehtäväalue vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa viestintään ja markkinointiin, työllisyyteen, elinkeinoelämän edistämiseen, kunnan kehittämishankkeisiin, vapaa-ajan asumiseen ja saaristoasioiden hallintoon liittyvistä tehtävistä.

Kehittämispalvelujen tehtäväalue vastaa elinkeinoelämän edistämisestä, konserniohjauksesta, kuntatason kehittämishankkeista, joukkoliikenteestä ja markkinoinnista. Saaristoasiaintoimikunta käsittelee vapaa-ajan asumisen ja saaristoasioiden hoitoon liittyviä kysymyksiä.

Vuodelle 2022 uusina kustannuspaikkoina tulivat Kutilan kanava-Mokra 2021–2022 (3211) ja hätä- ja tilapäismajoitus (3230)

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	50 183,84	315 800	110 000	425 800	607 497,27	181 697,27
TOIMINTAKULUT	-298 047,13	-702 942	-170 000	-872 942	-1 119 190,53	-246 248,53
TOIMINTAKATE	-247 863,29	-387 142	-60 000	-447 142	-511 693,26	-64 551,26

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Elinvoimapalvelut			
Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa	Työpaikkaomavaraisuus kasvaa	>45 %	41,7 % (v. 2020)
	Yrityksiä perustetaan enemmän kuin lakkautetaan (perustetut/lakkautetut)	+10	Aloittaneita (Q3) 27 Lopettaneet (Q3) 15 Tavoite toteutunut
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaiskyselyt, kpl/vuosi	2	Mm. liikennekysely ja ikäihmisten asumiseen liittyvä. Toteutunut
	Kuntalaistilaisuudet, kpl/vuosi	3	Toteutunut. Kylätilaisuuksia; Vehkataipaleella, Haikanlahdella ja Merenlahdella.
Kuntamarkkinointi	Mediakampanjat, kpl/vuosi	3	Toteutunut. Lehtikampanjat; Etelä-Saimaa ja Länsi-Saimaa Parasta elämää -kampanja; videot ja some. Verkkolehti.

Talouden ja tavoitteiden raportointi / poikkeamat

Taloustavoitteiden osalta poikkeamat selittyvät suurelta osalta hätä- ja tilapäismajoituksesta. Toimintakulujen ylityksessä on sisäisiä menoeriä. Taipoloksen vuokraa n. 24 000 euroa.

Taulukon 1. tavoite:

Työpaikkaomavaraisuus tunnuslukua ei saa tilinpäätösvoodelta. Yrityisperustanta on tavoitteessa. Yrityspalveluja on Proagrian kautta tilastoitu 14 yritykselle (Neuvo -palvelut, ei sis. maatiloja) ja Wirman kautta 16 yritykselle.

Taulukon 2. tavoite:

Kuntalaiskyselyt toteutettiin Webropol -kyselyinä, myös paperinen osallistuminen mahdollistettiin (Ikäihmisten asumisratkaisut -hanke).

Kuntalaistilaisuuksia järjestettiin kylähankkeen puitteissa. Osallistuminen oli laimeaa.

Taulukon 3. tavoite:

Kuntamarkkinoinnin osalta erittäin vilkas ja toimelias vuosi. Siinä auttoi erittäin paljon se, että oli työntekijäresurssi (elinvoima- ja kehittämisluotsi) osan vuotta käytössä. Palkkaus mahdollistui osin hankerahoituksella (MINT-hanke) ja projektirahoilla (hallintopalveluiden investoinnit). Kuntamarkkinoinnin fokus oli uuden kuntastrategian esille tuominen ja tekeminen "eläväksi". Yhtenä kampanjana mainittakoon Parasta elämää -videokampanja, joka oli teemoitettu kuntastrategian mukaisesti. Viisiosaisen kampanjan tuotti ammattilainen, mutta "näyttelijöinä" olivat kunnan työntekijät, kuntalaiset ja yrittäjät.

330 Sosiaali- ja terveystalot

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	128 232,00	137 000	0	137 000	121 959,48	-15 040,52
TOIMINTAKULUT	-15 224 551,48	-16 072 987	0	-16 072 987	-16 459 332,62	386 345,62
TOIMINTAKATE	-15 096 319,48	-15 935 987	0	-15 935 987	-16 337 373,14	-401 386,14

Tehtäväalue ei päässyt Eksoten laskutuksesta johtuen taloudelliseen tavoitteeseensa.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Sosiaali- ja terveystalot / hyvinvoinnin edistäminen			
Hyvinvointi- ja terveys- erot eivät kasva	Väestöllinen huoltosuhde < tk. ennuste		Ei tuoretta tilastoa vuodesta 2022

Hyte – toimien onnistuminen valituilla painopiste alueilla	Työttömien määrä vähenee	vertailuvuosi	Työttömyysprosentti laskenut 9,5 %:sta 8,4 %:n
	Tapahtumamäärien/käyntimäärien kasvu (%)	+	Tapahtumia oli enemmän kuin edellisenä, mutta laskentaa osallistujista ei ole tehty.
	Yhteisöllisyys vahvistuu (kysely)	+	Ei vertailtavuutta

Talouden ja tavoitteiden raportointi / poikkeamat

Taloustavoite:

Eksoten talouden tavoite ei toteutunut. Alijäämääriski toteutui Eksote-kuntayhtymän purkamisen yhteydessä, kun Eksoten kustannukset ylittivät talousarvion aiempien vuosien tapaan. Kunnan talousarvion pakollista varausta ei pystytty tämän vuoksi purkamaan tulosta parantavaksi. Eksoten palveluostot avustukset-loppulasku sisältäen olivat 16.291.257 euroa (edv 2021: 15,05 milj. euroa).

Ote talousarvio 2022 s. 28:

Eksoten maksut sisältäen pakolliset varaukset sekä arvioidut maksut ovat eri vuosina:

TP2020	TA2021	TP2021e	TA2022	TS2023
15,7	15,2	15,4 *)	15,9 **)	-

*) arvioitu maksuosuus TA2021: 15.855 milj. euroa ja Eksoten mahdollisen positiivisen tuloksen myötä ehdollista pakollisen vanhan varauksen purkua enintään 0,820 milj. euroa, mistä arviolta 0,6 milj. euroa on purettavissa 2021. Netto 15,4 milj. €.

***) arvioitu maksuosuus TA2022: palveluostoihin on 16.133 milj. euroa ja avustusosuus 197.065 euroa, yhteensä 16.330.419 euroa. Eksoten vanhan pakollisen varauksen purun määrä on 414.685 euroa. Kaikki edellä olevat yhteensä netto 15.915.734 euroa.

Taulukon 2. tavoite:

Toteutunut.

Taulukon 3. tavoite:

Tavoite on toteutunut osittain (käyntimäärät?)

Tavoite 4. tavoite:

Haasteellinen arvioida, eikä vielä ole luotettavaa arviointitapaa. Kyselyä ei toteutettu.

VAALIT, TARKASTUS JA KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 305 361,62	1 384 760	110 000	1 494 760	1 605 559,18	110 799,18
TOIMINTAKULUT	-17 136 603,62	-18 246 368	-170 000	-18 416 368	-18 932 635,17	-516 267,17
TOIMINTAKATE	-15 831 242,00	-16 861 608	-60 000	-16 921 608	-17 327 075,99	-405 467,99

40 Sivistyspalvelut**400 Sivistyspalveluiden hallinto**

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tukea ja kannustaa kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia luomalla edellytyksiä tasokkaaseen koulutukseen, varhaiskasvatukseen ja monipuoliseen vapaa-aikaan. Sivistystoimi tuottaa laadukkaita asiakaslähtöisiä palveluita kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Sivistyspalveluiden toimialajohtaja on vaihtunut vuoden 2022 aikana usein, ja tehtävää on hoitanut neljä eri henkilöä joko määräaikaisena sijaisena tai viranhaltijana. Kirkonkylän koulun rehtorin virka on myös hoidettu elokuun alusta vuoden loppuun sijaisjärjestelyllä.

Työ sivistyspalveluiden hallinnossa on keskittynyt hallinnollisten tehtävien hoitamiseen, kuten sivistyslautakunnan tukemiseen toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa.

Hanketoiminta tukee Taipalsaaren sivistyspalveluiden toimialueen toimintakulttuurin kehittämistä. Hanketoiminta mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja hyvien käytänteiden jakamisen erilaisissa yhteistyöverkostoissa. Vuoden 2022 aikana Taipalsaaren kunnan sivistyspalvelut olivat mukana 17 hankkeessa.

HANKKEET 2022	
1	Koulujen kerhotoiminta
2	Tasa-arvon edistäminen
3	Poikkeusolojen tasoittaminen esi- ja perusopetuksessa
4	Oikeus oppia
5	Digiopettaja
6	Harrastamisen Suomen malli
7	Lukutaito ja lukemisen kulttuuri
8	Koko ikä liikettä
9	Metku
10	Kohtaamispaikka / Luoto
11	Etsivä nuorisotyö
12	Mopopaja
13	Sitouttava kouluyhteistyö
14	Joustava esi- ja alkuopetus
15	Oikeus oppia Varhaiskasvatus
16	Varhaiskasvatus tuen uudistamisen kehittäminen
17	Laatu ja johtaminen

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Sivistyspalveluiden hallinto			
Tehtäväalueiden perustuksen tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1
Henkilöstön työhyvinvointi ja ammatillinen kehittyminen.	hyvinvointikyselyn tulokset*, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä, täydennyskoulutussuunnitelma. (+/-)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa (+)	Sairauspoissaoloissa ei kasvua, täydennysuunnitelma tehty. +
Tehtäväalueiden talouden ja toiminnan tasapaino	Osavuosisikatsaus ja tilinpäätös	Talouden tasapaino	Toteutunut

*Henkilöstöhallinnon hyvinvointikyselyä ei tehty v. 2022

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	537 447,76	0	0	0	-8 417,35	-8 417,35
TOIMINTAKULUT	-907 367,24	-359 125	0	-359 125	-306 440,28	52 684,72
TOIMINTAKATE	-369 919,48	-359 125	0	-359 125	-314 857,63	44 267,37

(TP2021 sisältää Ruokapalvelun)

405 Ruokapalvelut

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Taipalsaaren kunnan ruokapalveluiden järjestämiseen liittyvistä tehtävistä vastaa kunnan ruokapalveluyksikkö. Se tuottaa keskitetysti ateriat kunnan varhaiskasvatus- ja perusopetustoimipaikkoihin sekä järjestää mahdollisuuksien mukaan kahvi- ja/tai ruokatarjoilua kunnan eri tilaisuuksiin. Ruokapalveluyksikkö pitää ruokapalveluiden tason ja ruoan laadun hyvänä sekä suositusten mukaisena. Ruokapalveluyksikkö on ollut sivistyspalveluiden alaisuudessa vuoden 2020 alusta.

Ruokapalveluiden tavoitteena on ollut kehittää toimintaa asiakaslähtöisesti, käytettävien resurssien ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan laatimien kouluruokailusuositusten puitteissa. Oppilaille ja henkilökunnalle on toteutettu kouluruokakysely, jonka pohjalta on lähdetty etenemään. Oppilaille marraskuussa 2022 toteutetun kyselyn perusteella, varsinkin yläkouluikäisten asenteet kouluruokailua kohtaan ovat haastavia. Jouluukuussa 2022 päätettiin toteuttaa jatkossa kerran kuukaudessa toiveruokapäivä, jossa oppilaat pääsevät äänestämään muutamasta vaihtoehdosta suosikkinsa ja näin he pääsevät konkreettisesti vaikuttamaan.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Ruokapalvelut			
Yläkoululaisten myönteinen suhtautuminen kouluruokailuun	Asiakastytyväisyyskysely	ka 7,2<	7,6
Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1
Henkilöstön työhyvinvointi ja ammatillinen kehittyminen.	Hyvinvointikyselyn tulokset*, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä, täydennyskoulutus suunnitelma. (+/-)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa (+)	Sairauspoissaoloissa ei kasvua, täydennys suunnitelma tehty. +

*Henkilöstöhallinnon hyvinvointikyselyä ei tehty v. 2022

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	542 409	0	542 409	484 460,77	-57 948,23
TOIMINTAKULUT	0	-609 040	0	-609 040	-550 410,72	58 629,28
TOIMINTAKATE	0	-66 631	0	-66 631	-65 949,95	681,05

(Ruokapalvelut ovat olleet vuonna 2021 sivistyspalveluiden hallinnon tehtäväalueella.)

470 Perusopetus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Taipalsaaren kunnassa toimii kolme perusopetuksen yksikköä: Kirkonkylässä, Saimaanharjulla ja Vehkatakaleella. Perusopetuksen piirissä oli 461 oppilasta kevätlukukaudella 2022 ja 462 oppilasta syyslukukaudella 2022.

Kirkonkylän koulussa toimi kolme pienryhmää. Saimaanharjun koululla toimi joustavan perusopetuksen pienryhmä (jopo) sekä osa-aikaisen erityisopetuksen pienryhmä Loiste. Esiopetusta annettiin sekä Taipalsaaren kirkonkylän koulussa (26 oppilasta) että Vehkatakaleen koulussa (8 oppilasta). Valmistavaa koulutusta on järjestetty maaliskuusta 2022 alkaen Ukrainasta sotaa paenneille lapsille. Valmistavassa opetuksessa oli kesäkuussa yhteensä 33 oppilasta ja syyskuussa 21 oppilasta.

Perusopetuksen osalta sairauspoissaolojen kasvua selittää osaltaan akuuttien infektiosairauksien esiintyvyys sekä muutama pitkäaikaista poissaoloa vaatinut vapaa-ajan tapaturma.

Perusopetuksen yleistavoitteena on laaja-alainen osaaminen eli tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostama kokonaisuus. Koulujen painopistealueina on ollut muun muassa hyvät kaveri- ja vuorovaikutustaidot, laadukas perusopetus, toimiva yhteisö, tunne- ja vuorovaikutustaidot, oppilaiden osallistaminen, metsäkoulu, lukutaidon tukeminen ja lukemiseen innostaminen sekä terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö (mm. liikenneturvallisuuteen panostaminen sekä kiusaamisen ja epäasiallisen käytöksen ehkäiseminen).

Perusopetuksen tunnuslukuja

Tunnusluku	TP2020	TP2021	TP2022
Oppilasmäärä 1.-9.-lk yht. (20.9.)	477	461	462
tehostetun tuen oppilaat	58	56	59
erityisen tuen oppilaat	43	51	47
Koulukuljetukset, €	257 678	328 184	342 176
kuljetusoppilaat	242	253	252
Oppilaita/opettaja, yleisopetus	16	14	14
tuntikehys, yleisopetus	740	745	747
tuntikehys, erityisopetus	208	203	209
Tuntia/1.-9. lk opp.	1,99	2,06	2,07
Toimintatuotot, perusopetus	144 589	284 357	561 935
Käyttökustannukset €/oppilas. OPH	8903	9705	*)

kh 27.3.2022-lisäys: Käyttökustannukset €/oppilas /lähde: Opetushallituksen OPH-tilasto 2022. Vuoden 2022 OPH-tunnusluku ja tilasto eivät vielä valmistuneet *).

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Perusopetus			
Työskentelyta-pojen ja oppilasarvioinnin kehittäminen.	Itsearviointi, oppilaskysely (+/-)	Innostavat ja vaihtelevat työskentelytavat. Oppilasarvioinnin yhdenvertaisuus ja monipuolisuus (+)	Arviointikoulutus henkilöstölle 19.4. Arviointiin liittyvät henkilöstön tiimityöskentelyt. Arvioinnin yleisten periaatteiden selkiyttäminen vanhempainillassa sekä rehtorin lukuvuosittiedotteessa. (+)
Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1
Kouluyhteisöjen hyvinvointi ja ammatillinen kehittyminen.	hyvinvointikyselyn tulokset*, henkilöstön sairauspoissaolomäärä, täydennyskoulutus suunnitelma. (+/-)	Kouluyhteisöjen hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Ei toteutunut (-)

*Henkilöstöhallinnon hyvinvointikyselyä ei tehty v. 2022

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	284 357,42	189 609	0	189 609	561 935,01	372 326,01
TOIMINTAKULUT	-5 117 957,81	-6 079 507	0	-6 079 507	-5 811 758,03	267 748,97
TOIMINTAKATE	-4 833 600,39	-5 889 898	0	-5 889 898	-5 249 823,02	640 074,98

Toimintatuottojen poikkeama talousarvioon nähden selittyy osaksi hankerahoituksella ja kotikuntakorvausten ennakoitua suuremmalla tulolla. Sivistystoimessa oli vuoden 2022 aikana 17 eri hankekokonaisuutta, hankeavustuksia yhteensä 324 639 euroa.

Perusopetuksen toimintamenojen ylijäämää selittää palkkakulujen osalta viransijaisuusjärjestelyt ja opetustehtävien muut järjestelyt sekä saadut hankeavustukset. Muita opetuksen järjestämisen kuluja jäi normaalia poikkeamaa enemmän toteutumatta digitaalisten opetusmateriaalien sekä opetus- ja kulttuuripalvelujen osalta. Koulun oppilaskohtaisiin päätelaitteisiin siirtyminen alkaa vaiheittain vuodesta 2023 alkaen. Erilaisia koulutus- ja kulttuuritapahtumia ja retkiä toteutettiin suunniteltua kustannustehokkaammin, johtuen korona-aikana käyttöön otetuista toimintamalleista. Sisäinen ruokapalvelulaskutus oli perusopetuksen osalta yli 60 000 euroa arvioitua vähemmän.

480 Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Kunnassa toimii yksi päiväkoti Saimaanharjulla, Päiväkoti Satulaiva. Saimaanharjun päiväkotiin sijoitettiin lähes kaikki palveluiden piirissä olevat 1–5-vuotiaat lapset sekä vuorohoitoa tarvitsevat esiopetusikäiset.

Sijaismäärärahojen käyttöön vaikutti koronavirustartuntojen merkittävä kasvu tammi-kuusta 2022 alkaen. Tartuntoja oli runsaasti niin perheissä kuin työntekijöissäkin. Lisäksi määrärahan käyttöön vaikutti keväiset työtaistelu- toimenpiteet. Sijaisten saaminen oli aika ajoitin haasteellista ja vaihtuvuus henkilöstössä suurta. Palvelut pystyttiin kuitenkin pääsääntöisesti tarjoamaan normaalilla laajuudella.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä oli 147 lasta 31.12.2022 (luku sisältää myös palvelusetelipäiväkodissa olevat lapset). Luku on noin 50 % Taipalsaarella asuvista 0–7-vuotiaista. Lukuun ei ole laskettu 6-vuotiaita, jotka ovat paikalla vain 4 tuntia esiopetuksessa. Alla olevasta taulukosta näkyy varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten määrä kolmen vuoden ajalta.

	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
0–7 vuotiaat lapset varhaiskasvatuksessa	170	168	147
kunnan 0–7 v. lapset	270	252	293
%	63 %	67 %	50 %

Esiopetus

Esiopetukseen osallistui vuoden 2022 aikana yhteensä 86 lasta (kevällä 49 ja syksyllä 37 oppilasta). Esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta tarvitsi 75 % edellä mainituista oppilaista. Pelkkään esiopetukseen osallistui 24 % oppilaista. Alla olevasta taulukosta näkyy esiopetusikäisten oppilaiden määrä ja palveluntarpeet kolmelta vertailuvuodelta.

	2020	2021	2022
Esiopetukseen osallistuneet	96	108	86
Esiopetus + varhaiskasvatus	73 % (70)	73 % (79)	75 % (65)
Maksuton esiopetus	27 % (26)	27 % (29)	24 % (21)

Osto- ja myyntipalvelut

Vuoden aikana varhaiskasvatuspalveluita myytiin myös kunnan ulkopuolelle.

Palveluseteli

Palvelusetelin piirissä oli seitsemän (7) lasta 31.12.2022. Palveluntuottajina on tällä hetkellä neljä yksityistä päiväkotiä Lappeenrannasta. Palvelusetelin kustannukset vuonna 2022 olivat 68 252 euroa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuksen 1. luokan oppilaille tarjottiin iltapäivätoimintaa. Aamutoimintaa järjestettiin vain erityishuolto-ohjelman piirissä oleville oppilaille. Kehitysvammaisten lasten varhaiskasvatuksesta, koululaisten aamu- ja/tai iltapäivähoidosta ja loma-ajan hoidosta on sovittu Eksoten kanssa palvelusopimuksella. Erityishuoltolain mukaan varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta on maksutonta palvelua, jos lapselle on tehty erityishuolto-ohjelma vammaishuollon kanssa.

Seuraavasta taulukosta näkyy aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kolmelta vertailuvuodelta. Vuonna 2022 iltapäivätoimintaan osallistui yhteensä 48 oppilasta (kevällä 22 ja syksyllä 26 oppilasta).

	2020	2021	2022
Iltapäivätoiminta	50	49	48
Aamu- ja iltapäivätoiminta	4	3	0

Lasten kotihoidon tukeminen

Lapsiperheet ovat oikeutettuja taloudellisiin tukiin, jotka auttavat lapsen hoidon järjestämisessä sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Kunta tukee lapsiperheitä rahoittamalla kotihoidon tukea ja kuntalisää, yksityisen hoidontukea ja kuntalisää, joustavaa tai osittaista hoitorahaa. Tuet maksaa Kela.

Tukien käyttö Taipalsaarella

Kotihoidon tukea sai 59 perhettä. Yksityisen hoidon tukea käytti 4 perhettä. Perhe ei ole asiakassuhteessa kuntaan, joten kunta ei saa toiminnasta tuloja. Osittaista/joustavaa hoitorahaa käytti 17 työssä käyvää perhettä.

	2020	2021	2022
Alle 3-vuotiaat lapset kunnassa	94	92	111
Kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki	77	80	59
Kotona hoidettiin (%) alle 3-vuotiaista lapsista	81 %	87 %	53 %

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Varhaiskasvatus			
Lapsiryhmien käyttö-asteen tehostaminen	Käyttöaste	min. 85 %	63 % Käyttöasteeseen vaikutti mm. lasten runsas sairastaminen alkuvuonna.

Henkilöstön perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä täydennyskoulutus suunnitelma	1	1
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen ja riittävän resurssin turvaaminen	hyvinvointikyselyn tulokset *, henkilöstön sairauspoissaolojen määrä (+/-)	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Sairauspoissaoloissa ei kasvua, täydennys suunnitelma tehty. +

*Henkilöstöhallinnon hyvinvointikyselyä ei tehty v. 2022

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	284 279,83	206 888	0	206 888	280 090,13	73 202,13
TOIMINTAKULUT	-2 400 335,26	-2 190 050	0	-2 190 050	-2 263 269,19	-73 219,19
TOIMINTAKATE	-2 116 055,43	-1 983 162	0	-1 983 162	-1 983 179,06	-17,06

490 Kulttuuri ja vapaa-aika

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Taipalsaarella tuetaan kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla vapaa-ajan palveluja sekä mahdollistamalla hyvät puitteet omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen. Lisäksi kunta tukee kolmannen sektorin toimijoita ja pyrkii lisäämään yhteisöllisyyttä.

Taipalsaaren kunnankirjaston tehtävänä on voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen tarjota kuntalaisille pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tarjota opastusta ja tukea tiedonhankintaan. Tehtävänsä toteuttamiseksi kirjasto ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä tarjoaa tilaa kuntalaisten harrastustoimintaan, opiskeluun ja viihtymiseen.

Kirjaston tavoite oli tarjota kirjavinkkausta ja ohjattua toimintaa kaikille varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmille. Ryhmiä oli yhteensä 37. Tavoite oli 2 tuntia/ryhmä/lukuvuosi. Toteutuneita tunteja oli 64 eli keskimäärin 1,73 tuntia/ryhmä/lukuvuosi, joten tavoite ei toteutunut. Syynä tähän oli se, että lasten- ja nuorten kirjastoyhteistyöstä vastaava työntekijä ei ollut ennen kuin 8.8.2022 alkaen.

Kirjaston kokonaislainaus oli 65 738 kappaletta, mikä on 8,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kirjalainaus oli 54 183 kappaletta, mikä on 7,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Liikuntavälineitä lainattiin 167 kertaa. Tapahtumiin osallistui 1 133 henkilöä. Kirjaston näyttelytilassa oli kymmenen näyttelyä.

Kunnan kassapalvelut on sijoitettu kirjastoon. Kirjasto myi kuntosalikortteja, joihin liitetyen oli 677 kassatapahtumaa. Lisäksi kirjasto myi tenniskentän kausi- ja kertaavaimia, Taipalsaaren historia -kirjaa, Taipalsaari -tuotteita ja ylijäämäruokalippuja.

Kirjaston keskeiset luvut	2021	2022
Kokonaislainaus	60 402	65 738
Lainat/asukas	13,2	14,4
Kirjastokäynnit	21 613	26 131
Tapahtumien osallistujamäärä	1 357	1 133
Kokoelmat yhteensä	39 707	39 937
Kirjakokoelmat yhteensä	34 257	34 398
Aineistoraha	31 300	35 600

Nuorisopalveluiden tavoitteena on nuorten elinolojen parantaminen sekä terveen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun tukeminen ja vahvistaminen. Nuorisotyö tarkoittaa käytännössä nuorten vapaaehtoisuuteen perustuvaa ohjattua ja kasvatuksellista toimintaa. Nuorisotyö pyrkii toiminnoillaan ehkäisemään nuorten syrjäytymistä sekä lisäämään nuorten osallisuutta. Nuorisopalveluiden toimintakenttään kuuluvat etsivä nuorisotyö, nuorisotalotyö, koulunuorisotyö, digitaalinen nuorisotyö, nuorisovaltuustotoiminta, tapahtumat sekä ehkäisevä päihdetyö.

Nuorisotalotoiminta	2021		2022	
	Aukiolokerrat	Kävijämäärät(ka)	Aukiolokerrat	Kävijämäärät(ka)
Nuorten avoimet ovet 13–17-vuotiaat				
Tammi-Toukokuu	41	19	96	18
Kesä-Elokuu	36	24	31	12
Syys-Joulukuu	79	29	74	17
	2021		2022	
Varhaisnuorisokerho 5.-6.-luokkalaiset	Kerrat		Kerrat	
Tammi-Toukokuu	0		15	6
Kesä-Heinäkuu				7
Elo-Joulukuu	13	10		8
Virtuaalinuorisotyö	Osallistumis-ker- rat		Osallistumis- kerrat	
Maalis-Toukokuu	100		-	-

Nuorisotalotyössä on vuonna 2022 jääty asetetuista tavoitteista. Korona-pandemia on varmasti osaltaan vaikuttanut nuorten osallistumisaktiivisuuteen avoimeen nuorisotalotoimintaan. Toimintaa tarjottiin ja nuorisotyöntekijät olivat nuorten saavutettavissa. Nuorisotalon avointa toimintaa oli yhteensä 774 tuntia ja käyntikertoja 2163 kpl.

Nuorisotalo on koulujen lukuvuoden aikana pääsääntöisesti avoinna viitenä iltana viikossa tiistaista lauantaihin.

Koulunuorisotyön määrään vaikuttaa tarve (esim. teematunnit erilaisiin ajankohtaisiin teemoihin liittyen), joka vaihtelee lukukausittain. Tukioppilastyössä nuorisopalvelut toimivat säännöllisesti yhteistyötahona. Vuonna 2022 nuorisopalvelut toteuttivat koulu-nuorisotyötä Saimaanharjun koululla.

Koronasta johtuvista syistä liikunta- ja kulttuuripalveluiden suunniteltu toteutusten aloitus viivästyi alkuvuotena. Vapaa-ajan hyvinvointi-, liikunta- ja kulttuuritapahtumia/kampanjoita järjestettiin vuoden aikana yhteensä noin 60 (kunta vastuutahona tai yhteistyökumppanina). Kulttuuri- ja vapaa-ajan henkilöstötilannetta vahvisti vuonna 2022 kulttuuriluotsi (50 %).

Savitaipaleen kansalaisopisto järjesti kunnassa harrastustoimintaa seuraavilta osin: muotoilu/kädentaidot, kuvataiteet, kielet sekä tanssi ja liikunta. Järjestöavustuksia jaettiin paikallisen toiminnan tukemiseksi yhteensä 18 600 €. Kuntalaisten tyytyväisyyskysely 2022 toteutui.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Kulttuuri ja vapaa-aika			
Lastenkirjastotyön toteutus	toteutuneet tunnit / ryhmä / lukuvuosi	2 tuntia / ryhmä / lukuvuosi	1,73 tuntia/ryhmä/ Lukuvuosi (-)
Nuorisotyön tavoitettavuuden	nuorisotalon aukiolo, nuorisotalon käyntikerrat	5 krt/vko, koulujen lukuvuoden aikana, 500 käyntikertaa /kk	Nuorisotalo oli pääsääntöisesti avoinna 5 krt/vko lukuvuoden aikana. Käyntikerrat 300-400/kk
Ennaltaehkäisevien hyvinvointi ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen ja tukeminen	tapahtumamäärät / liikuntatilojen varausaste / harrastajamäärät / liikuntakysely	2019 (ennen epidemiaa) määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	Hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden tapahtumamäärä 2022 oli noin 60 kpl. Sisäliikuntatilojen varaus-tiedot 1.1.–31.12.2022: varauksia 2360 kpl (2019: 2455 kpl), varaustunteja 4848 h (2019: 6231 h) (seuratalo Väinölä, Kirkonkylän, Saimaanharjun ja Vehkantaipaleen liikuntasalit). Kunnan matalankynnyksen senioriliikuntaryhmät (2 kpl), yhteensä 40 henkilöä (2019: 32). Liikuntakysely toteutui 2022.

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	67 977,21	31 030	0	31 030	35 827,45	4 797,45
TOIMINTAKULUT	-556 202,94	-605 573	0	-605 573	-557 564,63	48 008,37
TOIMINTAKATE	-488 225,73	-574 543	0	-574 543	-521 737,18	52 805,82

Nuorisopalveluiden osalta hankeavustukset selittävät suurimmaksi osaksi toimintakateen positiivisen poikkeaman. Koulunuorisotyöhön sekä etsivään nuorisotyöhön on saatu hankeavustuksia.

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muu- tos	TA2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 174 062,22	969 936	0	969 936	1 353 896,01	383 960,01
TOIMINTAKULUT	-8 981 863,25	-9 843 295	0	-9 843 295	-9 489 442,85	353 852,15
TOIMINTAKATE	-7 807 801,03	-8 873 359	0	-8 873 359	-8 135 546,84	737 812,16

50 Tekniset palvelut

500 Teknisten palveluiden hallinto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Hallinto:

Teknisten palveluiden hallinnon tehtävänä on avustaa teknistä lautakuntaa toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Teknisten palveluiden hallinto vastaa lisäksi alueellisen pelastustoimen, maaseututoimen, jätehuollon sekä seudullisen ympäristötoimen sopimusohjauksesta.

Vuodelle 2022 suunniteltuja hankkeita vietiin eteenpäin. Pappilanniemen satamahankkeen ruoppaus- ja laiturinrakennustyöt saatiin valmiiksi. Parkkialueen loppuun rakentaminen jätettiin vuodelle 2023. Saimaanharjun yhtenäiskoulun ala-aste osan purkutyöt suoritettiin valmiiksi ja esikoulurakennuksen kylkeen rakennettiin uudet tekniset tilat.

Merenlahden alueelle toteutettiin kuntalaiskyselyä, kuinka kehitettäisiin urheilukentän ympäristö. Kyselyn perusteella toteutettiin investointilistaan varattu osuus ja kenttä sai uusia välineitä ja suorituspaikkoja. Merenlahdelle toteutettiin lisäksi kyläläisten kanssa yhteistyössä uusi laavu.

Koulujen piha-alueita kehitettiin, esimerkiksi Vehkataipaleen koulun piha-alueelle rakennettiin uusia suorituspaikkoja.

Kaavoitusta ja alueiden kehittämistä on viety systemaattisesti eteenpäin. Kutilan kanavahanketta on viety eteenpäin ja vuoden 2022 aikana jätettiin vesilupahakemus aluevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Kutilan alueen masterplanin laatiminen aloitettiin vuoden 2022 loppupuolelle. Masterplan tulee palvelemaan tulevaa alueen kaavoittamista. Työ valmistuu vuoden 2023 aikana.

Painopistealueina vuosina 2021-2023 on ollut teknisten palveluiden ja tukipalveluiden järjestäminen toimivaksi kokonaisuudeksi. Tekniseen toimeen rekrytoitiin uusi rakennusmestari ja kenttähenkilöstön järjestelyjä on toteutettu.

Ympäristötoimi ja palo- ja pelastustoimi:

Ympäristötoimen toimintakulut ja yhteistoimintamenot olivat sopimusten ja talousarvion mukaiset. Palo- ja pelastustoimen toimintakulut olivat sopimusten ja talousarvion mukaiset.

Jätehuolto:

Imatran jätelautakunta ohjaa EKJH:n toimintaa.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Teknisten palveluiden hallinto			
Ympäristömääräysten hyväksyminen	Toteuma %	100	100
Pappilanniemen satamahankkeen toteutus	Hankkeen toteutus %	100	100
Kutilan kanavahankkeen lupavaihe suoritettu	Toteuma %	100	80
Sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto	Järjestelmän pystyttäminen ja käyttöönotto %	100	0

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 913,38	8 000	0	8 000	7 800,00	-200,00
TOIMINTAKULUT	-1 016 515,18	-997 003	0	-997 003	-980 437,83	16 565,17
TOIMINTAKATE	-1 007 601,80	-989 003	0	-989 003	-972 637,83	16 365,17

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei poikkeamia

510 Kaavoitus

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Teknisiin palveluihin kuuluu kunnan alueella tapahtuva kaavoitus ja maankäytön suunnittelu ja sen ohjaus. Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin- ja elinympäristölle.

Konstunrannan ja sairaalamäen kaavoitusta vietiin eteenpäin.

Taajamayleiskaavan luonnosvaiheen kuuleminen toteutettiin vuoden 2022 aikana.

Kattelussaari- Jänkäsalo kaavapäivitystä saatettiin valmiiksi vuoden 2022 aikana.

Suur-Saimaan yleiskaavan päivitystyö kilpailutettiin vuoden 2022 aikana ja työ aloitettiin.

Pienempiä kaavahankkeita on viety eteenpäin suunnitelmallisesti.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Kaavoitus			
Taajamakaavan ehdotusvaihe suoritettu	Toteuma %	100	0
Kattelussaaren ja Jänkasalon yleiskaavan hyväksyminen	Toteuma %	100	100
Konstunrannan asemakaavan loppuun saattaminen	Toteuma %	100	0

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	70 460,53	54 000	0	54 000	101 892,87	47 892,87
TOIMINTAKULUT	-122 146,97	-129 168	0	-129 168	-125 663,25	3 504,75
TOIMINTAKATE	-51 686,44	-75 168	0	-75 168	-23 770,38	51 397,62

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Maankäyttösopimusten myötä tulopuoli ylittyi reippaasti.

570 Rakennusvalvonta ja lupapalvelut

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Rakennusvalvonnan päätehtävä on ohjata ja valvoa kaavojen ja rakennusjärjestyksen noudattamista ja huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön viranomaisvalvonnasta sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa.

Kiinteistötietojen tarkastushankkeen maastokäyntejä on jatkettu. Maastokäynnit saatiin saaria lukuun ottamatta suoritettua. Hanke päätettiin vuoden 2022 lopussa. Saaret ja Kyläniemi toteutetaan kesätyönä 2023.

Lupahakemuksia on saapunut vuoden 2022 aikana 183 kpl. Rakennuslupia uuden vakituisen asuinrakennuksen rakentamiseen on myönnetty vuoden 2022 aikana 16 kpl. Lisäksi on myönnetty 13 rakennuslupaa vapaa-ajan asuinrakennuksen käyttötarkoituksen muuttamiseksi vakituisiksi asuinrakennukseksi. Uusia vapaa-ajan rakennuksia oli 9 kpl. Poikkeamislupia käsiteltiin 21 kpl. Kokonaismäärällisesti lupien määrä laski 24 kpl vuodesta 2021.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Rakennusvalvonta ja lupapalvelut			
Lupahakemukset sähköisessä muodossa	Sähköisen lupajärjestelmän käyttö aste %	90	94
Kiinteistötietojen tarkastushanke	Hankkeen loppuun saattaminen, toteuma %	100	95
Selvittämättömien rakennuslupien loppuun saattaminen	Hankkeesta tulleiden lupien selvittäminen loppuu toteuma %	100	20
Lomakejärjestelmän ajantasaistaminen	Vanhojen lomakejärjestelmien uusiminen toteuma %	100	80

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	70 082,67	70 000	0	70 000	80 903,12	10 903,12
TOIMINTAKULUT	-155 216,49	-164 560	0	-164 560	-202 617,70	-38 057,70
TOIMINTAKATE	-85 133,82	-94 560	0	-94 560	-121 714,58	-27 154,58

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Palkkakulut ylittyivät rakennusvalvonnan osalta. Rakennusvalvonnassa aiemmin toiminut henkilö palasi pitkiltä sairauslomilta ja jäi pitkille lomille ennen eläköitymistä. Hänen tilalleen täytyi palkata toinen henkilö hoitamaan työtehtäviä.

575 Liikenneväylät

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Liikenneväylät -tehtäväalue vastaa kunnan kaava- ja yksityisteihin liittyvien asioiden hoitamisesta. Liikenneväyliä kehitetään ja toimitaan sovitulla tavalla liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaisesti. Kunta avustaa yksityisteitä, jolloin tiehoitokunnat voivat pitää yksityistieverkkoa kunnossa. Kaavateiden ylläpito teetetään ostopalveluna.

Vuoden 2022 vuoden aikana liikenneväylillä keskityttiin ylläpitoon ja muutaman alueen asfaltointien uusimiseen. Vuosi oli hyvin runsas luminen ja kohonneet polttoainekustannukset rasittavat kustannuspaikkaa.

Yksityistieavustus sisältää avustuksen teiden kunnossapitoon, perusparannuksiin ja Jänkäsalon lossille. Yksityistieavustukset kunnossapitoon on maksettu tiekunnille vuosittain.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Liikenneväylät			
Kadunparannustöiden toteutus	Sovitut kohteet 3 kpl	3	3
Pyöräily- ja kävelyreististön kehittäminen	kuntalaiskysely	1	1

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	0	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT	-265 150,98	-332 850	0	-332 850	-292 588,89	40 261,11
TOIMINTAKATE	-265 150,98	-332 850	0	-332 850	-292 588,89	40 261,11

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Liikenneväylien menot menopuolen kustannuksia kirjattu toiselle kustannuspaikalle.

580 Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet

Tilivelvollinen: Kunnanrakennusmestari

Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet -tehtäväalue vastaa kunnan rakennetun ympäristön (kadut, puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet), sekä rakennusten ja rakennelmien kunnossapito- ja käyttötehtävistä.

Kunnan kiinteistöhuollosta ja kiinteistöistä vastaava rakennusmestari aloitti tehtävänsään 2022 alussa.

Kunnan kaikille kiinteistöille tehtiin kuntokartoituksia ja pitkäntähtäimen suunnitelmia vuonna 2022. Tutkimukset poikivat paljon korjaus- ja kehittämistarpeita, joita tehtiin hyvin paljon vielä vuoden 2022 aikana.

Saimaanharjun koulun lasikaton tiivisteet vaihdettiin kesän 2022 aikana. Saimaanharjun vanha ala-aste purettiin kesän 2022 aikana ja samalla rakennettiin esikoulurakennukselle uudet tekniset tilat.

Koulujen piha-alueita kehitettiin. mm. Vehkataipaleen koulun piha sai uusia liikuntarakeiteita.

Kirkonkylän koulun kattorakenteita korjattiin. Koulun yläpohjan eristys on ollut vuosia puutteellinen ja rakenteet saatiin korjattua kesän 2022 aikana. Siivouspalvelut toteutti kohteissa siivousmitoitusten päivittämistä vuoden 2022 aikana, sekä laati uuden laadunseurantajärjestelmän siivouspalveluiden käyttöön.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet			
Pitkätähtäimen suunnitelmien tuomien korjaustarpeiden jalkauttaminen / käytäntöönpano	Suunnitellut kohteet / toteuma %	100	100
Sähköisen venepaikkarekisterin käyttöönotto	Kaikki asiakkaat sähköisen järjestelmän kautta, toteuma %	100	100
Maisemointisuunnitelma taajama-alueelle	Toteuma %	100	100

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 001 794,64	2 065 096	0	2 065 096	2 033 669,69	-31 426,21
TOIMINTAKULUT	-2 423 880,04	-2 597 256	-80 000	-2 677 256	-2 936 823,37	-259 567,37
TOIMINTAKATE	-422 085,40	-532 160	-80 000	-612 160	-903 153,68	-290 993,68

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tulopuolella jäätin tavoitteesta. Kustannukset ylittyivät reilusti. Kustannusten ylitysten suurimmat selittävät tekijät on rakennusmateriaalien huimat nousut, sekä lämmityskustannusten nousut. Saimaanharjun koululla korjattiin vesikattoa ja rakennettiin uusi tekninen tila esikoululle, Kirkonkylän koululla korjattiin puutteellisia kattorakenteita. Ilmanvaihtolaitteistoiden kanssa oli hyvin paljon ongelmia ja vaati isoja korjauksia.

590 Vesihuoltolaitos

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Vesihuoltolaitoksen tehtäväalue vastaa vesi- ja viemärlaitoksen ja verkostojen ylläpidosta ja huoltotehtävistä sekä uusien alueiden vesi- ja viemärlaitteiden rakentamisesta.

Kirjamoinniemen ja Ketveleen välinen vedenalainen vanha viemäri- ja vesijohtoverkosto purettiin pois käytöstä.

Verkostoissa on suoritettu tavanomaisia korjaus- ja huoltotöitä.

Palvelu- ja kehittämistavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma
Vesihuoltolaitos			
Vanhalta sairaalalta jätevesialtaalle menevä verkosto	suunnitelmat 2022, toteutus 2023	50	0
Vanhon viemäri- ja vesilinjojen purku Ketveleen ja Saimaanharjun välillä	Toteuma %	100	100

Tehtäväalueen talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	588 874,66	617 499	0	617 499	536 229,79	-81 269,21
TOIMINTAKULUT	-493 696,59	-454 230	0	-454 230	-359 078,09	95 151,91
TOIMINTAKATE	-95 178,07	163 269	0	163 269	177 151,70	13 882,70

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotoissa jäätin jälkeen suunnitellusta. Kulut alittivat suunnitellun myös reilusti. Kokonaistilanteena jäätin positiivisen puolelle.

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 740 125,88	2 814 595	0	2 814 595	2 760 495,47	-54 099,53
TOIMINTAKULUT	-4 476 606,25	-4 675 067	-80 000	-4 755 067	-4 897 209,13	-142 142,13
TOIMINTAKATE	-1 736 480,37	-1 860 472	-80 000	-1 940 472	-2 136 713,66	-169 241,66

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ KOKO KUNTA

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutos	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 219 549,72	5 169 291	110 000	5 279 291	5 719 950,66	440 659,66
TOIMINTAKULUT	-30 595 073,12	-32 764 730	-250 000	-33 014 730	-33 319 287,15	-304 557,15
TOIMINTAKATE	-25 375 523,40	-27 595 439	-140 000	-27 735 439	-27 599 336,49	136 102,51

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	TA-alkup	TA-muutos	TA + muutos	Tot.euro	Jäljellä
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 092 184	0	1 092 184	1 177 691,67	107,83
Maksutuotot	279 730	0	279 730	305 583,30	109,24
Tuet ja avustukset	480 483	110 000	590 483	969 015,78	164,11
Muut toimintatuotot	849 530	0	849 530	846 163,86	99,60
	2 701 927	110 000	2 811 927	3 298 454,61	117,30
Valmistus omaan käyttöön	36 870	0	36 870	20 632,60	55,96
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 604 443	-107 463	-6 711 906	-6 704 950,66	99,90
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 431 360	-4 954	-1 436 314	-1 478 929,04	102,97
Muut henkilösivukulut	-258 920	-926	-259 846	-218 926,85	84,25
Palvelujen ostot	-19 879 611	-85 461	-19 965 072	-19 907 938,00	99,71
Aineet,tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aika	-1 526 377	-3 232	-1 529 609	-1 671 455,36	109,27
Avustukset	-530 925	0	-530 925	-862 056,50	162,37
Muut toimintakulut	-102 600	-20 000	-122 600	-99 990,39	81,56
	-30 334 236	-222 036	-30 556 272	-30 944 246,80	101,27
TOIMINTAKATE	-27 595 439	-112 036	-27 707 475	-27 625 159,59	99,70
Verotulot	21 797 000	-322 000	21 475 000	21 713 326,74	101,11
Valtionosuudet	7 095 000	0	7 095 000	7 132 077,00	100,52
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	6 100	0	6 100	7 744,14	126,95
Muut rahoitustuotot	9 000	0	9 000	10 451,07	116,12
Korkokulut	-85 000	0	-85 000	-129 085,02	151,86
Muut rahoituskulut	-10 000	0	-10 000	-820,54	8,21
VUOSIKATE	1 216 661	-434 036	782 625	1 108 533,80	141,64
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-1 634 874	0	-1 634 874	-1 527 997,02	93,46
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-418 213	-434 036	-852 249	-419 463,22	49,22
Poistoeron lis.(-)tai väh	92 734	0	92 734	92 734,32	100,00
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-325 479	-434 036	-759 515	-326 728,90	43,02

Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	%	Poikkeama
Kunnan tulovero	18 879 000	-594 000	18 285 000	18 493 492	101	208 492
Osuus yhteisöveron tuotosta	872 000	133 000	1 005 000	967 403	96	-37 597
Kiinteistövero	2 046 000	139 000	2 185 000	2 252 432	103	67 432
Verotulot yhteensä	21 797 000	-322 000	21 475 000	21 713 327	101	238 327

Verotulot olivat 238.326 suuremmat kuin talousarviossa. Verotuloja kertyi 290.325 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Kaikkiaan verotuloja kertyi 21.713.326 euroa. Edellisenä vuonna verotuloja kertyi 22.003.652 euroa.

Tuloverotuloja kertyi 259.792 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Osuus yhteisöveron tuotosta oli 191.370 euroa pienempi kuin tilivuonna 2021. Vuonna 2021 kiinteistöverot nousivat 160.836 euroa. Verotulot olivat yhteensä 290.325 euroa vähemmän kuin tilivuonna 2021.

Valtionosuudet olivat 7.132.077 euroa, minkä lisäksi nettovaltionosuuden maksatuksessa on sivistystoimen käyttötalouden kuluissa kotikuntakorvausten nettokulukirjaus. Vuonna 2021 valtionosuuksien toteuma oli 7.042.763 euroa.

Tuloveron määräytymisen perusteet

Vuosi	Tulovero%	Verotettava tulo,	
		milj.euroa	Muutos %
2019	21,00	82,70	1,2
2020	21,00	85,84	3,8
2021	21,00	86,60	0,9
2022	21,00	89,65	3,5

Kiinteistöveroprosentit

	2022	2021
Yleinen kiinteistövero	1,40	1,40
Vakituinen asuinrakennus	0,55	0,55
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,30	1,30
Asuintarkoitukseen kaavoitetut rakentamattomat tontit	3,50	3,50
Yleishyödyllisen yhteistön kiinteistövero	0,00	0,00

Valtionosuuksien erittely

	Talousarvio			Toteuma	Poikkeama
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talouden muutosten jälkeen		
Kunnan peruspalveluihin valtionosuus, ml. tasaukset	5 977 000	0	5 977 000	5 950 599	-26 401
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-25 000	0	-25 000	-24 018	982
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 065 000	0	-1 065 000	-1 110 649	-45 649
Verotulomenetyksen korvaus	2 208 000	0	2 208 000	2 316 145	108 145
Valtionosuudet yht.	7 095 000	0	7 095 000	7 132 077	37 077

Investointien toteutuminen

Konsernihallinnon investoinnit

H01 Kiinteän omaisuuden hankinta/myynti

Hanketavoitteet Kiinteistö- ja maaomaisuuden strategiset tavoitteet

Tavoitteiden toteuma Vuonna 2022 kunta myynyt 5 rakennuspaikkaa ja 2 lisämaa-aluetta yht 88 384€, mistä luovutusvoitto on 8.892 €. Vuonna 2022 kunta on ostanut yhden maa-alueen 28 500€ ja toisesta on tehty esisopimus, 10800€, yht. 39.300 €.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-150 000	0	-150 000	-39 300,00	-110 700,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	0	0	0	8 892,63	-8 892,63
Investointien rahavirta	-150 000	0	-150 000	-30 407,37	-119 592,63

H02 Osakkeiden hankinta ja myynti

Hanketavoitteet Käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien hallinnointi

Tavoitteiden toteuma Saimaan Kuitu Oy:hyn apporttisijoitus ja muunto svop:ksi.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-15 000	0	-15 000	-27 116,00	12 116,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-15 000	0	-15 000	-27 116,00	12 116,00

H06 Koy Tsaaren Asunnot svop

Hanketavoitteet Kiinteistöomaisuuden strategiset tavoitteet

Tavoitteiden toteuma Taipalsaaren Asunnot svop-sijoitukselle ei tarvetta. Talousarviossa 2023 ei ko. määrärahaa ole.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000,00

H23 ARC-investointi

Hanketavoitteet Tiedonhallintalain vaatimusten täyttäminen 31.12.2022 mennessä tältä osin. Tietojohtaminen

Tavoitteiden toteuma Ei toteutettu vuonna 2022. Talousarviossa 2023 ei ko. määrärahaa ole. Tiedonhallintalain vaatimukset toteutettu ja kunnossa.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-20 000	0	-20 000	0,00	-20 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-20 000	0	-20 000	0,00	-20 000,00

H25 TOJ-investointi

Hanketavoitteet Tiedonhallintalain vaatimusten täyttäminen.

Tavoitteiden toteuma Järjestelmätoimittaja aloittanut projektin loppuosien suunnittelun kesäkuussa 2022. Osavaiheet valmistuvat 2022-23. Budjetoitu 2021-2022. Talousarvioon 2023 ko. määrärahaa siirretty 40.000 €

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-66 979	0	-66 979	-18 970,97	-48 008,03
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-66 979	0	-66 979	-18 970,97	-48 008,03

H26 Työajanseuranta

Hanketavoitteet Sähköisen työajanseurantajärjeslmän käyttöönotto.

Tavoitteiden toteuma Hankeselvityksen jälkeen päätetty, että ei toteuteta. Kokonaisintegraatiotarpeiden kustannusten vuoksi odotetaan in-house-palveluntuottajan kehitysratkaisuita lähivuosina. Selvityskustannukset n. 2.000 € kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi 2022.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-12 000	0	-12 000	0,00	-12 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-12 000	0	-12 000	0,00	-12 000,00

H28 Itärata Oy- hankeyhtiö

Hanketavoitteet Omistajaosuussijoitukset Itärata Oy:hyn. Yhtiö suunnittelee itäiseen Suomeen nopeaa junarataa.

Tavoitteiden toteuma Toteuma Itärata Oy:n osakassopimuksen mukaisesti etenee lähivuosina 80.000 € määrään saakka.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-4 557	0	-4 557	-1 897,59	-2 659,41
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-4 557	0	-4 557	-1 897,59	-2 659,41

H97 Kutilan kanava-Yht. TS-Lpr-ELY

Hanketavoitteet Kutilan kanava -hankkeen valmisteluinvestointi -osio. Rahoitusosuudet Taipalsaari, Lpr ja ELY 25%/25%/50%.

Tavoitteiden toteuma Tie- ja siltasuunnitelmakuluja /ELY 1 -projektiosio on alkanut heinäkuussa 2022 projekti (FCG toteuttaa tiesuunnitelmaa). Kunnan maksuosuus 25 % kirjattu H99:lle, koska ei läpilaskustarvetta muille eteenpäin.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-90 000	0	-90 000	0,00	-90 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	67 500	0	67 500	0,00	67 500,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-22 500	0	-22 500	0,00	-22 500,00

H98 Kutilan kanava -Yhteiset TS-Lpr

Hanketavoitteet	Kutilan kanava -hankkeen valmisteluinvestointi -osio. Rahoitusosuudet Taipalsaaren kunta ja Lpr:n kaupunki 50% - 50%.
Tavoitteiden toteuma	Keskeneräinen. Toteutunut alhaisempana luvituksen etenemisestä johtuen. Rahoitusosuuksissa 1 lasku v. 2021 kulu laskutettu vuonna 2022 Lpr:lta 50 %-osuus (5200 eur) sekä 2022 kertyneet erät. Tie- ja siltasuunnitelmia v. 2023-. Oikaisu 06/2022-raporttiin tehty: Mokra 1/kp 3211 1-6/2022 -henkilöstökuluja. Hankeissa H97 - H99 rahavirta kaikki vuodet alla yht. /31.12.2021: -21.232,79 €/ 31.12.2022: -62.129,95 €, yht. kum. 31.12.2022: -83.362,74 €.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-440 000	0	-440 000	-40 695,94	-399 304,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	220 000	0	220 000	26 733,75	193 266,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-220 000	0	-220 000	-13 962,19	-206 037,81

H99 Kutilan kanava-TS 100 %

Hanketavoitteet	Kutilan kanava -hankkeen valmisteluinvestointi -osio. Rahoitusosuus Taipalsaaren kunta 100%.
Tavoitteiden toteuma	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.Tie- ja siltasuunnitelmakuluja AFRY tiesuunnitelma. Kustannustarkennukset loppuvuonna H99:ltä. Ko. H99:lle kirjautunut kuluja, mitkä on H98:lle arvioitu aluperin toteutuvaksi. Talousarvion kokonaisuuden mukainen kokonaisuus.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-20 000	0	-20 000	-48 167,76	28 167,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 000	0	44 000	0,00	44 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	24 000	0	24 000	-48 167,76	72 167,76

Konsernihallinnon investoinnit yhteensä

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-1 018 536	0	-1 018 536	-176 148,26	-842 387,74
Rahoitusosuudet investointimenoihin	331 500	0	331 500	26 733,75	304 766,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	8 892,63	-8 892,63
Investointien rahavirta	-687 036	0	-687 036	-140 521,88	-546 514,12

Sivistyspalveluiden investoinnit**S13 Kkkoulun laitehankinnat**

Hanketavoitteet	Kirkonkylän koululle hankitaan CromeBook-päätelaitteita (20kpl) sekä iPadit (20 kpl).
Tavoitteiden toteuma	Tavoite toteutunut.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointien talousarvio					
Investointimenot	-13 000	0	-13 000	-13 039,22	39,22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-13 000	0	-13 000	-13 039,22	39,22

S15 Kirkonkylän koulun liikuntasalin esitystekniikka

Hanketavoitteet Kirkonkylän koulun salin esitystekniikan (projektori ja valkokangas) sekä näyttämövalaistuksen hankinta.

Tavoitteiden toteuma Tavoite toteutunut.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointien talousarvio					
Investointimenot	-19 500	0	-19 500	-18 044,31	-1 455,69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-19 500	0	-19 500	-18 044,31	-1 455,69

S16 Saimaanharjun koulun luokkatilojen tietotekniikka

Hanketavoitteet Saimaanharjun koulun luokkatiloihin hankitaan tietokoneita (18 kpl) ja telakoita (15 kpl).

Tavoitteiden toteuma Tavoite toteutunut.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointien talousarvio					
Investointimenot	-12 900	0	-12 900	-13 092,00	192,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-12 900	0	-12 900	-13 092,00	192,00

S17 Saimaanharjun koulun opetustilojen kalusto

Hanketavoitteet Saimaanharjun koulun opettajien työpisteisiin hankitaan seisomakorkeaa pulpettia (30 kpl) sekä sähköpöytiä (12 kpl).

Tavoitteiden toteuma Tavoite toteutunut.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointien talousarvio					
Investointimenot	-14 400	0	-14 400	-14 392,00	-8,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-14 400	0	-14 400	-14 392,00	-8,00

S18 Saimaanharjun koulun liikuntasalin esitystekniikka

Hanketavoitteet Saimaanharjun koulun liikuntasaliin hankitaan videotykki ja 4mx4m valkokangas.

Tavoitteiden toteuma Tavoite toteutunut.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointien talousarvio					
Investointimenot	-10 400	0	-10 400	-10 400,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-10 400	0	-10 400	-10 400,00	0,00

Sivistyspalveluiden investoinnit yhteensä

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-70 200	0	-70 200	-68 967,53	-1 232,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-70 200	0	-70 200	-68 967,53	-1 232,47

Teknisten palveluiden investoinnit

T34 Paloaseman / teknisen varikon peruskorjaus

Hanketavoitteet Palolaitoksen / varikon peruskorjaus

Tavoitteiden toteuma Hyvinvointialueen muutoksen takia uusien pelastus ja hyvinvointirakennusten rakentaminen on jäissä: Kun hyvinvointialue aloittaa toiminnan vuoden 2023 alussa, tulee palolaitoksen saneeraaminen /uuden rakentaminen aikatauluttaa. Tällä hetkellä hanke ei etene ja kustannuksia vuodelle 2022 ei tule.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000,00

T49 Pappilanniemi venesatama

Hanketavoitteet Pappilanniemen kärkeen uusi satama

Tavoitteiden toteuma Hanke on valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-150 000	0	-150 000	-274 879,81	124 879,81
Rahoitusosuudet investointimenoihin	490 000	0	490 000	490 000,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	340 000	0	340 000	215 120,19	124 879,81

T50 Pappilanniemen siltahanke

Hanketavoitteet Pappilanniemen sillan suunnittelu

Tavoitteiden toteuma Sillasta on tehty Lab yliopistolla opinnäytetyö. Työn tavoitteena oli löytää vaihtoehtoisia malleja sillalle. Tarkempaa siltasuunnitelmaa ei ole vielä tehty. Suunnittelu jatkuu tulevaisuudessa.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000,00

T63 Infran perusparannuskohteet

Hanketavoitteet Olemassa olevan tiestön uusimisia

Tavoitteiden toteuma Vuoden 2022 tehtävät valmiit

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-140 000	0	-140 000	-160 758,88	20 758,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-140 000	0	-140 000	-160 758,88	20 758,88

T71 Frisbeegolf rata

Hanketavoitteet Frisbeegolfradan rakentaminen Saimaanharjulle suurlammen ympäristöön

Tavoitteiden toteuma Valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	0	0	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	2 138,57	-2 138,57
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	0	0	0	2 138,57	-2 138,57

T73 Saimaanharjun koulun piha-alueen kehittäminen koulun ja kuntalaisten käyttöön

Hanketavoitteet Koulun piha-alueen kehittäminen ja rakentaminen urheilutoiminnoilla ja koulua palvelevilla toimilla

Tavoitteiden toteuma Kesken

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	0	0	0	-1 504,00	1 504,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	0	0	0	-1 504,00	1 504,00

T78 Taipalsaari 450v laavu

Hanketavoitteet Laavun rakentaminen Pappilanniemen kärkeen

Tavoitteiden toteuma Valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	0	0	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	2 400,00	-2 400,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	0	0	0	2 400,00	-2 400,00

T80 Sarviniemi Laivalaiturin jatko

Hanketavoitteet Sarviniemen Laivalaiturin jatko

Tavoitteiden toteuma Valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	0	0	0	-2 999,98	2 999,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	0	0	0	-2 999,98	2 999,98

T82 Kunnantalon peruskorjaus

Hanketavoitteet Kunnantalon peruskorjauksen suunnittelukustannukset

Tavoitteiden toteuma Suunnittelu kesken ja valmistuu 2023

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-40 000	0	-40 000	-41 709,00	1 709,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-40 000	0	-40 000	-41 709,00	1 709,00

T83 Merenlahden urheilukentän liikuntapaikkojen kehittäminen

Hanketavoitteet Merenlahden urheilukentän kehittäminen

Tavoitteiden toteuma Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-30 000	0	-30 000	-21 767,03	-8 232,97
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-30 000	0	-30 000	-21 767,03	-8 232,97

T84 Vehkatalpaaleen esikoulun remontoiminen koulun käyttöön

Hanketavoitteet Esikoulurakennuksen remontoiminen koulun käyttöön

Tavoitteiden toteuma Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-50 000	0	-50 000	-46 088,81	-3 911,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-50 000	0	-50 000	-46 088,81	-3 911,19

T85 Merenlahden Hietalahden laiturin ja veneenlaskupaikan rakentaminen sekä olemassa olevan huoltorakennuksen korjaus

Hanketavoitteet Hietalahden venelaskupaikan kehittäminen

Tavoitteiden toteuma Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-15 000	0	-15 000	-12 095,76	-2 904,24
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-15 000	0	-15 000	-12 095,76	-2 904,24

T86 Yläkoulun käytävien yleisvalaistuksen muuttaminen energiansäästölamppuiksi**Hanketavoitteet** Uusien valaisimien ja valaistuksen parantaminen koululla**Tavoitteiden toteuma** Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-15 000	0	-15 000	-14 884,40	-115,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-15 000	0	-15 000	-14 884,40	-115,60

T87 Väinölän katon hionta ja maalaus**Hanketavoitteet** Väinölän katon korjaus**Tavoitteiden toteuma** Hanke ei toteutunut 2022

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-40 000	0	-40 000	0,00	-40 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-40 000	0	-40 000	0,00	-40 000,00

T88 Leikki puistot**Hanketavoitteet** Leikki puistojen kehittäminen ja osittainen uudistaminen**Tavoitteiden toteuma** Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-25 000	0	-25 000	-9 860,00	-15 140,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-25 000	0	-25 000	-9 860,00	-15 140,00

T89 Ulkoilureitistön kehittäminen Saimaanharjulta-Kirkonkylälle**Hanketavoitteet** Ulkoilureitistön kehittäminen**Tavoitteiden toteuma** Hanke kesken

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-20 000	0	-20 000	-6 885,00	-13 115,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-20 000	0	-20 000	-6 885,00	-13 115,00

T90 Satulaivan päiväkodin jäähdtytsjärjestelmän rakentaminen**Hanketavoitteet** Jäähdtytsjärjestelmän rakentaminen päiväkotiin**Tavoitteiden toteuma** Hankeon kesken

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 334	0	-33 334	-47 000,08	13 666,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 334	0	-33 334	-47 000,08	13 666,08

T91 Vuodeosaston jäähdtytsjärjestelmän rakentaminen**Hanketavoitteet** Jäähdtytsjärjestelmän rakentaminen vuodeosastolle**Tavoitteiden toteuma** Hanke on kesken

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 333	0	-33 333	-4 987,15	-28 345,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 333	0	-33 333	-4 987,15	-28 345,85

T92 Kirjaston jäähdtytsjärjestelmän rakentaminen**Hanketavoitteet** Osittainen jäähdtyts toimistoihin**Tavoitteiden toteuma** Hanke on kesken

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 333	0	-33 333	0,00	-33 333,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 333	0	-33 333	0,00	-33 333,00

T93 Vehkatalpaaleen koulun piha**Hanketavoitteet** Koulun piha-alueen kehittäminen**Tavoitteiden toteuma** Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 334	0	-33 334	-49 908,19	16 574,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 334	0	-33 334	-49 908,19	16 574,19

T94 Kirkonkylän koulun piha-alue**Hanketavoitteet** Koulun piha-alueen kehittäminen**Tavoitteiden toteuma** Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 333	0	-33 333	-23 003,64	-10 329,36
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 333	0	-33 333	-23 003,64	-10 329,36

T95 Saimaanharjun koulun piha-alue**Hanketavoitteet** Koulun piha-alueen kehittäminen**Tavoitteiden toteuma** Hanke valmis

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-33 333	0	-33 333	-13 489,27	-19 843,73
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-33 333	0	-33 333	-13 489,27	-19 843,73

U06 Kirkonkylän koulun äänentoistolaitteisto**Hanketavoitteet** Kirkonkylän koululle uusi äänentoistolaitteisto**Tavoitteiden toteuma** Toteutunut, kulut käyttötalouden puolella.

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	0	-15 000	-15 000	0,00	-15 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	0	-15 000	-15 000	0,00	-15 000,00

Teknisten palveluiden investoinnit yhteensä

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-855 000	-15 000	-870 000	-731 821,00	-138 179,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	490 000	0	490 000	494 538,57	-4 538,57
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-365 000	-15 000	-380 000	-237 282,43	-142 717,57

Vesilaitoksen investoinnit

T66 Vesilaitoksen verkoston saneer

Hanketavoitteet Verkoston saneeraamiset

Tavoitteiden toteuma Vuoden 2022 työt valmiit

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-26 842,80	-73 157,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-100 000	0	-100 000	-26 842,80	-73 157,20

Vesilaitoksen investoinnit yhteensä

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-26 842,80	-73 157,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0,00	0,00
Pysyv. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	0	0	0	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-100 000	0	-100 000	-26 842,80	-73 157,20

Investointiosa yhteensä 2022

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-2 043 736	-15 000	-2 058 736	-1 003 779,59	-1 054 956,41
Rahoitusosuudet investointimenoihin	821 500	0	821 500	521 272,32	300 227,68
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	8 892,63	-8 892,63
Investointien rahavirta	-1 222 236	-15 000	-1 237 236	-473 614,64	-763 621,36

Rahoitusosan toteutuminen

	TA				
	TA 2022	TA muutokset	muutoksen jälkeen	TP 2022	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	+/- 1 216 661	-462 000	754 661	1 108 533,80	-353 872,80
Satunnaiset erät	+/- 0	0	0	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	+/- 0	0	0	-480 535,37	480 535,37
Investointien rahavirta					
Investointimenot	- 2 043 736	-15 000	-2 058 736	-1 003 779,59	-1 054 956,41
Rahoitusosuudet investointeihin	+ 821 500	0	821 500	521 272,32	300 227,68
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+ 150 000	0	150 000	94 428,00	55 572,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/- 144 425	-477 000	-332 575	239 919,16	-572 494,16
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäykset	- 50 000	0	-50 000	0,00	-50 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	+ 50 000	0	50 000	0,00	50 000,00
Lainakannan muutokset	-851 335	0	-851 335	-1 850 056,62	998 721,62
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+ 1 000 000	0	1 000 000	0,00	1 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 851 335	0	-1 851 335	-1 851 356,62	21,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/- 0	0	0	1 300,00	-1 300,00
Oman pääoman muutokset	+/- 0	0	0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/- 0	0	0	-440 488,01	-440 488,01
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/- -706 910	-477 000	-1 183 910	-2 050 625,47	866 715,47
Rahavarat 31.12.	697 450			400 449,24	297 000,76
Rahavarat 1.1.	1 404 360			2 451 074,71	-1 046 714,71
Tunnusluvut					
Pitkäaikainen laina 31.12.2022 €	12 572 767			11 572 744,02	1 000 022,98
Pitkäaikainen laina per asukas (€/as)	2 714			2 538	175
	(4633 as)			(4559 as)	

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Talousarvion sitovista määrärahoista ja tuloarvioista esitetään yhteenvetotaulukko, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarvio, talousarvion muutokset, talousarvio muutosten jälkeen, toteuma ja poikkeama talousarviomuutoksen jälkeen.

2022	Sito- vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup.	TA:n	TA	Toteu-	Poik-	Alkup.	TA:n	TA	Toteu-	Poik-
		talous- arvio	muutok- set	muut:n jälkeen	tuma	keama	talous- arvio	muutok- set	muut:n jälkeen	tuma	keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Vaalit	B	22	0	22	23	1	8	0	8	10	2
Tarkastus ja arviointi	B	21	0	21	16	-5	0	0	0	0	0
Konsernihallinto											
Hallintopalvelut	B	1 427	0	1 427	1 315	-112	924	0	924	866	-58
Ellinvoimapalvelut	B	703	170	873	1 119	246	316	110	426	607	181
Sosiaali- ja terveystaloudet	B	16 073	0	16 073	16 459	386	137	0	137	122	-15
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut											
Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallinto	B	359	0	359	306	-53	0	0	0	-8	-8
Ruokapalvelut	B	609	0	609	550	-59	542	0	542	484	-58
Perusopetus	B	6 080	0	6 080	5 812	-268	190	0	190	562	372
Varhaiskasvatus	B	2 190	0	2 190	2 263	73	207	0	207	280	73
Kulttuuri ja vapaa-aika	B	606	0	606	558	-48	31	0	31	36	5
Tekniset palvelut											
Teknisten palveluiden hallinto	B	997	0	997	980	-17	8	0	8	8	0
Kaavoitus	B	129	0	129	126	-3	54	0	54	102	48
Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut	B	165	0	165	203	38	70	0	70	81	11
Liikenneväylät	B	333	0	333	293	-40	0	0	0	0	0
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	B	2 597	80	2 677	2 937	260	2 065	0	2 065	2 034	-31
Kunnallistekniikka ja laitokset	B	454	0	454	359	-95	617	0	617	536	-81
Käyttötalousosa yhteensä		32 765	250	33 015	33 319	304	5 169	110	5 279	5 720	441

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2022	Sito- vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup.	TA:n	TA	Toteu-	Poik-	Alkup.	TA:n	TA	Toteu-	Poik-
		talous- arvio	muutok- set	muut:n jälkeen	tuma	keama	talous- arvio	muutok- set	muut:n jälkeen	tuma	keama
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						21 797	-322	21 475	21 713	238
Valtionosuudet	B						7 095	0	7 095	7 132	37
Korkotulot	B						6	0	6	8	2
Muut rahoitustulot	B						9	0	9	10	1
Korkomenot	B	85	0	85	129	44					
Muut rahoitusmenot	B	10	0	10	1	-9					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0					
Tuloslaskelmaosa yhteensä		95	0	95	130	35	28 907	-322	28 585	28 863	278

Tuhannen pyöristyserot kaavoista johtuen.

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2022	Sito- vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
INVESTOINTIOSA											
Konsernihallinto											
H01 Kiinteän omaisuuden hankinta ja myynti	B	150	0	150	39	11	0	0	0	9	9
H02 Osakkeiden hankinta ja myynti	B	15	0	15	27	-12	0	0	0	0	0
H06 Koy Tsaaren Asunnot svop	B	200	0	200	0	200	0	0	0	0	0
H23 ARC-investointi	B	20	0	20	0	20	0	0	0	0	0
H25 TOJ-investointi	B	67	0	67	19	48	0	0	0	0	0
H26 Työajanseuranta	B	12	0	12	0	12	0	0	0	0	0
H28 Itärata Oy- hankeyhtiö	B	5	0	5	2	3	0	0	0	0	0
H97 Kutilan kanava-Yht. TS-Lpr ELY	B	90	0	90	0	90	68	0	68	0	-68
H98 Kutilan kanava-Yhteiset TS-Lpr	B	440	0	440	41	399	220	0	220	27	-193
H99 Kutilan kanava-TS 100 %	B	20	0	20	48	-28	44	0	44	0	-44
Konsernihallinnon investoinnit yhteensä		1 019	0	1 019	176	843	332	0	332	36	-296
Sivistyspalvelut											
S13 KKkoulun laitehankinnat	B	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0
S15 Kirkonkylän koulun liikuntasalin esitystekniikka	B	20	0	20	19	1	0	0	0	0	0
S16 Saimaanharjun koulun luokkatilojen tietotekniikka	B	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0
S17 Saimaanharjun koulun opetustilojen kalusto	B	14	0	14	14	0	0	0	0	0	0
S18 Saimaanharjun koulun liikuntasalin esitystekniikka	B	10	0	10	10	0	0	0	0	0	0
Sivistyspalveluiden investoinnit yhteensä		70	0	70	69	1	0	0	0	0	0
Tekniset palvelut											
T34 Paloas./tekn. varikon perusk.	B	100	0	100	0	100	0	0	0	0	0
T49 Pappilanniemi venesatama	B	150	0	150	275	-125	490	0	490	490	0
T50 Pappilanniemen sillahanke	B	30	0	30	0	30	0	0	0	0	0
T63 Infran perusparannuskohteet	B	140	0	140	16	-21	0	0	0	0	0
T71 Frisbeegolf rata	B	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
T73 Sharjun koulun piha-alueen kehittäminen	B	0	0	0	1	-1	0	0	0	0	0
T78 Taipalsaari 450v laavu	B	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
T80 Sarviniemi Laivalaiturin jatko	B	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
T82 Kunnantalon peruskorjaus	B	40	0	40	42	-2	0	0	0	0	0
T83 Merenlahden urheilukentän liikuntap. kehittäminen	B	30	0	30	22	8	0	0	0	0	0
T84 Vtaipaleen esikoulun remontoiminen koulun käytö-	B	50	0	50	46	4	0	0	0	0	0
T85 Mlahden Hlahden laiturin ja veneenlaskupaikan r	B	15	0	15	12	3	0	0	0	0	0
T86 Yläkoulun yleisvalaistuksen muuttaminen energia	B	15	0	15	15	0	0	0	0	0	0
T87 Väinölään katon hionta ja maalaus	B	40	0	40	0	40	0	0	0	0	0
T88 Leikkipuistot	B	25	0	25	10	15	0	0	0	0	0
T89 Ulkoilureitistön kehittäminen Shj-Kirkonkylälle	B	20	0	20	7	13	0	0	0	0	0
T90 Satulaivan pvkodin jäähdytysjärjestelmän rak.	B	33	0	33	47	-14	0	0	0	0	0
T91 Vuodeos. jäähdytysjärjestelmän rakentaminen	B	33	0	33	5	28	0	0	0	0	0
T92 Kirjaston jäähdytysjärjestelmän rakentaminen	B	33	0	33	0	33	0	0	0	0	0
T93 Vehkakaipaleen koulun piha	B	33	0	33	50	-17	0	0	0	0	0
T94 Kirkonkylän koulun piha-alue	B	33	0	33	23	10	0	0	0	0	0
T95 Saimaanharjun koulun piha-alue	B	33	0	33	13	20	0	0	0	0	0
U06 Kirkonkylän koulun äänentoistolaitteisto	B	0	15	15	0	15	0	0	0	0	0
Teknisten palveluiden investoinnit yhteensä		853	15	868	729	139	490	0	490	497	7
Vesilaitos											
T66 Vesilaitoksen verkoston saneer	B	100	0	100	27	73	0	0	0	0	0
Vesilaitos investoinnit yhteensä		100	0	100	27	73	0	0	0	0	0
Investointiosia yhteensä		2 042	15	2 057	1 001	1 056	822	0	822	533	-289

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2022	Sito- vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
RAHOITUSOSA											
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N			0		0	1 000	0	1 000	0	-1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	1 85	0	1 85	2 042	-19		0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0	0	0	1	-1	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä		36 753	265	37 018	36 493	1 203	35 898	-212	35 686	35 116	-570

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 177 691,67	1 206 897,21
Maksutuotot	305 583,30	311 887,97
Tuet ja avustukset	969 015,78	458 915,66
Muut toimintatuotot	846 163,86	913 357,40
Valmistus omaan käyttöön	20 632,60	53 915,92
		<u>2 891 058,24</u>
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 704 950,66	-6 003 550,34
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 478 929,04	-1 362 385,85
Muut henkilösivukulut	-218 926,85	-200 757,19
Palvelujen ostot	-19 907 938,00	-18 723 249,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 671 455,36	-1 588 049,63
Avustukset	-862 056,50	-327 414,00
Muut toimintakulut	-99 990,39	-115 091,46
Toimintakate	-27 625 159,59	-25 375 523,40
Verotulot		
Valtionosuudet		
		22 003 652,60
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7 744,14	7 366,65
Muut rahoitustuotot	10 451,07	11 288,31
Korkokulut	-129 085,02	-117 476,68
Muut rahoituskulut	-820,54	-7 907,03
Vuosikate	1 108 533,80	3 564 163,45
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 527 997,02	-1 637 708,81
Arvonalentumiset		
		-1 637 708,81
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-419 463,22	1 926 454,64
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	92 734,32	92 734,32
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) ja vähennys (+)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-326 728,90	2 019 188,96

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 108 533,80		3 564 163,45	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-480 535,37</u>	627 998,43	<u>-980 068,60</u>	2 584 094,85
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 003 779,59		-897 172,04	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	521 272,32		5 610,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>94 428,00</u>	<u>-388 079,27</u>	<u>179 318,16</u>	<u>-712 243,88</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		239 919,16		1 871 850,97
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		-4 800,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0,00</u>	0,00	<u>4 800,00</u>	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 851 356,62		-2 042 250,13	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>1 300,00</u>	<u>-1 850 056,62</u>	<u>0,00</u>	<u>-2 042 250,13</u>
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-280,00		-10 089,34	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-541 621,61		-57 686,60	
Korottomien velkojen muutos	<u>101 413,60</u>	<u>-440 488,01</u>	<u>189 903,25</u>	<u>122 127,31</u>
Rahoituksen rahavirta		<u>-2 290 544,63</u>		<u>-1 920 122,82</u>
Rahavarojen muutos		-2 050 625,47		-48 271,85
Rahavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.	400 449,24		2 451 074,71	
Kassavarat 1.1.	<u>2 451 074,71</u>	-2 050 625,47	<u>2 499 346,56</u>	-48 271,85

Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	115 406,75	33 691,78
Muut pitkävaikutteiset menot	413 346,24	489 649,32
Ennakkomaksut	10 800,00	0,00
	539 552,99	523 341,10
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 576 609,37	4 557 002,00
Rakennukset	11 382 311,66	12 228 495,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 146 634,60	2 039 289,85
Koneet ja kalusto	105 170,17	61 521,36
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	215 125,72	639 150,45
	18 425 851,52	19 525 459,38
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 063 228,43	4 034 214,84
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	600 179,71	600 179,71
Muut saamiset	13 930,00	13 930,00
	4 677 338,14	4 648 324,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	1 645,93	0,00
	1 645,93	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	0,00	0,00
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	442 983,05	433 872,72
Lainasaamiset	1 300,00	49 084,00
Muut saamiset	73 252,13	64 657,01
Siirtosaamiset	707 149,22	135 449,06
	1 224 684,40	683 062,79
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut arvopaperit	0,00	0,00
	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	400 449,24	2 451 074,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 269 522,22	27 831 262,53

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 507 865,39	8 507 865,39
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 530 431,89	511 242,93
Tilikauden yli/alijäämä	-326 728,90	2 019 188,96
	10 711 568,38	11 038 297,28
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	383 973,43	476 707,75
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
	383 973,43	476 707,75
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	395 000,00
	0,00	395 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	153 552,84	153 832,84
Muut toimeksiantojen pääomat	1 645,93	0,00
	155 198,77	153 832,84
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 838 364,40	11 693 929,13
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	115 657,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
	9 838 364,40	11 809 586,13
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 620 022,62	1 121 114,51
Lainat julkisyhteisöiltä	115 657,00	493 400,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	559 542,54	545 303,79
Muut velat	338 880,88	706 457,03
Siirtovelat	1 546 314,20	1 091 563,20
	4 180 417,24	3 957 838,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 269 522,22	27 831 262,53

Konsernilaskelmat**Konsernituloslaskelma**

	2022	2021
Toimintatuotot	22 018 844,61	21 425 823,87
Toimintakulut	-49 128 216,91	-45 631 754,68
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-26 202,66	7 872,63
Toimintakate	-27 135 574,96	-24 198 058,18
Verotulot	21 713 326,74	22 003 652,60
Valtionosuudet	7 641 571,84	7 517 709,56
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 517,27	348,72
Muut rahoitustuotot	20 163,55	21 516,13
Korkokulut	-219 144,85	-164 983,22
Muut rahoituskulut	-4 409,61	-56 441,40
Vuosikate	2 017 449,98	5 123 744,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	-2 125 477,89	-2 281 398,85
Arvonalentumiset	-10 421,33	-28 332,02
Satunnaiset erät	0,00	5 138,10
Tilikauden tulos	-118 449,24	2 819 151,43
Tilinpäätössiirrot	68,35	-804 320,53
Tilikauden verot	-134,48	-80,61
Laskennalliset verot	-68,17	776,70
Tilikauden ylijäämä	-118 583,54	2 015 527,00

Konsernirahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 017 449,98	5 123 744,21
Satunnaiset erät	0,00	5 138,10
Tilikauden verot	-134,48	-80,61
Tulorahoituksen korjauserät	-243 534,23	-1 063 442,15
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 773 781,27	4 065 359,55
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 415 398,50	-1 219 829,20
Rahoitusosuudet investointi menoihin	521 272,32	5 610,00
Pysyvien vastaavien luovutustulo	94 429,33	205 953,96
Investointien rahavirta yhteensä	-799 696,85	-1 008 265,24
Toiminnan ja investointien rahavirta	974 084,42	3 057 094,30
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-35 529,18	4 800,00
Antolainojen vähennykset	0,00	-4 800,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	364 335,72	490 054,70
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 621 121,76	-2 482 519,71
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 300,00	-337 826,40
Oman pääoman muutokset	0,00	5 547,92
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	15 341,98	-22 070,15
Vaihtomaisuuden muutos	-17 553,64	-15 299,48
Saamisten muutos	525 479,12	-695 028,52
Korottomien velkojen muutos	-77 512,80	131 852,50
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 845 260,56	-2 925 289,14
RAHAVAROJEN MUUTOS	-871 176,14	131 805,17

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	527 683,09	450 451,23
Muut pitkävaikutteiset menot	462 229,02	557 949,04
Ennakkomaksut	14 985,60	42 246,55
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 004 897,71	1 050 646,81
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 993 158,08	4 973 550,71
Rakennukset	18 805 315,69	19 894 174,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 229 402,31	2 112 938,24
Koneet ja kalusto	466 559,67	486 401,68
Muut aineelliset hyödykkeet	6 497,50	7 797,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	467 595,13	727 597,46
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 968 528,38	28 202 459,52
Sijoitukset		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	0,00	-0,01
Osakkuusyhtiöosuudet	928 226,92	763 924,18
Muut osakkeet ja osuudet	458 381,81	430 880,56
Muut lainasaamiset	377 570,96	342 041,78
Muut saamiset	14 608,75	14 608,75
Sijoitukset yhteensä	1 778 788,44	1 551 455,26
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	817 676,03	850 848,00
Muut toimeksiantojen varat	1 645,93	0,00
Toimeksiantojen varat yhteensä	819 321,96	850 848,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	134 606,01	118 237,83
Keskeneräiset tuotteet	21 825,36	20 639,89
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	156 431,37	138 877,73
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	307,17	192,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 403 152,70	2 823 930,05
Saamiset yhteensä	2 403 459,87	2 824 122,05
Rahoitusarvopaperit	60 018,28	171 606,80
Rahat ja pankkisaamiset	2 101 606,68	2 886 694,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 293 052,69	37 676 710,46

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 507 865,40	8 507 865,38
Arvonkorotusrahasto	39 579,18	39 579,18
Muut omat rahastot	14 658,36	14 726,71
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	901 240,87	-1 113 701,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-118 583,54	2 015 527,00
Oma pääoma yhteensä	9 344 760,27	9 463 997,27
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	231 831,20	251 954,14
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	258 109,95	832 953,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	191 496,60	184 954,05
Muut toimeksiantojen pääomat	553 030,73	913,70
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 002 637,28	1 018 821,34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 269 704,98	19 553 535,40
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	115 657,00
Lainat konsernin sisältä	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	141 616,55	165 219,31
Liittymismaksut ja muut velat	38,82	38,82
Siirtovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	0,00	11 124,93
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	17 411 360,35	19 845 575,46
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 764 903,91	1 767 291,54
Lainat julkisyhteisöiltä	377 723,00	231 334,00
Saadut ennakot	18 510,64	24 344,80
Ostovelat	1 511 382,00	1 375 426,79
Liittymismaksut ja muut velat	788 905,48	1 233 759,56
Siirtovelat	2 827 795,60	2 462 155,70
Laskennalliset verovelat	13 242,96	2 049,86
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	7 302 463,59	7 096 362,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 293 052,69	37 676 710,46

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan. Poistosuunnitelma on liitteenä. Kunnanvaltuusto on pidentänyt eräiden rakennusten poistoajoja (kv. 21.12.2016 §71). Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin peruskorjauksen/uudisrakentamisen jälkeen.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuutta ei ole taseessa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopapereita ei taseessa ole.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Toimintakertomuksessa esitetyt tiedot ovat pääosiltaan vertailukelpoisia edelliseen toimintakertomusvuoteen.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty omistusosuudella kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhtiöt Kiinteistö Oy Taipalsaaren Asunnot ja Taipalsaaren Lämpö Oy. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty Saimaan Kuitu Oy. Yhdistelemättä on jätetty osakkuusyhteisöistä As Oy Saimaanharjun Kuhatie ja Kiinteistö Oy Taipalsaaren Liikekeskus.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhtiöiden keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien tulosta vastaan ja tilikauden poistojen oikaisu kirjattu tulosvaikutteisesti.

Osakkuusyhteisöt

Saimaan Kuitu Oy osakkuusyhteisönä on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konserniti-linpäätökseen.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Hallinto	1 002 037,54	792 882,70	884 230,74	672 027,52
Sosiaali- ja terveystuotot	17 550 172,22	17 382 818,78	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	941 338,06	705 816,65	881 102,19	640 380,92
Yhdyskuntapalvelut	3 497 007,60	3 622 526,61	1 533 121,68	1 578 649,80
<i>Yhteensä</i>	<i>22 990 555,42</i>	<i>22 504 044,74</i>	<i>3 298 454,61</i>	<i>2 891 058,24</i>

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	18 493 491,83	18 753 284,01
Osuus yhteisöveron tuotosta	967 403,27	1 158 773,85
Kiinteistövero	2 252 431,64	2 091 594,74
Muut verotulot	0,00	0,00
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>21 713 326,74</i>	<i>22 003 652,60</i>

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 608 187,00	7 007 172,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus (+/-)	-657 588,00	-864 480,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-24 018,00	-77 785,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 110 649,00	-1 042 872,00
Verotulomenetysten korvaus	2 316 145,00	2 020 728,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>7 132 077,00</i>	<i>7 042 763,00</i>

Palveluiden ostojen erittely (ulkoiset)		
	2022	2021
Asiakaspalveluiden ostot	16 263 326,83	15 546 004,90
Muiden palveluiden ostot	3 644 611,17	3 177 244,19
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>19 907 938,00</i>	<i>18 723 249,09</i>

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistoajat noudattavat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suositusta. Kunnanvaltuusto on vahvistanut pysyvien vastaavien hankintojen aktivointirajaksi 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankkeet on kunnassa kirjattu käyttötalousosan kuluksi. Lisäksi valtuusto on määrittänyt tietyille hyödykkeille hyödykekohtaiset poistoajat. Hyödykekohtaiset poistoajat perustuvat kunkin hyödykkeen arvioituun todelliseen taloudelliseen pitoaikaan, arvioituun kestävyys- ja käytettävyyteen kunnan palvelutuotannossa.

POISTOSUUNNITELMA**Kvalt. 6.3.2013 § 25**

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	tasapoisto	2 vuotta*
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta*
Liikearvo	tasapoisto	2 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 vuotta*
Muut	tasapoisto	2 vuotta*
Valokuituverkko	tasapoisto	10 vuotta
*Kunnanhallitus voi erityisestä hyödykekohtaisesta syystä päättää poistoajaksi enintään 20 vuotta.		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talusrakennukset	tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 20 %	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 25 %	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 20 %	15 vuotta
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 10 %	30 vuotta
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto 10 %	30 vuotta
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto 15 %	20 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 20 %	15 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto 22 %	10 vuotta
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto 15 %	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 20 %	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto 25 %	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto 20 %	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	menojäännöspoisto 25 %	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännöspoisto 25 %	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoaikaa
Rakennusten poistoaikojen pidentäminen			Kvalt. 21.12.2016 § 71
Poistoaikojen pidentäminen 20 vuodesta 30 vuoteen			
Saimaanharjun päiväkotijakeskuskeittiö	tasapoisto	30 vuotta	
Kirkonkylän koulu, päiväkotijaliikuntahalli	tasapoisto	30 vuotta	
Nuorisotalo Helmi	tasapoisto	30 vuotta	
			Kvalt. 20.09.2017 § 66
Poistoaikojen pidentäminen 20 vuodesta 30 vuoteen			
Vehkataipaleen koulu	tasapoisto	30 vuotta	
Taipalsaaren hyvinvointiasema	tasapoisto	30 vuotta	
Jatkossa kaikki uudet hallinto- ja laitosrakennukset		30 vuotta	

Saimaan Kuitu Oy:n verkoston rakentamiseen osoitetut kuntarahaosuudet on kirjattu muuksi pitkävaikutteiseksi menoksi. Näiden osalta poistoaikana on käytetty 10 vuotta. Myöhemmin tehdyt sijoitukset on toteutettu yhtiön oman pääoman ehtoisina sijoituksina. Poistot jatkuvat edelleen tilikaudella 2023 ja sen jälkeen suunnitelman mukaisesti.

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot.

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Etelä-Karjalan kolutuskuntayhtymä 1.1.				
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Etelä-Karjalan kolutuskuntayhtymä 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	181 954,14	239 677,92	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	70 624,10	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-20 747,05	-57 723,78	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	231 831,19	181 954,14	0,00	0,00
Vahingonkorvaus/vesihuoltolaitos 1.1.	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00
Vahingonkorvaus/vesihuoltolaitos 31.12.	0,00	70 000,00	0,00	70 000,00
Lpr kaupunki / pelastustoimi 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Lpr kaupunki / pelastustoimi 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Eksote 1.1.	0,00	0,00	325 000,00	1 129 798,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-325 000,00	-804 798,00
Eksote 31.12.	0,00	0,00	0,00	325 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	231 831,19	251 954,14	0,00	395 000,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	85 535,37	173 252,44	85 535,37	173 252,44
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	2 018,16	0,00	2 018,16
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<i>85 535,37</i>	<i>175 270,60</i>	<i>85 535,37</i>	<i>175 270,60</i>
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Tasetta koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
	Aineet- tomat oikeudet	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Keskeneräiset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	523 341,10	523 341,10	4 557 002,00	12 228 495,72	2 039 289,85	639 150,45	61 521,36	19 525 459,38
Lisäykset tilikauden aikana	10 800,00	10 800,00	28 500,00	0,00	0,00	935 466,00	0,00	963 966,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-521 272,32	0,00	-521 272,32
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-8 892,63	0,00	0,00	0,00	0,00	-8 892,63
Siirrot erien välillä	115 406,75	115 406,75	0,00	180 880,07	472 964,06	-838 218,41	68 967,53	-115 406,75
Tilikauden poisto	-109 994,86	-109 994,86	0,00	-1 027 064,13	-365 619,31	0,00	-25 318,72	-1 418 002,16
Poistamaton hankintameno 31.12.	539 552,99	539 552,99	4 576 609,37	11 382 311,66	2 146 634,60	215 125,72	105 170,17	18 425 851,52
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	539 552,99	539 552,99	4 576 609,37	11 382 311,66	2 146 634,60	215 125,72	105 170,17	18 425 851,52
Kirjanpitoarvo 31.12.	539 552,99	539 552,99	4 576 609,37	11 382 311,66	2 146 634,60	215 125,72	105 170,17	18 425 851,52

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyht iöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1	1 413 086,72	1 386 224,42	865 278,09	369 625,61	4 034 214,84	0,00	258 137,93	0,00	355 971,78	614 109,71
Lisäykset	0,00	27 011,00	0,00	2 002,59	29 013,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	1 413 086,72	1 413 235,42	865 278,09	371 628,20	4 063 228,43	0,00	258 137,93	0,00	355 971,78	614 109,71
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 413 086,72	1 413 235,42	865 278,09	371 628,20	4 063 228,43	0,00	258 137,93	0,00	355 971,78	614 109,71

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Taipalsaaren Asunnot	2451813-8	100 %	100 %	497	5389	47
Taipalsaaren Lämpö Oy	2662324-9	100 %	100 %	183	1325	54
Kuntayhtymät						
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	1027740-9	1,58 %	1,58 %	328	93	9
Etelä-Karjalan liitto	0869462-5	3,24 %	3,24 %	87	28	8
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky	0725937-3	2,82 %	2,82 %	727	4287	331
Osakkuusyhteisöt						
Saimaan Kuitu Oy	2704880-5	38,60 %	38,60 %	881	2520	-31
As Oy Saimaanharjun Kuhatie	0163332-8	38,57 %	38,57 %	v. 2021: 63	v. 2021: 0	v. 2021: -1
As Oy Taipalsaaren liikekeskus	0727392-5	30,01 %	30,01 %	v. 2021: 251	v. 2021: 4	v. 2021: -7

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	77 113,26	0,00	104 615,46
Lainasaamiset	258 137,93	0,00	258 137,93	0,00
Yhteensä	258 137,93	77 113,26	258 137,93	104 615,46
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	33 359,87	0,00	33 972,67
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	49 084,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	33 359,87	0,00	83 056,67
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	342 041,78	0,00		
Muut saamiset	13 930,00	0,00		
Yhteensä	355 971,78	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	614 109,71	110 473,13	258 137,93	187 672,13

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Etukäteen maksetut vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtyvät korot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	81 672,02	90 427,06	47 040,64	52 320,95
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvakuutusmaksut	478 097,28	0,00	0,00	0,00
Muut tulojäämät	730 816,67	383 098,99	574 342,99	83 128,11
Tulojäämät yhteensä	1 290 585,97	473 526,05	621 383,63	135 449,06
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 290 585,97</i>	<i>473 526,05</i>	<i>621 383,63</i>	<i>135 449,06</i>

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	8 507 865,38	8 507 865,38	8 507 865,39	8 507 865,39
Lisäykset	0,02	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	8 507 865,40	8 507 865,38	8 507 865,39	8 507 865,39
Arvonkorotusrahasto 1.1.	39 579,18	39 579,18	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	39 579,18	39 579,18	0,00	0,00
Muut omat rahastot	14 726,71	14 726,71	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	14 658,36	14 726,71	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-1 113 701,00	-2 276 732,42	511 242,93	-747 609,55
Edellisen tilikauden tulos	2 819 151,44	1 168 815,90	2 019 188,96	1 258 852,48
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	901 240,87	-1 113 701,00	2 530 431,89	511 242,93
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-118 583,54	2 015 527,00	-326 728,90	2 019 188,96
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>9 344 760,27</i>	<i>9 463 997,27</i>	<i>10 711 568,38</i>	<i>11 038 297,28</i>

Pitkäaikaiset velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 529 113,02	6 343 080,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>5 529 113,02</i>	<i>6 343 080,00</i>

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Takuuvaraus	0,00	0,00	0,00	0,00
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	0,00	0,00	0,00	0,00
Eksote	0,00	0,00	0,00	325 000,00
Vahingonkorvausvaraus	0,00	70 000,00	0,00	70 000,00
Ympäristövastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	231 831,20	181 954,14	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	231 831,20	251 954,14	0,00	395 000,00

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	73 753,45	0,00	87 793,79
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	73 753,45	0,00	87 793,79
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	482 905,00	0,00	414 232,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	482 905,00	0,00	414 232,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	556 658,45	0,00	502 025,79

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 029 546,05	1 872 881,40	843 697,46	811 262,57
Korkojaksotukset	29 529,98	15 967,49	28 166,62	15 967,49
Muut menojäämät	714 059,09	353 349,42	673 217,63	249 544,36
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 773 135,12	2 242 198,31	1 545 081,71	1 076 774,42
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>2 773 135,12</i>	<i>2 242 198,31</i>	<i>1 545 081,71</i>	<i>1 076 774,42</i>

Vakuuksia ja vakuussitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 441 282,50	6 441 282,60	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	6 441 282,50	6 441 282,60	0,00	0,00

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	84 000,00	84 000,00	84 000,00	84 000,00
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>	<i>84 000,00</i>

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	2 233 765,85	2 396 569,02	139 866,25	106 852,64
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	660 458,13	616 932,13	56 095,99	37 786,38
Leasinvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

Vastuusitoumukset		
	Kunta	
	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	4 830 000,00	4 830 000,00
Jäljellä oleva pääoma	2 586 348,72	2 837 496,97
Takaukset muiden puolesta *)		
Alkuperäinen pääoma	741 650,00	741 650,00
Jäljellä oleva pääoma	142 603,13	163 906,22

*) Tähän sisältyvät myös kunnan antamat täytetakaukset asuntolainoista, joista lainasitoumukset tehty.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	34 786 991	32 720 975
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	20 117	21 434

Ympäristöä koskevat liitetiedot

Ympäristökulut- ja tuotot		
	2022	2021
Ympäristötuotot	0,00	0,00
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset	0,00	0,00
Ympäristökulut	161 282,41	170 881,31
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	0,00	0,00
Ympäristökulut, netto	161 282,41	170 881,31

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Konsernihallinto	26	15
<i>Siitä:</i>		
<i>Elinvoimapaalvelut</i>	21	8
<i>Hallintopaalvelut</i>	5	7
Sivistyspalvelut	127	119
<i>Siitä:</i>		
<i>Sivistyspalveluiden hallinto</i>	3	11
<i>Ruokapaalvelut</i>	8	0
<i>Perusopetus</i>	68	59
<i>Varhaiskasvatus</i>	39	43
<i>Kulttuuri ja vapaa-aika</i>	9	6
Tekniset palvelut	28	28
<i>Siitä:</i>		
<i>Teknisten palveluiden hallinto</i>	4	5
<i>Rakennusvalvonta- ja lupapaalvelut</i>	2	2
<i>Kaavoitus</i>	1	1
<i>Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet</i>	19	19
<i>Kunnallistekniikka ja laitokset</i>	2	1
Yhteensä	181	162

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Suomen Keskusta r.p.	883,50	1 054,00
Kansallinen Kokoomus r.p.	696,77	750,01
Taipalsaari-liike	716,50	945,25
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	709,75	636,25
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	104,50	54,75
Vihreä liitto r.p.	253,00	96,00
Perussuomalaiset r.p.	193,00	83,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 557,02	3 619,51

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 977,00	7 698,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	7 977,00	7 698,00

ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET, VESIHUOLTOLAITOS TAIPALSAAREN KUNTA VESIHUOLTOLAITOS

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Vesi – ja viemärlaitos

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Vesilaitoksen hoitaja: Huoltomies, varalla päivystysrengas

Työajan ulkopuolinen päivystys 0400 156 628.

Yleistä

Kunnallinen vesihuoltolaitos vastaa, että sen asiakkaiden käytössä on puhdasta vettä häiriöttömästi ja että jätevedet puhdistetaan vaatimusten mukaisesti kilpailukykyiseen hintaan.

Vesilaitos

Vesilaitoksen piiriin kuuluvat Kirkonkylän, Saimaanharjun, Konstun ja Ketveleen toiminta-alueet.

Kirjamoinniemen ja Ketveleen välinen vedenalainen vanha viemäri- ja vesijohtoverkosto purettiin pois käytöstä.

Vesi on laadukasta ja hyvänmakuista pohjavettä. Käsittelynä on ainoastaan luonnonmukainen kalkkikivisuodatus veden ph:n nostamiseksi.

Verkostoissa suoritettu tavanomaisia korjaus- ja huoltotöitä.

Viemärlaitos

Taipalsaaren kunnan jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin puhdistettavaksi Lappeenrantaan Toikansuontien jätevedenpuhdistamolle. Laitoksella on 20 pumppaamo.

Kirjamoinniemen ja Ketveleen välinen vedenalainen vanha viemäri- ja vesijohtoverkosto purettiin pois käytöstä.

Tunnuslukuja

Vesihuoltoliittymät	903 kpl
Verkostoon pumpattu vesi	160 661 m ³
Laskutettu vesimäärä	105 582 m ³
Lappeenrantaan johdettu jätevesi	129 316 m ³
Veden ja jäteveden myyntihinta	5,53 €/m ³ , alv 24 %

Taipalsaaren kunnalla ei ole sadevesijärjestelmää. Hulevedet viemäroidään alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan, hulevesisuunnitelman, katusuunnitelman tai yleisen alueen suunnitelman mukaisesti. Hulevedet imeytetään maastoon.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Liikevaihto	508 360,59	561 960,38
valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-54 233,43	-67 345,05
Varastojen lisäys (+) tai vähennys	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-321 605,58	-349 344,33
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-37 649,58	-40 227,78
Henkilösivukulut	-8 577,25	-9 110,70
Eläkekulut	-7 285,15	-7 150,67
Muut henkilösivukulut	-1 292,10	-1 960,03
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-87 743,07	-75 282,95
Kertaluontoiset poistot	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	64 987,75	-8 098,73
Liikelylijäämä (-alijäämä)	63 539,43	12 550,84
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	204,67	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	63 744,10	12 550,84
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	63 744,10	12 550,84
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	63 744,10	12 550,84

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA	1 550 968,83	1 396 363,93
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
1 Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
3. Ennakko maksut	0,00	0,00
2 Aineelliset hyödykkeet	787 097,66	742 909,99
1. Maa- vesialueet	0,00	0,00
2. Rakennukset	0,00	0,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	787 097,66	742 909,99
4. Koneet ja kalusto	0,00	0,00
5. Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 645,93	0,00
1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
2. Lahjoitusrahastojen varat	0,00	0,00
3. Muut toimeksiantojen varat	1 645,93	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	762 225,24	653 453,94
1 Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00
3. Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
5. Ennakkomaksut	0,00	0,00
2 Saamiset	762 225,24	653 453,94
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00
2. Lainasaamiset	0,00	0,00
3. Muut saamiset	0,00	0,00
4. Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	128 293,72	173 457,73
2. Lainasaamiset	0,00	0,00
3. Muut saamiset	6 442,27	0,00
4. Siirtosaamiset	627 489,25	479 996,21

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA	1 444 739,62	1 396 363,96
A OMA PÄÄOMA	1 349 978,57	1 260 365,30
1 Peruspääoma	1 527 118,10	1 527 118,10
2 Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
3 Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-266 752,83	-279 303,64
4 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 613,30	12 550,84
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	0,00	0,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. Eläkevaraukset	0,00	0,00
2. Muut pakolliset varaukset	0,00	70 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 645,93	0,00
1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
3. Muiden toimeksiantojen pääomat	1 645,93	0,00
E VIERAS PÄÄOMA	93 115,12	65 998,66
1 Pitkäaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
5. Saadut ennakot	0,00	0,00
6. Ostovelat	0,00	0,00
7. Muut velat	0,00	0,00
8. Siirtovelat	0,00	0,00
2 Lyhytaikainen	93 115,12	65 998,66
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
5. Saadut ennakot	0,00	0,00
6. Ostovelat	61 932,80	18 106,27
7. Muut velat	9 340,77	26 792,07
8. Siirtovelat	21 841,55	21 100,32

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	144 111,98	12 550,84
Poistot ja arvonalennukset	7 031,18	75 282,95
Rahoitustuotot ja -kulut	6,64	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Muut tulorahoituksen korjauserät	-70 000,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-22 567,80	-48 509,66
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	58 582,00	39 324,13
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Liittymismaksujen muutos	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-104 278,52	109 375,39
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	45 696,52	-118 964,04
Rahoituksen rahavirta	-58 582,00	-9 588,65
Rahavarojen muutos	0,00	29 735,48

ERIIKTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

TULOSLASKELMA

	Yhteensä		Markkinavuokrat		Työllistämisyksikkö 2022
	2022	2021	2022	2021	
Liikevaihto	802 275,32	688 459,95	734 458,04	688 459,95	67 817,28
valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-477 177,23	-415 781,48	-477 177,23	-415 781,48	0,00
Varastojen lisäys (+) tai vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palvelujen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-65 513,98	0,00	0,00	0,00	-65 513,98
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-9 469,02	0,00	0,00	0,00	-9 469,02
Muut henkilösivukulut	-1 751,50	0,00	0,00	0,00	-1 751,50
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-244 478,91	-214 254,19	-244 478,91	-214 254,19	0,00
Kertaluontoiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	15 105,20	58 424,28	12 801,90	58 424,28	2 303,30
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	15 105,20	58 424,28	12 801,90	58 424,28	2 303,30
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	15 105,20	58 424,28	12 801,90	58 424,28	2 303,30
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	15 105,20	58 424,28	12 801,90	58 424,28	2 303,30

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Taipalsaarella 27.3.2023

Jarmo Turunen

Turo Haapamäki

Sanna Kolhonen

Osmo Laine

Sari Taskila

Marja Tiitto

Iliko B. Voipio

Kari Kuuramaa

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Taipalsaarella ____/____ 2023

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

LUETTELOT JA SELVITYKSET**Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista**

Peruskirjat	Sidottuna Paperisena	tasekirja päiväkirja
Tilierittelyt	Paperisena Paperisena	pääkirjatilit talousarviotilit

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Pankkitositteet	
1	Pankkitositteet
4	Kassatositteet
8	Populus matkalaskut
9	Palkkatositteet
10	KP Laskennalliset
12	SL Laskennalliset
15	Luottotappiot
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Myyntilaskut taloustiimi
32	Sopimuslaskut
34	Myyntilaskut varhaiskasvatus
36	Maanvuokralaskutus
37	Rakennusvalvonnan laskutus
44	Vesilaskut
54	Päivähoito
86	Hyvitysten kohdistus
89	Sisäinen laskutus
90	Muistiot
91	Poistot
92	Luovutukset
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennall.
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos lask.

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisinä ja muut tositteet säilytetään paperitositteina / sähköisinä

Tasekirja säilytetään pysyvästi
Tositteet säilytetään 10 vuotta
EU-projektien osalta päätösten mukaisesti.